

INFORME FOEG

d'indicadors de l'economia gironina

núm. **26**

2on trimestre de 2008

Dossier especial:
'La competitivitat de les Comarques
Gironines'

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Servei d'Ocupació de Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

UNIÓ EUROPEA
Fons Social Europeu

*Pacte Territorial
per a l'Ocupació de les
comarques de Girona*

Informe elaborat per:

Autors:

**Modest Fluvià Font
Ricard Rigall i Torrent**

Professors a la Universitat de Girona

■ Resums executius

- El segon trimestre de 2008, 5
- Previsions econòmiques: anys 2008 i 2009, 11
- Dossier especial, 13

■ Dossier especial: La competitivitat de les Comarques Gironines, 15

■ Fonts de dades, 41

■ Informe 2on trimestre de 2008, 43

- Índex Informe 2on trimestre de 2008, 45
- Capítol 1: Conjuntura global, 47
 - *Producte Interior Brut català i espanyol*, 47
 - *Tipus d'interès*, 48
 - *Borsa*, 49
 - *Tipus de canvi*, 49
 - *Preu del petroli*, 50
 - *Preu mundial de les matèries primeres*, 50
- Capítol 2: Indústria, 51
 - *Població ocupada*, 51
 - *Índex de producció industrial*, 52
 - *Facturació d'energia elèctrica*, 54
 - *Índex de preus industrials*, 54
 - *Indicador de clima industrial total*, 55
- Capítol 3: Construcció, 57
 - *Població ocupada*, 57
 - *Producte Interior Brut construcció*, 57
 - *Habitatges en construcció*, 58
 - *Preu de l'habitatge*, 58
 - *Licitació oficial*, 58
- Capítol 4: Terciari i agricultura, 61
 - *Població ocupada en serveis*, 61
 - *Índex de vendes en grans superfícies i en comerç al detall*, 61
 - *Indicador de clima comercial urbà*, 62
 - *Aeroports*, 63
 - *Hotels*, 63
 - *Càmpings*, 64
 - *Apartaments turístics*, 65
 - *Preus agrícoles*, 66
- Capítol 5: Béns duradors, 67
 - *Índex de producció industrial de béns de consum i d'equipament*, 67
 - *Matriculació de vehicles*, 68
- Capítol 6: Comerç exterior, 69
 - *Exportacions*, 69
 - *Importacions*, 69

- *Exportacions netes, 70*
- *Exportacions i importacions per grans sectors, 71*
- *Indicador de clima exportador total, 72*
- **Capítol 7: Indicadors d'activitat, 75**
 - *Activitat, 75*
 - *Afiliació a la Seguretat Social, 75*
 - *Creació i dissolució de societats anònimes, 76*
 - *Obertura de centres de treball, 77*
 - *Hores efectives treballades, 77*
- **Capítol 8: Mercat de treball, 79**
 - *Atur, 79*
 - *Ocupació, 79*
- **Capítol 9: Evolució dels preus i dels salaris, 81**
 - *IPC, 81*
 - *Incrementos salarials en negociació col·lectiva, 82*
 - *Costos laborals, 82*
- **Capítol 10: Crèdits i dipòsits, 85**
 - *Crèdits, 85*
 - *Dipòsits, 85*
 - *Hipoteques, 87*
- **Capítol 11: Aspectes d'àmbit social, 89**
 - *Activitat i sexe, 89*
 - *Atur i sexe, 89*
 - *Inactivitat, 90*
 - *Contractació indefinida, 92*
 - *Contractació d'estrangers, 93*
 - *Accidents en jornada laboral, 93*

■ Amb un increment de l'1,4% a Catalunya i de l'1,8% a Espanya, l'economia ha patit una frenada important en el seu creixement durant el segon trimestre de 2008. L'únic sector productiu que continua presentant taxes de creixement positives, si bé menors que en trimestres passats, és el dels serveis (3,3%). La resta de sectors es contrauen clarament.

Les males perspectives de l'economia queden paleses en el pobre comportament de la taxa d'activitat, la disminució del nombre d'afiliats a la Seguretat Social, l'augment de l'atur i el comportament dels indicadors avançats que anticipen l'evolució futura i el canvi de cicle. Concretament, el pessimisme futur es fa palesa tant en el fet que la corba de tipus d'interès continua invertida com en el mal comportament dels indicadors locals (la matriculació de vehicles, producció de béns de consum duradors i béns d'equipament i el nombre d'habitatges en construcció continuen disminuint a taxes elevades). Els indicadors que reflecteixen les expectatives dels agents econòmics (anticipen un pitjor comportament de l'economia del que preveuen en general els analistes i els departaments oficials de previsió) són aquest trimestre especialment negatius.

■ Els principals indicadors a nivell internacional mostren indicis de canvi de comportament en relació als trimestres anteriors. Tot i que el tipus d'interès de referència a curt termini (Euribor a 3 mesos) ha seguit augmentant, el diferencial positiu en relació amb el tipus d'interès a llarg (obligacions de l'Estat a 10 anys en el mercat secundari) s'ha reduït. L'euro ha començat a perdre valor en relació al dòlar. Finalment, els preus del petroli i de les matèries primeres han frenat el comportament alcista que ja havien tingut al llarg dels trimestres precedents.

■ Durant el segon trimestre de 2008, el PIB aportat per la construcció ha disminuït per primer cop després de molts trimestres. Aquesta contracció de la construcció es veu també acompanyada especialment en la davallada tant de l'ocupació generada, com del nombre d'habitatges en construcció i el preu d'aquests habitatges. També es fa més severa la disminució tant del nombre com de l'import de les hipoteques constituïdes.

■ El consum de béns duradors, un dels principals indicadors avançats del cicle econòmic ha estat un trimestre més molt negatiu, especialment pel que fa a la matriculació de vehicles.

El ritme de creixement de l'economia mostra signes clars de frenada...

...que es confirmen amb el comportament negatiu de l'atur, la taxa d'activitat i els indicadors avançats del cicle econòmic...

... i, especialment, amb els indicadors que recullen les expectatives futures dels agents econòmics

El tipus d'interès a curt termini repunta lleugerament...

...i els preus de les matèries primeres i del petroli i l'apreciació de l'euro respecte al dòlar es frenen

El PIB de la construcció cau per primer cop després de molts anys...

... i el consum de béns duradors cau clarament

■ El sector exportador gironí continua donant mostres del seu dinamisme. Tant les exportacions com les importacions han continuat creixent a bon ritme a les Comarques Gironines. El saldo net d'exportacions menys importacions presenta el seu valor més gran en termes absoluts des del segon trimestre de 2005.

El sector exportador es mostra en bon estat...

■ Pel que fa a l'activitat terciària, taxa de creixement del nombre de passatgers a l'aeroport de Girona ha continuat sent molt elevada. Aquesta trajectòria positiva de l'aeroport contrasta amb el pobre comportament del sector turístic, ja que s'han produït disminucions molt importants tant en el nombre viatgers com de pernoctacions en establiments hotelers, càmpings i apartaments turístics.

...i l'aeroport segueix creixent, però l'evolució dels viatgers i les pernoctacions en hotels, càmpings i apartaments és dolenta

■ La taxa d'atur a Girona continua a un nivell elevat 9,8%. D'aquesta manera supera amb escreix la taxa catalana (7,6%) però és inferior a l'espanyola (10,4%). A més la població aturada ha augmentat gairebé un 40%. La taxa d'activitat gironina, tot i mantenir una tendència a la baixa, ha repuntat lleugerament.

La taxa d'atur a Girona es manté a nivells elevats, mentre que la taxa d'activitat, tot i repuntar lleugerament, manté la tendència a la baixa

■ Resum d'indicadors rellevants (trimestre anterior i trimestre actual):¹

Conjuntura global

- PIB 1er trimestre 2008 (% variació interanual): Catalunya, 2,3; Espanya, 2,6.
- PIB 2on trimestre 2008 (% variació interanual): Catalunya, 1,4; Espanya, 1,8.
- Tipus d'interès a curt termini (Euribor a 3 mesos) març 2008 (%): 4,727.
- Tipus d'interès a curt termini (Euribor a 3 mesos) juny 2008 (%): 4,947.
- Tipus d'interès a llarg termini (Bons de l'Estat a 10 anys) març 2008 (%): 4,12.
- Tipus d'interès a llarg termini (Bons de l'Estat a 10 anys) juny 2008 (%): 4,79.
- IBEX-35 març 2008 (Base 29 de desembre 1989=3.000): 13.269.
- IBEX-35 juny 2008 (Base 29 de desembre 1989=3.000): 12.046,2.
- Tipus de canvi Dòlar/Euro març 2008: 1,582.
- Tipus de canvi Dòlar/Euro juny 2008: 1,5764.
- Preu del barril Brent de petroli març 2008 (dòlars al mercat spot a Rotterdam): 103,5.
- Preu del barril Brent de petroli juny 2008 (dòlars al mercat spot a Rotterdam): 132,6.
- Preus de les matèries primeres març 2008 (euro index): 151.
- Preus de les matèries primeres juny 2008 (euro index): 157,9.

Indústria

- Població ocupada a la indústria 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -2,5; Catalunya, 2,7; Espanya, 1,5.

¹ v.i.: variació interanual

- *Població ocupada a la indústria* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -3,5; Catalunya, 0,4; Espanya, 0,9.
- *Índex de producció industrial* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Catalunya, -3,4; Espanya, -3,8.
- *Índex de producció industrial* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Catalunya, -3,2; Espanya, -2,4.
- *Indicador de clima industrial* 1er trimestre 2008 (v.i. absoluta): Catalunya, -8,6.
- *Indicador de clima industrial* 2on trimestre 2008 (v.i. absoluta): Catalunya, -18,8.

Construcció

- *Població ocupada a la construcció* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -5,4; Catalunya, -3,3; Espanya, -1,7.
- *Població ocupada a la construcció* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -5,6; Catalunya, -3,7; Espanya, -6,0.
- *Nombre d'habitatges en construcció (visats de direcció d'obra)* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -53,5; Catalunya, -65,6; Espanya, -57,8.
- *Nombre d'habitatges en construcció (visats de direcció d'obra)* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -49,7; Catalunya, -70,6; Espanya, -53,1.
- *Preu de l'habitatge lliure nou* 1er trimestre de 2008 (% v.i.): Girona, 4,6; Catalunya, 4,3; Espanya, 3,8.
- *Preu de l'habitatge lliure nou* 2on trimestre de 2008 (% v.i.): Girona, 3,7; Catalunya, 4,5; Espanya, 2,0.

Terciari

- *Població ocupada als serveis* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 1,6; Catalunya, 3,1; Espanya, 2,8.
- *Població ocupada als serveis* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 1,4; Catalunya, 3,0; Espanya, 2,1.
- *Indicador de clima comercial urbà (actual)* 1er trimestre 2008 (v.i. absoluta): Catalunya, -22,6.
- *Indicador de clima comercial urbà (actual)* 2on trimestre 2008 (v.i. absoluta): Catalunya, -21,6.
- *Indicador de clima comercial urbà (expectatives mateix trimestre any següent)* 1er trimestre 2008 (v.i. absoluta): Catalunya, -34,3.
- *Indicador de clima comercial urbà (expectatives mateix trimestre any següent)* 2on trimestre 2008 (v.i. absoluta): Catalunya, -31,6.
- *Pernoctacions en establiments hotelers* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 5,8; Catalunya 8,6; Espanya, 6,9.
- *Pernoctacions en establiments hotelers* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -5,6; Catalunya -4,4; Espanya, -2,6.
- *Pernoctacions en càmpings* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 54,4; Catalunya, 58,5; Espanya, 24,1.
- *Pernoctacions en càmpings* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -9,6; Catalunya, -11,0; Espanya, -10,4.
- *Pernoctacions en apartaments turístics* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 26,9; Catalunya, 11,5; Espanya, 0,9.

- *Pernoctacions en apartaments turístics* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -6,9; Catalunya -8,7; Espanya, -5,6.
- *Passatgers en aeroports* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 40,7; Catalunya, 7,1.
- *Passatgers en aeroports* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 16,0; Catalunya, -2,5.

Béns duradors

- *Matriculació de turismes* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -23,2; Catalunya, -18,6; Espanya, -16,1.
- *Matriculació de turismes* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -22,7; Catalunya, -23,4; Espanya, -19,4.
- *Matriculació de vehicles industrials* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -43,3; Catalunya -37,3; Espanya, -29,5.
- *Matriculació de vehicles industrials* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -45,9; Catalunya, -40,5; Espanya, -34,0.

Comerç exterior

- *Exportacions totals* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 5,0; Catalunya, 2,2; Espanya, 5,1.
- *Exportacions totals* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 5,3; Catalunya, 2,2; Espanya, 7,6.
- *Importacions totals* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 14,6; Catalunya, 4,5; Espanya, 10,1.
- *Importacions totals* 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 5,6; Catalunya, -1,1; Espanya, 6,1.
- *Clima exportador* 4rt trimestre 2007 (% v.i.): Catalunya, -15,5.
- *Clima exportador* 1er trimestre 2008 (% v.i.): Catalunya, -10,7.

Indicadors d'activitat

- *Població activa* 1er trimestre 2008 (percentatge): Girona, 63,1; Catalunya, 63; Espanya, 59,3.
- *Població activa* 2on trimestre 2008 (percentatge): Girona, 64,9; Catalunya, 63,2; Espanya, 59,8.
- *Obertura de centres de treball* 3er trimestre 2007 (% v.i.): Girona, 23,8; Catalunya, 15,7.
- *Obertura de centres de treball* 4rt trimestre 2007 (% v.i.): Girona, -2,6; Catalunya, 10,9.

Mercat de treball

- *Atur* 1er trimestre 2008 (persones): Girona, 37.200; Catalunya, 290.800; Espanya, 2.174.200.
- *Atur* 2on trimestre 2008 (persones): Girona, 38.100; Catalunya, 292.900; Espanya, 2.381.500.
- *Atur* 1er trimestre 2008 (percentatge): Girona, 9,9; Catalunya, 7,6; Espanya, 9,6.
- *Atur* 2on trimestre 2008 (percentatge): Girona, 9,8; Catalunya, 7,6; Espanya, 10,4.

Preus i salaris

- IPC març 2008 (% v.i.): Girona, 4,9; Catalunya, 4,5; Espanya, 4,5.
- IPC juny 2008 (% v.i.): Girona, 5,7; Catalunya, 4,9; Espanya, 5,0.
- Incrementos salarials negociació col·lectiva març 2008 (%): Girona, 4,03; Catalunya, 3,63.
- Incrementos salarials negociació col·lectiva juny 2008 (%): Girona, 3,91; Catalunya, 3,66.

Crèdits i hipoteques

- Crèdits a altres sectors residents 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 12,5; Catalunya, 13,0; Espanya, 14,6.
- Crèdits a altres sectors residents 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, 8,8; Catalunya, 10,8; Espanya, 11,0.
- Nombre d'hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -37,2; Catalunya, -35,4; Espanya, -26,9.
- Nombre d'hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -67,0; Catalunya, -39,3; Espanya, -24,9.
- Import total de les hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris 1er trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -46,8; Catalunya, -37,1; Espanya, -28,2.
- Import total de les hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris 2on trimestre 2008 (% v.i.): Girona, -56,4; Catalunya, -41,4; Espanya, -31,6.

Aspectes d'àmbit social

- Dones en la població activa 1er trimestre 2008 (%): Girona, 53; Catalunya, 53,8; Espanya, 49,7.
- Dones en la població activa 2on trimestre 2008 (%): Girona, 54,8; Catalunya, 54,4; Espanya, 50,2.
- Contractació indefinida en relació al total de contractes març 2008 (%): Girona, 22,7; Catalunya, 19,4.
- Contractació indefinida en relació al total de contractes juny 2008 (%): Girona, 19,6; Catalunya, 16,0.
- Contractes a estrangers en relació al total de contractes març 2008 (%): Girona, 38,6; Catalunya, 30,8.
- Contractes a estrangers en relació al total de contractes juny 2008 (%): Girona, 34,7; Catalunya, 30,0.
- Accidents en jornada laboral amb baixa març 2008 (% v.i.): Girona, -16,3; Catalunya, -19,2.
- Accidents en jornada laboral amb baixa juny 2008 (% v.i.): Girona, -33,9; Catalunya, -22,8.

□ A setembre de 2008, les dades econòmiques que es van coneixent continuen desmentint les previsions més recents, mostrant una situació global pitjor de la prevista per la majoria d'analistes tant pel que fa a la profunditat com a la durada de la present fase de crisi econòmica.

□ A nivell global, les taxes de creixement mundial del 5% que havien estat habituals en els darrers anys es redueixen dràsticament: pel 2008 es preveu un creixement del 3,7% i la previsió encara és menor pel 2009 (3,2%). Aquest resultat global amaga disparitats importants: la previsió de creixement és del 6,5% per a les economies emergents (Xina continua creixent a taxes pròximes al 10% anual), mentre que per a les economies avançades és d'un mediocre 1,3% anual.

Sever retrocés en el ritme de creixement econòmic: l'inici de la recuperació econòmica no sembla probable abans de 2010

Les previsions de creixement econòmic pel 2008 i 2009 s'estan revisant a la baixa de manera molt acusada. La revisió de les previsions publicades per *The Economist* per a l'economia espanyola són especialment simptomàtiques. En data 10 de juliol de 2008, preveia un creixement de l'1,7% pel 2008 i de l'1,2% pel 2009. El 4 de setembre de 2008, les previsions eren, respectivament, 1,4% i 0,6%. Les més recents del 16 d'octubre de 2008 eren 1,4% i 0,3%, respectivament.

El consens majoritari és que l'economia real no ha tocat fons i que continuarà encara en davallada durant 2009 i bona part de 2010. L'inici de la recuperació econòmica no sembla probable abans de 2010 o, fins i tot, al llarg de 2011. Una altra cosa és la situació dels mercats financers, que convé diferenciar de l'economia real.

□ Els mercats financers tenen ara un cert component de "desesperació irracional", igualment com en dates relativament recents mostraven una "eufòria irracional" (Greenspan, *dixit*). És habitual que els mercats financers experimentin unes oscil·lacions majors i més ràpides que els mercats reals de béns i serveis. Així, l'esclat s'ha manifestat en gran virulència i més sobtadament en els mercats financers i, així mateix, es preveu que la seva correcció es completi durant aquest any 2008 o la primera meitat del 2009. Per contra, la crisi de l'economia real pot perllongar-se força més.

Cicles financers i cicles reals: tota i les grans oscil·lacions recents, els mercats financers es recuperaran més ràpidament que l'economia real

□ A l'inici tenen un diagnòstic compartit sobre el principal perill avui: que la crisi del sistema financer s'acabi propagant a tota l'economia real, fent trontollar empreses i sectors sòlids per les dificultats d'obtenir els fluxos de crèdit i liquiditat que necessiten. L'aposta feta pels principals governs dels països occidentals apunta en la direcció correcta –amb alguns matisos menors– i és d'intensitat notable (a prop de 3 bilions d'euros en conjunt). La principal crítica és que arriba massa tard, quan la situació s'ha deteriorat en excés. La pregunta és si aquest

Mesures de suport al sistema financer: roman la incertesa sobre si seran suficients per restablir la confiança i els fluxos de crèdit a les empreses

conjunt de mesures coordinades serà suficient per restablir la confiança en el si dels mercats financers. Més enllà de si s'instrumenten via avals, compres d'actius o compres d'accions –qüestió que encara no està clara– l'objectiu final comú de totes elles és restablir la confiança, que és la clau per què el sistema financer torni a la normalitat i els fluxos crediticis es recuperin.

□ Ja a inicis de l'any, hi havia un cert optimisme –no exempt de voluntarisme– que apuntava un alentiment de la taxa d'inflació a partir de la segona meitat d'any, en bona part propiciada per la moderació –i fins i tot una certa reducció– en els preus del petroli, moderació o reducció provocada al seu torn per la reducció en la demanda deguda a la desacceleració econòmica. Aquest escenari optimista, es deia, possibilitaria una política monetària més expansiva, que alleugeriria la desacceleració i avançaria l'inici de la recuperació. I, almenys en part, aquest escenari està produint-se. Preus del petroli radicalment a la baixa -la meitat dels vigents el passat mes de juny- i dràstica reducció de les tensions inflacionistes, poden permetre una política monetària més laxa, amb disminucions del tipus d'interès oficials. Si les mesures de suport al sistema financer tenen èxit i la confiança retorna als mercats financers, això acabarà restablint els fluxos crediticis en quantitat i preu.

La llum al final del túnel:
la disminució de la inflació pot permetre relaxar la política monetària i contribuir a restablir els fluxos crediticis en quantitat i preu

□ El conjunt d'indicadors disponibles confirma que el sistema financer espanyol és, en el seu conjunt, sòlid i eficient, i això és certament una dada molt favorable. Però, d'altra banda, l'economia espanyola, les famílies i les empreses, són molt dependents del finançament extern, notablement bancari. Això és la contrapartida òbvia a les xifres rècord de dèficit per compte corrent de l'economia espanyola. Aquest és un element de vulnerabilitat en les actuals circumstàncies dels mercats financers.

Un sistema financer sanejat, però una economia molt endeutada i dependent del finançament extern:
és un element de vulnerabilitat en les actuals circumstàncies

□ L'economia gironina continua patint taxes d'inflació superiors, que justifiquen superiors increments salarials per no perdre salaris reals. El manteniment d'això en una economia oberta passa per guanys de productivitat que ho compensin, però no ha estat així. De fet, l'economia gironina no ha tingut bons registres en cap d'aquestes tres forces fonamentals: inflació, salaris i productivitat. Més enllà del cicle a curt termini, aquestes són forces que determinen el nostre futur a llarg termini. El dossier especial d'aquest Informe adreça precisament aquesta qüestió.

Una preocupació a mitjà termini per l'economia gironina:
mals registres en inflació, salaris i productivitat perjudiquen la competitivitat de l'economia

■ La competitivitat d'una economia (és a dir, la capacitat que les empreses de l'economia tenen per a vendre en condicions remuneradores el seu producte en un mercat global) depèn de la seva productivitat i dels costos salarials, és a dir, del cost laboral unitari.

■ La productivitat de les Comarques Gironines ha experimentat un creixement molt pobre durant el període 2000-2006. Girona ocupa el lloc 37è (de 50 províncies) en creixement de la productivitat en aquest període, per sota no només de la mitjana estatal sinó també a distància considerable de la resta de demarcacions catalanes.

■ L'altre determinant de la competitivitat, els costos salarials, ha experimentat un creixement important a Girona. Amb un augment del 31,9%, les Comarques Gironines ocupen al 6a posició del rànquing d'increments dels costos salarials per lloc de treball assalariat en el període 2000-2006.

■ La consideració conjunta de l'evolució de la productivitat i dels salaris mostra que Girona ha estat la quarta província on la competitivitat ha empitjorat més en el període 2000-2006, passant de ser la 20a província amb uns costos laborals unitaris menors l'any 2000 a situar-se en el lloc 38è l'any 2006, per sobre tant de la mitjana espanyola com de la resta de demarcacions catalanes.

■ Costos laborals unitaris més alts impliquen o bé preus més alts o bé marges empresarials menors (o una combinació de tots dos fenòmens). L'evolució dels preus de la producció en el període 2000-2006 pel total de sectors productius ha seguit a Girona una pauta semblant a la de la resta de l'Estat, de manera que l'increment diferencial en els costos laborals unitaris s'ha traslladat a una pèrdua de marge empresarial.

■ Aquesta evolució és típica d'una espiral de preus-salaris en un període de reducció de l'atur en què els augments salarials provoquen increments de preus que a la vegada generen noves demandes d'increments salarials i nous augments de preus. Aquesta espiral perjudica tant treballadors com empresaris, ja que l'increment en el nivell general de preus resultant no es trasllada a un major poder adquisitiu dels gironins, sinó que, en una economia oberta i amb molts competidors, fa que els productes i serveis de les Comarques de Girona siguin menys atractius per als compradors potencials.

La competitivitat d'una economia a curt termini depèn de la seva productivitat i dels costos salarials

La productivitat ha tingut un comportament molt pobre a Girona en el període 2000-2006...

...mentre que els costos salarials hi han augmentat molt

El comportament de productivitat i costos salarials ha provocat una forta caiguda de la competitivitat gironina...

...que, donada l'evolució dels preus de producció, s'ha traduït en una reducció dels marges empresarials...

...i en un creixement mediocre dels salaris reals dels treballadors

Aquesta evolució és típica d'una espiral preus-salaris

■ La solució a aquesta espiral negativa de pèrdua de competitivitat ha de basar-se necessàriament en lligar els increments salarials als increments de la productivitat. Aquesta és una solució transitòria. A més llarg termini el problema principal de pèrdua de competitivitat de l'economia gironina es troba bàsicament en l'escàs creixement de la productivitat, entesa com el valor dels béns i serveis produïts per unitat de recursos humans, de capital i naturals.

A curt termini, la solució passa per lligar els increments salarials a la productivitat,...

■ En l'etapa de desenvolupament en què es troba actualment l'economia gironina –i en un marc d'alta competència a nivell internacional–, només és possible pagar salaris elevats i mantenir alts nivells de vida quan les empreses són capaces de competir amb productes nous i diferenciats obtinguts a través de processos de producció innovadors i sofisticats.

...mentre que a llarg termini cal millorar la capacitat de les empreses de competir amb productes d'alt valor afegit...

■ La capacitat de crear productes d'alt valor afegit depèn de múltiples factors: les infraestructures; l'educació i la formació vocacional i contínua a l'empresa; l'eficiència en el mercat de béns i de treball; la preparació tecnològica i la innovació; la sofisticació empresarial; l'estat de desenvolupament de clústers d'empreses; i la qualitat de l'entorn empresarial. La rapidesa i seriositat amb la qual s'ataquin les debilitats mostrades per les Comarques Gironines en cadascun d'aquests factors clau marcaran les expectatives futures de creixement del benestar dels gironins.

...posant l'èmfasi en una sèrie de pilars, públics i privats, en els quals les Comarques Gironines mostren debilitats manifestes

Dossier especial: La competitivitat de les Comarques Gironines

I. Introducció

Tot i ser un indicador clau per entendre els nivells de vida actuals i les perspectives econòmiques futures, la competitivitat d'un territori no és fàcil de definir ni de mesurar. La definició habitual de competitivitat, la capacitat que les empreses d'un territori tenen per a vendre el seu producte en un mercat determinat, ha estat fortament criticada (Krugman, 1994), ja que porta implícita la idea de joc de suma zero, és a dir, que les vendes que guanyen les empreses d'un territori les perden les d'altres. En d'altres paraules, aquesta visió de la competitivitat imagina els territoris competint entre ells per repartir-se el "pastís" de la prosperitat.

Aquesta concepció de la competitivitat genera incentius perversos de cares a fomentar la prosperitat futura d'un territori, ja que serveix per a justificar intervencions (com, per exemple, subsidis, límits salarials, aranzels a les importacions o devaluacions) que acaben afavorint, en definitiva, els sectors menys productius i amb menor capacitat de generar creixement, riquesa i benestar en el futur (Porter, Ketels, & Delgado, 2007).

Hi ha, però, consens entre els economistes que a llarg termini la prosperitat d'un territori ve determinada per la productivitat, entesa com el valor dels béns i serveis produïts per unitat de recursos humans, de capital i naturals (Porter et al., 2007). És la productivitat d'una economia la que permet, en darrer terme, pagar salaris alts i obtenir rendiments atractius sobre el capital invertit.

D'aquesta consideració se'n dedueix que la millora de la productivitat d'un territori comporta un augment del valor dels béns produïts i una millora de les rendes dels seus habitants a partir de l'expansió del conjunt de la demanda global (Porter et al., 2007). Per tant, d'acord amb aquesta visió, la prosperitat futura d'un territori va lligada a obtenir més quantitat de "pastís" a partir de fer-lo més gran. En definitiva, a llarg termini la competitivitat d'un territori ve determinada, en essència, per la productivitat que, al seu torn, depèn del conjunt d'institucions, polítiques i factors de què disposa aquest territori (Sala-i-Martin et al., 2007). Les empreses, amb la seva capacitat de produir béns i serveis de valor per als consumidors a través de mètodes eficients són les que traslladen aquestes condicions (institucions, polítiques i factors) a riquesa i prosperitat (Porter et al., 2007).

A més curt termini, la productivitat no és, però, l'únic determinant de la competitivitat. En una entrevista recent al diari La Vanguardia, l'economista en cap del Fons Monetari Internacional, el professor del Massachusetts Institute of Technology Olivier Blanchard, sintetitzava clarament un altre factor clau que es troba darrere de la competitivitat d'un territori quan afirmava (González Cabezas, 2008) que la pèrdua de competitivitat de l'economia espanyola era deguda al fet que "no s'havia produït un creixement de la productivitat i l'evolució dels salaris havia superat la productivitat".

La consideració conjunta de la productivitat i dels salaris permet aproximar-se a la competitivitat en costos d'una economia (vegeu, per exemple, Organisation for Economic Co-operation and Development (2007)). Aquest és un concepte important a més curt termini, quan la possibilitat de substituir treball per altres factors productius és més limitada. A curt termini, costos salarials més alts impliquen o bé marges

empresarials menors o bé preus més alts. D'una banda, marges empresarials menors poden comportar menors taxes de creixement econòmic futur, ja que els marges són els que, al cap i a la fi, es troben l'origen de noves inversions per part de les empreses i constitueixen la font dels impostos que permetran el finançament dels béns, serveis i infraestructures públics. D'altra banda, preus més alts (si no van aparellats a una millora en la qualitat i/o diferenciació del producte) comporten una pèrdua de quota de mercat, que també acaba afectant els nivells de vida de les persones.

Resumint, per entendre en quina situació es troben actualment les Comarques Gironines pel que fa a competitivitat, primer (visió a curt termini) cal tenir clar quina és la seva posició relativa en termes de productivitat i de costos salarials. En segon lloc, de cares a ponderar les expectatives de creixement, riquesa i benestar futurs, cal analitzar quina és la situació de l'economia gironina pel que fa als factors que acaben determinant la productivitat a llarg termini.

En conseqüència, aquest dossier especial comença l'apartat 2 analitzant la situació actual i l'evolució recent de les Comarques Gironines en relació a la resta de l'Estat Espanyol pel que fa a productivitat i costos salarials. D'aquesta manera s'obté una aproximació a la competitivitat en costos de l'economia gironina. Tot seguit, amb l'objectiu d'intuir els efectes de l'evolució de la productivitat i dels costos salarials sobre els marges empresarials i el poder adquisitiu dels treballadors, l'apartat 3 es centra en el comportament recent dels preus de la producció i l'evolució dels salaris reals. Finalment, per tal de proporcionar pistes sobre com millorar la competitivitat futura de les Comarques Gironines, a l'apartat 4 es presenten unes breus pinzellades a propòsit de la situació de Girona pel que fa als diferents pilars que, d'acord amb el *Global Competitiveness Index* i el *Business Competitiveness Index* elaborats pel Fòrum Econòmic Mundial (World Economic Forum, 2007), determinen la productivitat d'una economia a llarg termini. Les principals conclusions de l'estudi es troben a l'apartat 5.

2. Productivitat, salaris i competitivitat en costos

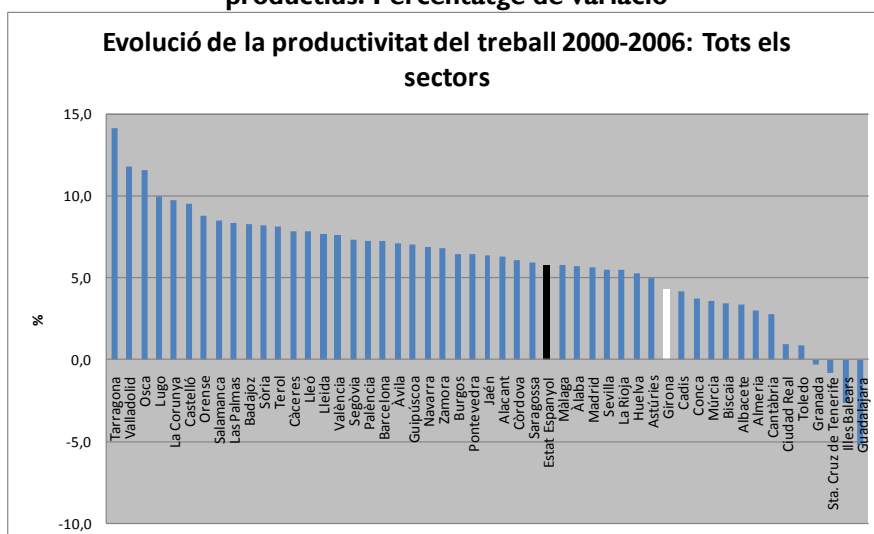
Un estudi recent de la Fundació de Cajas de Ahorro (Alcaide Inchausti & Alcaide Guindo, 2007) permet aproximar-se a la productivitat del treball, als costos salarials i als preus implícits de la producció a les Comarques Gironines i comparar l'evolució recent d'aquestes variables amb la de la resta de demarcacions catalanes i espanyoles. L'anàlisi que segueix es centra, d'una banda, en el conjunt dels sectors productius i, de l'altra, en la indústria transformadora, ja que aquest darrer sector, en ser el més obert als mercats exteriors de tots els sectors productius, és el que més pot patir com a conseqüència d'una pèrdua de competitivitat en costos.

2.1. Productivitat

El Gràfic 1 mostra el rànquing de províncies de l'Estat pel que fa a l'evolució de la productivitat aparent del factor treball (mesurada com el valor afegit brut real per lloc de treball) a tots els sectors productius entre els anys 2000 i 2006. Amb un increment del 4,3%, Girona ocupa el lloc 37è (de 50 províncies) en creixement de la productivitat durant aquest període. A més a més, les Comarques Gironines estan per sota no

només de la mitjana estatal (5,8%), sinó també a distància considerable de la resta de demarcacions catalanes, Tarragona (14,1%), Lleida (7,7%) i Barcelona (7,2%).

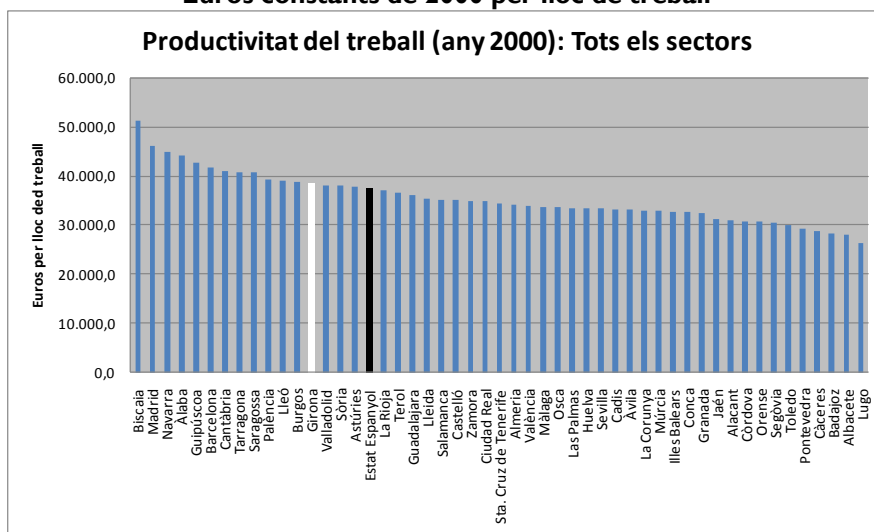
Gràfic 1. Evolució de la productivitat aparent del factor treball 2000-2006: Tots els sectors productius. Percentatge de variació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

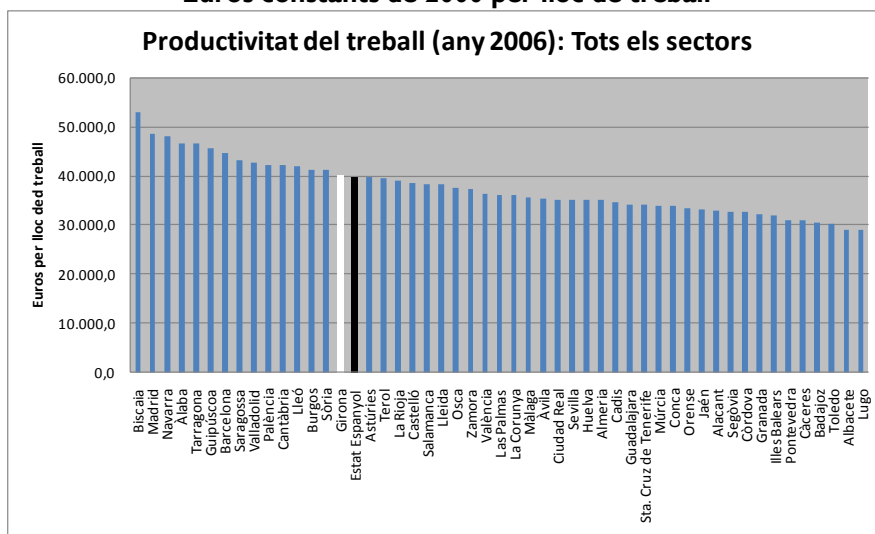
Aquest creixement mediocre de la productivitat a Girona no forma part d'un procés típic de convergència en què les regions menys productives (i, per tant, amb més camí per recórrer en millores de productivitat), s'aproximen a les més productives. El baix increment de la productivitat més aviat està associat a un retrocés de les Comarques Gironines en relació a la resta de províncies de l'Estat. El Gràfic 2 mostra com Girona ocupava el 13è lloc de l'Estat en productivitat, amb un valor afegit brut (VAB) generat per cada lloc de treball de 38.585€. Sis anys més tard, Girona havia baixat fins al 15è lloc i es situava només lleugerament per sobre de la mitjana de l'Estat (Gràfic 3).

Gràfic 2. Productivitat aparent del factor treball (Any 2000): Tots els sectors productius. Euros constants de 2000 per lloc de treball

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

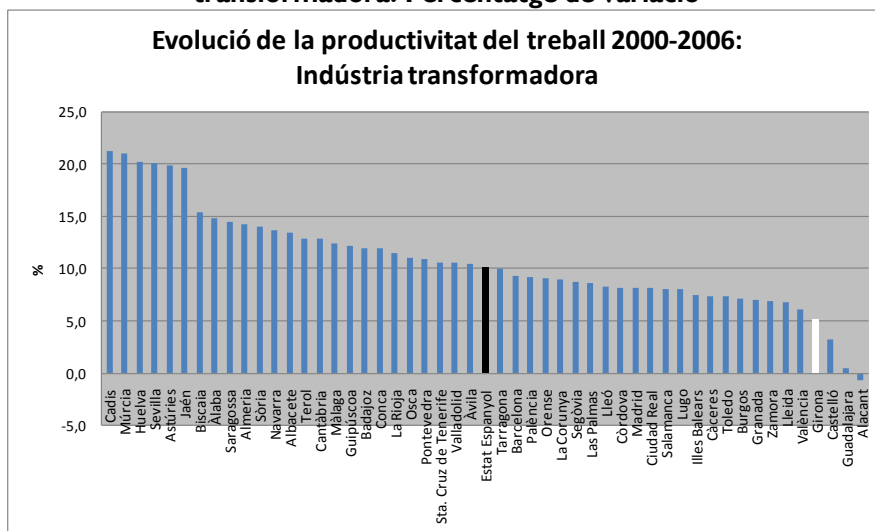
Gràfic 3. Productivitat aparent del factor treball (Any 2006): Tots els sectors productius. Euros constants de 2000 per lloc de treball

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

En el cas de la indústria transformadora, l'evolució de la productivitat ha estat encara més decebedora pel que fa al conjunt dels sectors productius. L'increment de la productivitat a Girona durant el període que va del 2000 al 2006 ha estat del 5,1% (Gràfic 4), xifra que la situa com la quarta província amb un menor creixement. Això contrasta amb l'increment que s'ha produït a Cadis i Múrcia (superior al 20%) i al conjunt de l'Estat Espanyol (10,1%). Tot i no haver estat brillant, l'evolució de la productivitat a la resta de demarcacions catalanes ha superat l'esdevinguda a Girona. Concretament, els increments han estat del 10% a Tarragona, del 9,3% a Barcelona i del 6,8% a Lleida.

Gràfic 4. Evolució de la productivitat aparent del factor treball 2000-2006: Indústria transformadora. Percentatge de variació

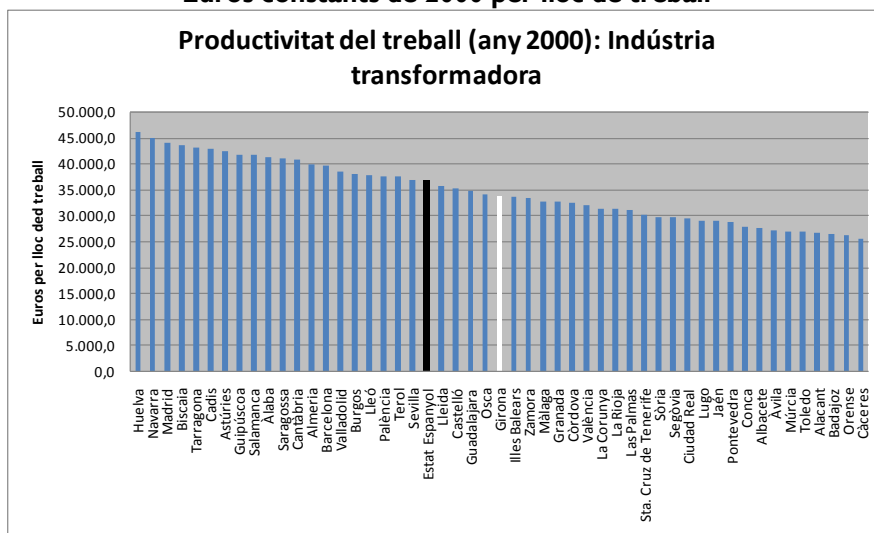

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

En termes absoluts, amb un VAB de 33.737€ per lloc de treball, les Comarques de Girona es situaven l'any 2006 (Gràfic 5) en el 25è lloc de l'Estat Espanyol pel que fa a

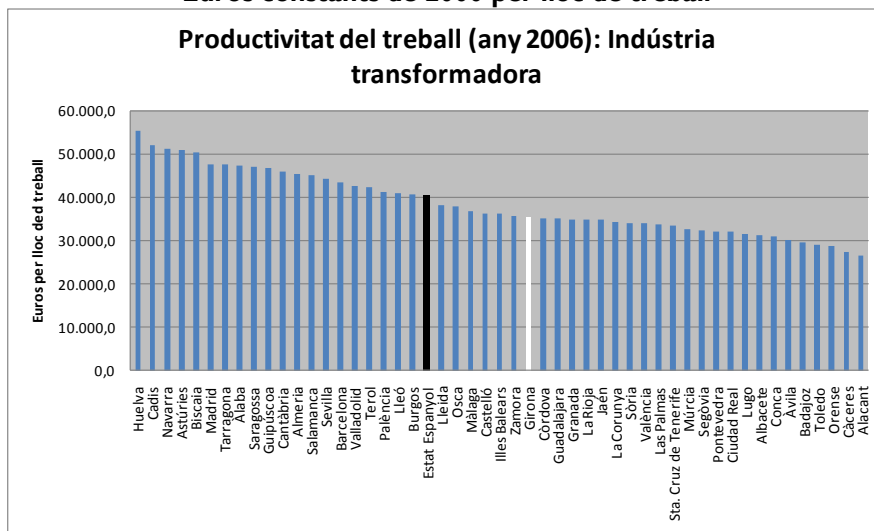
productivitat aparent del treball de la indústria transformadora (la mitjana espanyola era de 36.836€). Després del pobre creixement de la productivitat en els anys intermedis, Girona ha acabat retrocedint dos llocs en el rànquing, situant-se l'any 2006 en la 27ena posició (Gràfic 6).

Gràfic 5. Productivitat aparent del factor treball (Any 2000): Indústria transformadora.
Euros constants de 2000 per lloc de treball

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006.*

Gràfic 6. Productivitat aparent del factor treball (Any 2006): Indústria transformadora.
Euros constants de 2000 per lloc de treball

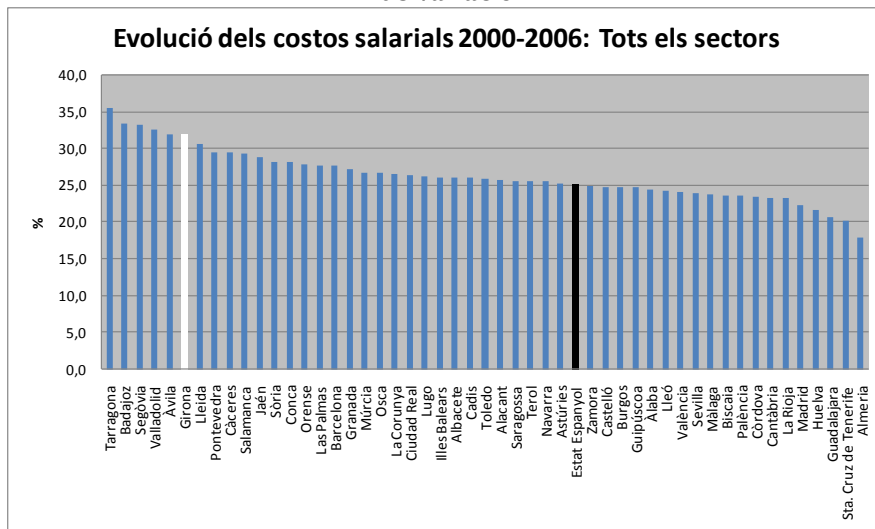
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006.*

2.2. Costos salarials

L'altre factor determinant de la competitivitat en costos d'una economia en addició a la productivitat del treball, els costos salarials, ha experimentat un creixement important a Girona. Amb un augment del 31,9%, les Comarques Gironines ocupen al 6a posició del rànquing d'increments dels costos salarials per lloc de treball assalariat en el període 2000-2006 (Gràfic 7). Aquest augment és superior tant a l'experimentat pel

conjunt de l'Estat (25,2%) com al de la resta de demarcacions catalanes (els increments a Lleida i Barcelona van ser, respectivament, del 30,6 i del 27,6%), amb l'excepció de Tarragona (35,5%).

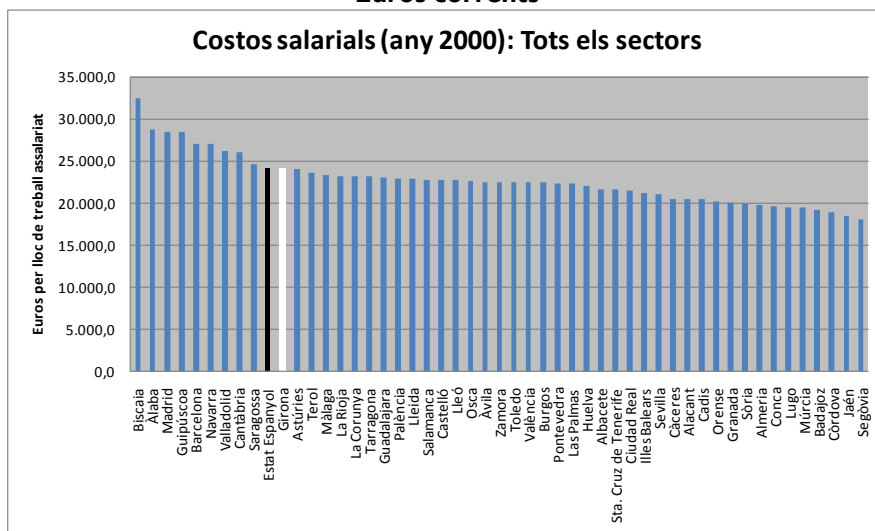
Gràfic 7. Evolució dels costos salarials 2000-2006: Tots els sectors productius. Percentatge de variació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

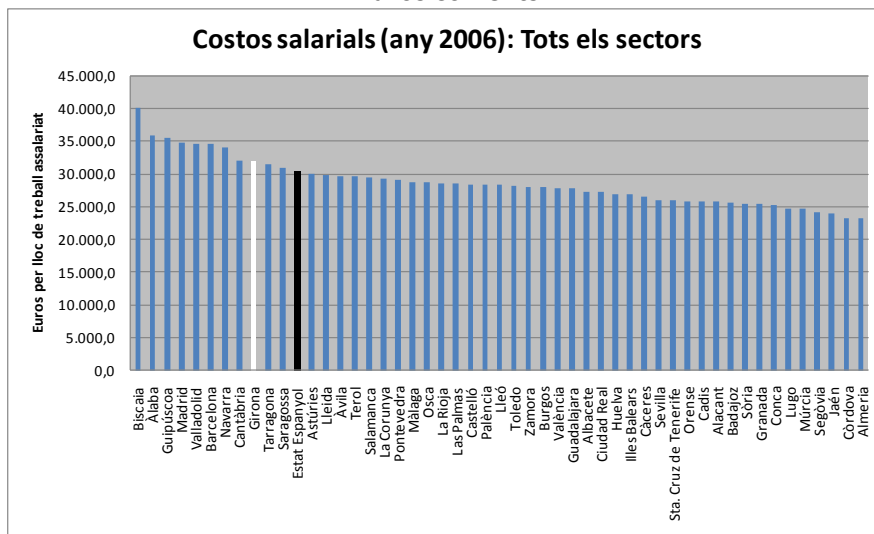
Aquest increment en els costos ha fet que les Comarques de Girona hagin passat de situar-se en el 10è lloc del rànquing l'any 2000, amb uns costos salarials per lloc de treball assalariat de 24.234€ (Gràfic 8), a trobar-se en el 9è l'any 2006 (Gràfic 9). En aquest període de sis anys el cost salarial per lloc de treball assalariat a Girona ha passat d'estar per sota de la mitjana espanyola a situar-s'hi per sobre.

Gràfic 8. Cost salarial per lloc de treball assalariat (Any 2000): Tots els sectors productius. Euros corrents

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

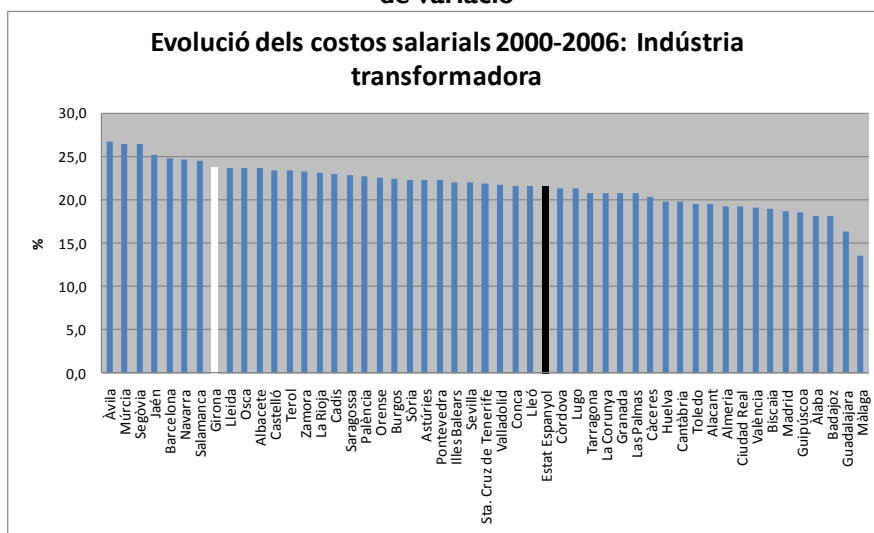
Gràfic 9. Cost salarial per lloc de treball assalariat (Any 2006): Tots els sectors productius. Euros corrents

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias)*, Años 2000 a 2006.

Pel que fa a la indústria transformadora, Girona va ser la 8ena província on més van augmentar (23,9%) els costos salarials per lloc de treball assalariat (Gràfic 10). Aquest increment és força semblant als esdevinguts a Barcelona (24,8%) i Lleida (23,6%) i lleugerament superior al increments en els costos salarials al conjunt de l'Estat (21,5%) i a Tarragona (20,7%).

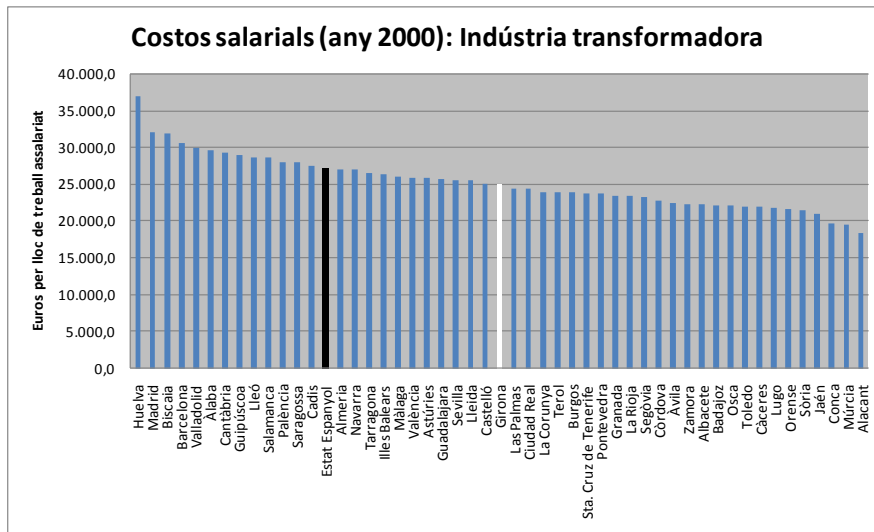
Gràfic 10. Evolució dels costos salarials 2000-2006: Indústria transformadora. Percentatge de variació

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias)*, Años 2000 a 2006.

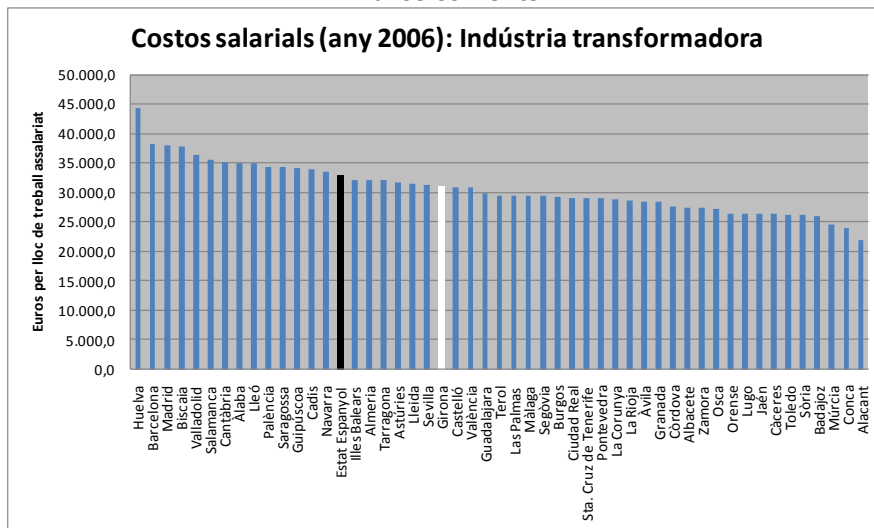
Els increments en els costos salarials per lloc de treball assalariat entre els anys 2000 i 2006 han contribuït a fer que les Comarques Gironines passessin d'estar a la 25a posició en costos salarials l'any 2000, amb 25.036€ per lloc de treball (Gràfic 11), a ocupar la 21a posició l'any 2006, amb 31.014€ (Gràfic 12).

Gràfic 11. Cost salarial per lloc de treball assalariat (Any 2000): Indústria transformadora.
Euros corrents

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006.*

Gràfic 12. Cost salarial per lloc de treball assalariat (Any 2006): Indústria transformadora.
Euros corrents

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006.*

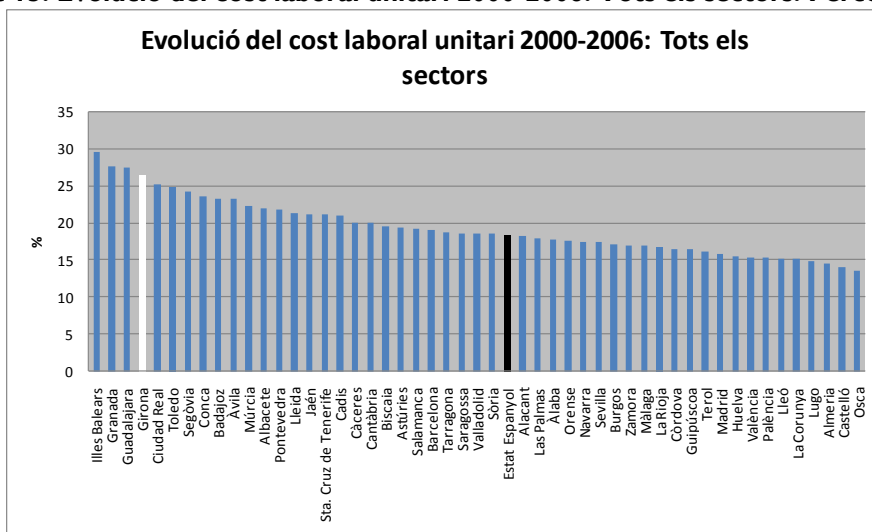
2.3. Competitivitat en costos

La consideració conjunta de l'evolució de la productivitat i dels salaris permet aproximar-se a l'evolució de la competitivitat en costos a les Comarques Gironines en el període 2000-2006. La mesura habitualment utilitzada és el cost laboral unitari, que s'obté de dividir el salari nominal per lloc de treball assalariat per la productivitat aparent del factor treball. Aquest concepte mesura quin és el cost salarial de produir una unitat de producte. Per tant, un increment en el cost laboral unitari significa una pèrdua de competitivitat en costos.

Pel que fa al total dels sectors productius, amb un increment molt important en el cost laboral unitari (26,4%), Girona ha estat la quarta província on la competitivitat en

costos ha empitjorat més en el període 2000-2006 (Gràfic 13). L'increment dels cost laboral unitari ha estat a Girona molt alt en relació al del conjunt de l'Estat (18,3%), Lleida (21,3%), Barcelona (19%) i Tarragona (18,7%).

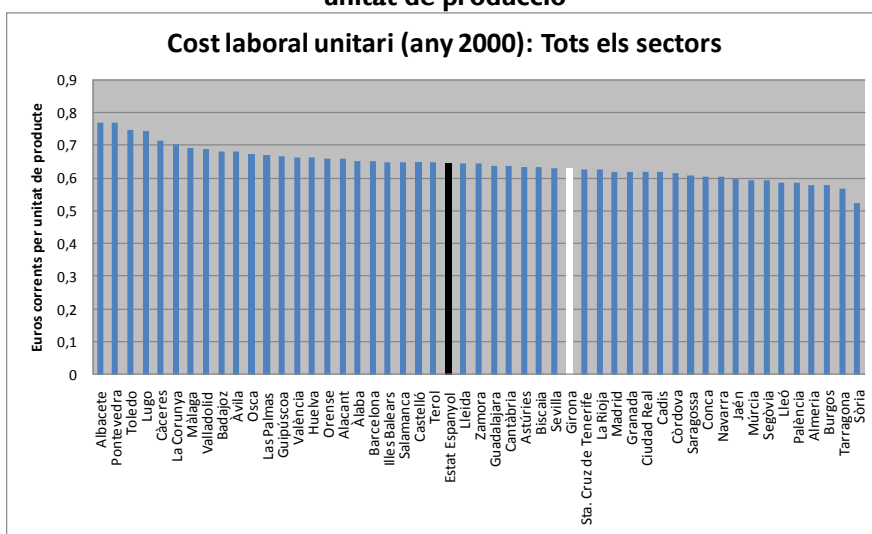
Gràfic 13. Evolució del cost laboral unitari 2000-2006: Tots els sectors. Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

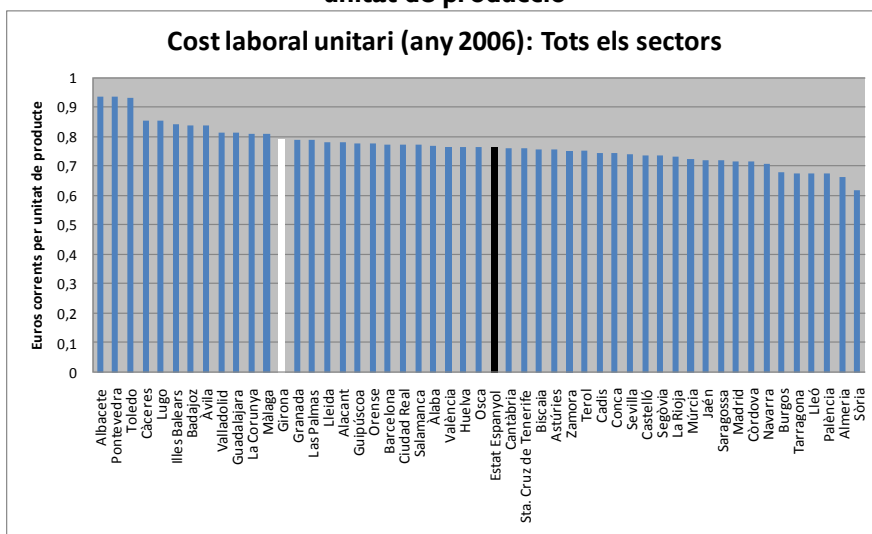
Aquest fort increment en els costos laborals unitaris ha fet que les comarques de Girona hagin passat de ser la 20a província amb uns costos laborals unitaris menors l'any 2000 (Gràfic 14) a situar-se en el lloc 38è l'any 2006 (Gràfic 15), per sobre tant de la mitjana espanyola com de la resta de demarcacions catalanes. Concretament, els costos laborals unitaris a Girona superaven l'any 2006 en un 1,5% els de Lleida, en un 2,6% els de Barcelona, en un 4% els del conjunt de l'Estat i en un 17,6% els de Tarragona.

Gràfic 14. Cost laboral unitari (Any 2000): Tots els sectors productius. Euros corrents per unitat de producció

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

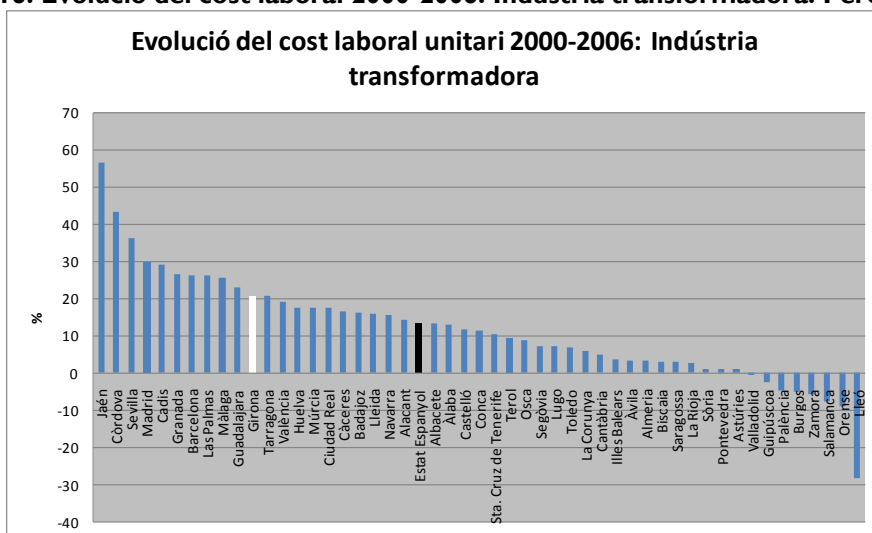
Gràfic 15. Cost laboral unitari (Any 2006): Tots els sectors productius. Euros corrents per unitat de producció

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias)*, Años 2000 a 2006.

La situació en termes de competitivitat en costos no és gaire millor en el cas de la indústria transformadora, ja que Girona ha estat l'11a província amb un major increment (20,7%) del cost laboral unitari entre els anys 2000 i 2006 (Gràfic 16). Aquest augment ha estat superior al del conjunt de l'Estat (13,4%) i al de Lleida (15,7%), molt semblant al de Tarragona (20,5%) i sensiblement inferior a l'experimentat per Barcelona (26,3%).

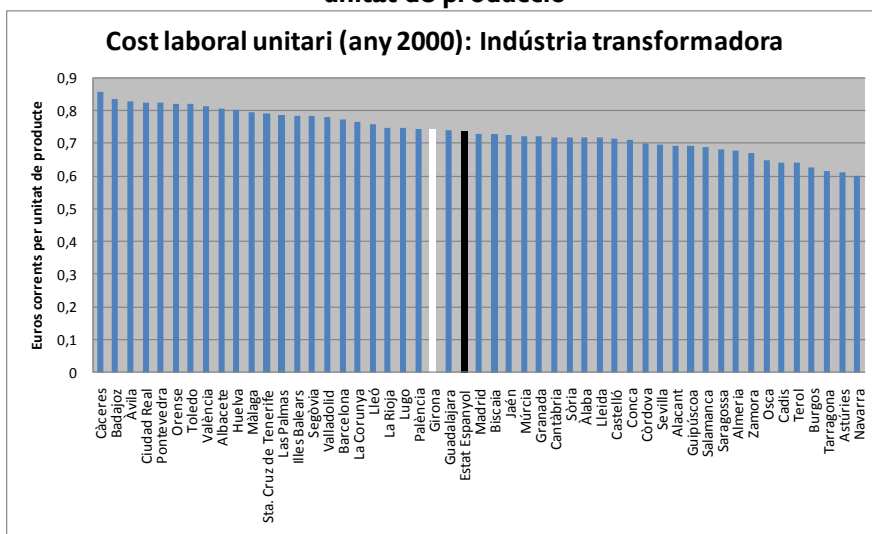
Gràfic 16. Evolució del cost laboral 2000-2006: Indústria transformadora. Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias)*, Años 2000 a 2006.

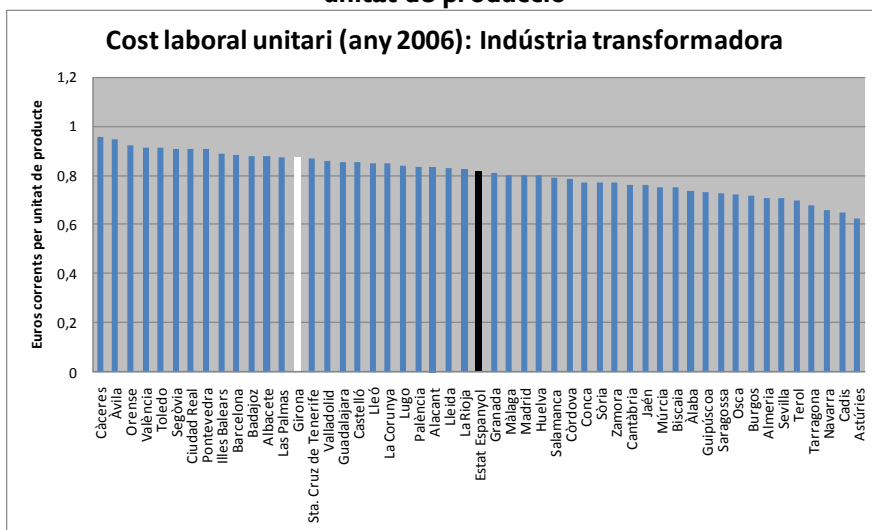
De resultes de l'increment en els costos laborals unitaris, Girona ha passat de ser l'any 2000 la 27a província amb uns costos laborals unitaris menors (Gràfic 17) a ser la 36a l'any 2006 (Gràfic 18). Concretament, els costos a Girona són menors als de Barcelona en un 1%, però superen amb escreix els de Lleida (en un 5,5%), el conjunt de l'Estat (en un 7,5%) i, especialment, els de Tarragona (en un 29,4%).

Gràfic 17. Cost laboral unitari (Any 2000): Indústria transformadora. Euros corrents per unitat de producció

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006.*

Gràfic 18. Cost laboral unitari (Any 2006): Indústria transformadora. Euros corrents per unitat de producció

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006.*

3. Poder adquisitiu dels salaris, preus i marges empresarials

La principal conclusió que es pot extreure de l'anàlisi de l'apartat previ és que l'increment dels salaris en conjunció amb el pobre comportament de la productivitat han fet que el cost laboral unitari de producció hagi augmentat fortament a les Comarques Gironines. Això significa que l'economia gironina ha perdut competitivitat en costos, en el sentit que cada unitat de producte s'ha encarat més en termes del treball necessari per a produir-la a Girona que a bona part de la resta de províncies de l'Estat.

Com s'ha comentat a la introducció d'aquest dossier, costos salarials unitaris més alts impliquen o bé preus més alts o bé marges empresarials menors (o una combinació de

tots dos fenòmens). És interessant, per tant, analitzar quina ha estat l'evolució de preus i marges en el període 2000-2006.

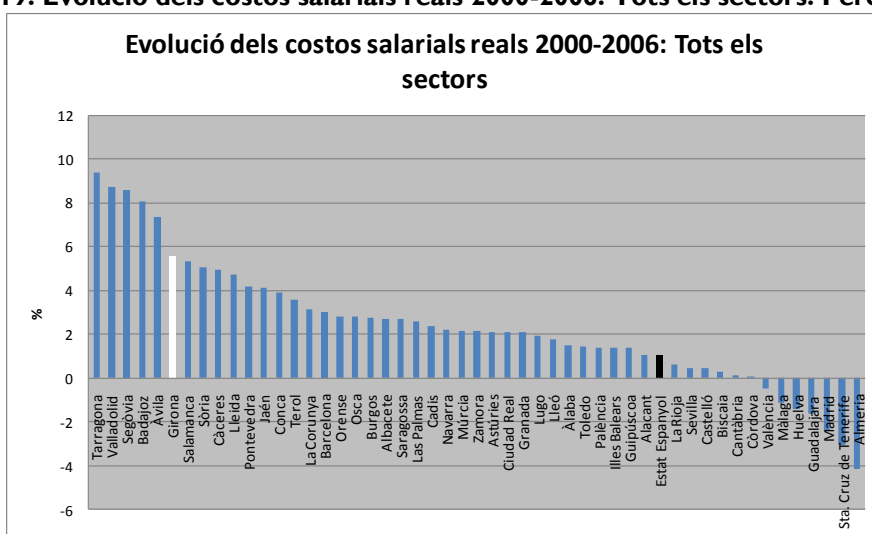
3.1. Poder adquisitiu dels salaris

Abans d'entrar en detall en el comportament de preus i marges empresarials, és important veure què ha passat amb els salaris reals dels treballadors. És a dir, tot i que els costos salarials per lloc de treball assalariat han augmentat a les Comarques de Girona tant pel conjunt de sectors productius (Gràfic 7) com per la indústria transformadora (Gràfic 10), això no implica que el poder adquisitiu d'aquests salaris hagi augmentat, ja que, lògicament, la capacitat de compra dels salaris rebuts pels treballadors depèn també de l'evolució dels preus dels productes consumits per aquests treballadors.

Una aproximació a l'evolució dels salaris reals entre els anys 2000 i 2006 es presenta al Gràfic 19, on es mostren els costos salarials per lloc de treball assalariat (una mesura dels salaris nominals) corregits per l'índex general de preus de mercat (una mesura del nivell de preus). D'acord amb aquesta mesura, el poder adquisitiu dels treballadors ha augmentat en poc més del 5,5% en sis anys a les Comarques de Girona (la 6a província amb un increment més elevat). En el cas de la indústria transformadora, en canvi, el poder adquisitiu dels treballadors ha disminuït en gairebé un 1% en el període 2000-2006 (Gràfic 20).

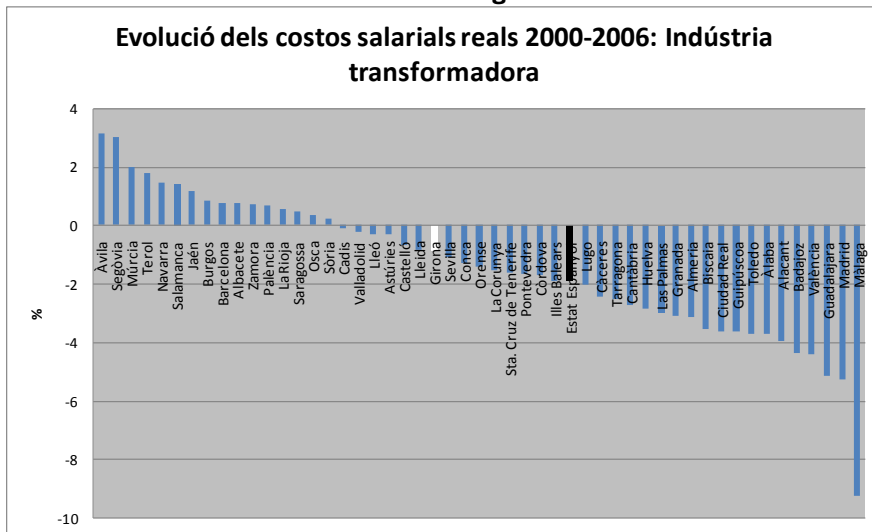
Per tant, el poder adquisitiu dels treballadors a Girona no ha augmentat a un ritme tan accelerat com els costos salarials, que han experimentat un increment del 31,9% pel total de sectors i del 23,9% en el cas de la indústria transformadora (de fet, el poder adquisitiu dels treballadors de la indústria transformadora ha acabat disminuint). Més aviat, els increments salarials del període 2000-2006 han servit perquè els treballadors assalariats mantinguessin la seva capacitat de compra gairebé constant.

Gràfic 19. Evolució dels costos salarials reals 2000-2006: Tots els sectors. Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

Gràfic 20. Evolució dels costos salarials reals 2000-2006: Indústria transformadora.
Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

3.2. Preus

Per si sol l'augment en el cost laboral unitari no necessàriament ha d'implicar una disminució en la competitivitat global de les Comarques Gironines (és a dir, la capacitat que les empreses gironines tenen per a vendre el seu producte en un mercat determinat, recordeu la discussió de la introducció del dossier) a no ser que aquest superior cost laboral unitari es traslladi a preus sense que l'increment en els preus vagi aparellat amb millores i/o estratègies de diferenciació del producte ofert que siguin valorades pels clients.

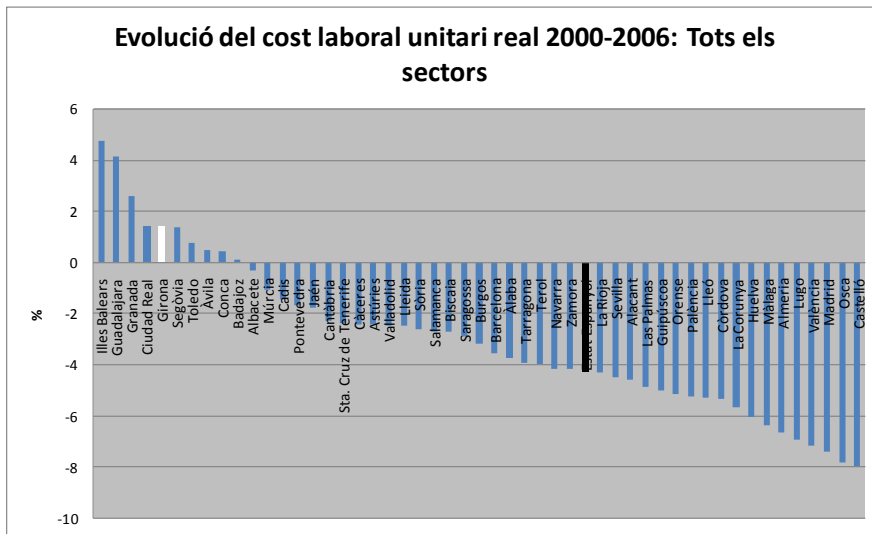
Malauradament, amb les dades disponibles de comptabilitat regional no és possible afirmar res sobre hipotètiques millores i/o la introducció o perfeccionament d'estratègies de diferenciació de la producció durant en el període 2000-2006. Sí que és possible, però analitzar què ha passat amb els preus de la producció a Girona en relació a la resta de l'Estat.

L'evolució dels preus de la producció en el període 2000-2006 pel total de sectors productius ha seguit a Girona una pauta semblant a la de la resta de l'Estat. Amb un increment del 24,7%, les Comarques de Girona ocupen el tercer lloc en el rànquing en creixement dels preus de la producció (Gràfic 21). Pel que fa a la indústria transformadora, Girona es troba al lloc 26è, amb un increment en els preus de la producció del 16,6%, semblant al de la resta de províncies (Gràfic 22). Per tant, tot i que els preus implícits de la producció han augmentat considerablement a Girona, ho han fet de manera semblant a la resta de l'Estat.

En no disposar de dades de nivells de preus, no és possible determinar si, en termes absoluts, els preus dels productes gironins són més alts que els dels productes elaborats a la resta de l'Estat.

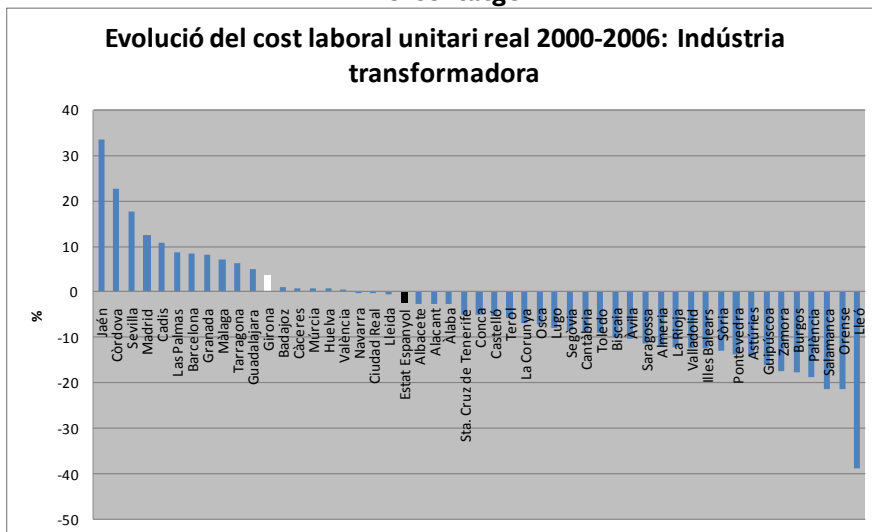
gran en el cas de la indústria transformadora (Gràfic 24), ja que l'augment del cost laboral unitari real ha estat superior al 3,5% en aquest sector.

Gràfic 23. Evolució del cost laboral unitari real 2000-2006: Tots els sectors. Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

Gràfic 24. Evolució del cost laboral unitari real 2000-2006: Indústria transformadora. Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de FUNCAS, *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2006*.

4. Més enllà dels costos laborals unitaris: els factors determinants de la competitivitat a llarg termini a Girona

De la discussió dels apartats 2 i 3 se'n pot deduir que, com a mínim pel període per al qual es disposa de dades, un creixement dels salaris clarament superior al creixement de la productivitat del treball (però molt semblant al creixement de l'índex general de preus de l'economia) ha comportat una pèrdua de competitivitat en costos i una reducció dels marges empresarials. Aquesta evolució és típica d'una espiral de preus i salaris en un període de poc atur (com ho han estat els set anys del 2000 al 2006), en

què els augmentos salarials provoquen increments de preus que a la vegada generen noves demandes d'incrementos salarials i nous augmentos de preus.

La solució a aquesta espiral negativa de pèrdua de competitivitat ha de basar-se necessàriament en lligar els increments salarials als increments de la productivitat. Aquesta és clarament la solució a un problema de caire conjuntural. A més llarg termini el problema principal de pèrdua de competitivitat de l'economia gironina es troba bàsicament en l'escàs creixement de la productivitat.

De fet, el darrer dossier especial inclòs a l'Informe FOEG (Fluvià & Rigall i Torrent, 2007) ja apuntava que la baixa productivitat del treball a les Comarques Gironines podia jugar un paper important en el pobre creixement de les rendes dels gironins, ja que una baixa productivitat és incompatible amb pagar salaris alts i al mateix temps generar marges empresarials adequats per invertir en producció futura.

Els resultats exposats fins aquí donen suport a les conjectures fetes en aquell dossier especial. És interessant anar, però, una mica més lluny i considerar quins són els factors que poden estar afectant negativament la productivitat gironina. Aquesta aproximació es porta a terme en el marc dels 12 pilars de la competitivitat establerts pel *Global Competitiveness Index* i dels 2 (juntament amb la sofisticació empresarial, inclosa també en el *Global Competitiveness Index*) que configuren el *Business Competitiveness Index* elaborat pel Fòrum Econòmic Mundial.

Lògicament, no tots els pilars tenen el mateix pes, ja que la seva importància depèn de les diferents etapes del desenvolupament competitiu d'una economia (Sala-i-Martin et al., 2007). Aquests etapes poden dividir-se en tres, en funció de si allò que impulsa l'economia són els factors, la inversió o la innovació (Porter, 1990). En l'etapa en la qual clarament es troba l'economia gironina, la impulsada per la innovació, només és possible pagar salaris elevats i mantenir alts nivells de vida quan les empreses són capaces de competir amb productes nous i diferenciats obtinguts a través de processos de producció innovadors i sofisticats.

Cal notar també que de la mateixa manera que no tots els pilars incideixen per igual en la productivitat, tampoc no tots expliquen l'evolució diferencial de la productivitat gironina en relació a la de la resta de l'Estat, ja que alguns (com l'entorn macroeconòmic o la sofisticació del sistema financer) no difereixen entre províncies. A més, bona part dels pilars ja han estat analitzats amb anterioritat en relació a les Comarques Gironines a l'*Informe Socioeconòmic 2005 de la Ciutat de Girona* (Fluvià & Rigall i Torrent, 2006). Com que les conclusions d'aquell informe segueixen essent vàlides, una discussió més extensa de cada pilar pot trobar-se en aquell informe.

Institucions

Constitueixen el marc en què les persones, les empreses i el govern interactuen per a generar renda i riquesa a l'economia (Sala-i-Martin et al., 2007). Pel que fa a les institucions públiques, a part d'establir el marc legal d'actuació, poden afectar negativament els costos de les empreses i la seva productivitat a través de la burocràcia i dels tràmits excessius, l'excés de regulació, la corrupció, la manca

d'honestedat en relació als contractes públics, la manca de transparència i honradesa o la dependència política del sistema judicial. Pel que fa a les institucions privades, la manca de transparència i d'honestedat o la manca d'ètica empresarial en les relacions amb el govern, altres empreses o els clients poden incidir negativament sobre la competitivitat.

Tot i que les institucions no poden explicar les diferències entre la productivitat a Girona i a la resta de demarcacions catalanes (i segurament tampoc en relació a la resta de l'Estat), ja que el marc institucional és molt semblant arreu de Catalunya, les característiques institucionals sí que afecten la productivitat gironina en relació a la resta del món.

La valoració de la "qualitat" de les institucions públiques de l'estat espanyol és més aviat pobre. Per exemple, el Fòrum Econòmic Mundial situava l'any 2007 l'Estat Espanyol en el lloc 43 del món en qualitat institucional (World Economic Forum, 2007). Un problema que destaca especialment a Girona és el col·lapse de l'administració de justícia: la dotació de jutges per habitant és inferior a Girona, mentre que les ràtios d'assumptes pendents sobre assumptes resolts, de litigis i la d'assumptes pendents més assumptes ingressats sobre assumptes resolts hi són superiors en relació a la resta de l'Estat.

Són també especialment reiterades les queixes de l'empresariat per l'excés de tràmits administratius i de burocràcia. Especialment en el cas de les petites empreses (que tenen un pes molt important en l'economia gironina), la manca d'una oficina d'informació i gestió unificada per a les activitats empresarials fa que els procediments burocràtics resultin massa costosos (Fluvià & Rigall i Torrent, 2006).

Infraestructures

Són un factor determinant per al funcionament eficient de l'economia, ja que determinen la localització de l'activitat econòmica en el territori i les activitats i sectors que s'hi acabaran desenvolupant (Sala-i-Martin et al., 2007). Aquest és un dels pilars més dèbils de l'economia gironina. A part de la magnitud dels dèficits en ella mateixa, allò preocupant és la reiteració de dèficits d'infraestructures, que agreugen encara més una situació de partença ja força desfavorable.

Per exemple, la dotació de capital net en infraestructures públiques l'any 2001 (Mas Ivars et al., 2006) a Girona era de gairebé 6.500€ per habitant, mentre que a l'Estat Espanyol era de més de 6.700€. Això significa una dotació al voltant del 4% inferior a Girona en relació a la mitjana del conjunt de l'Estat. Sembla molt raonable suposar que des de l'any 2001 les diferències en la dotació d'infraestructures públiques per habitant a Girona i la mitjana estatal s'han incrementat.

Macroeconomia

L'estabilitat de l'entorn macroeconòmic és important per les empreses i per a la competitivitat global d'una economia. Com que l'entorn macroeconòmic a Girona és idèntic al de la resta de l'Estat, no és possible explicar el pobre creixement de la

productivitat gironina a partir d'aquest pilar. Tot i això, és cert que el fet d'estar situats en la zona euro i la política monetària expansiva portada a terme pel banc Central Europeu (que, lògicament, no pot acomodar circumstàncies particulars) els darrers anys pot haver jugat un paper en l'especialment intensa espiral de preus i salaris en la qual sembla trobar-se immensa l'economia gironina i en el fort creixement del sector de la construcció.

Salut i educació primària

Un dèficit de serveis sanitaris acaba incidint en la salut dels treballadors i en la seva productivitat, mentre que els dèficits educatius incapaciten que els treballadors puguin portar a terme tasques adaptades a processos productius sofisticats (Sala-i-Martin et al., 2007).

Els reptes educatius i sanitaris que han d'afrontar les Comarques Gironines són molt grans. Els indicadors sobre metges i personal sanitari en general per habitant i fracàs escolar, per exemple ens situen encara lluny dels països del nostre entorn i, el que és pitjor, indiquen un empitjorament en els darrers anys, lligat al remarcable creixement de la població (Fluvià & Rigall i Torrent, 2006).

Educació secundària, superior i formació vocacional i contínua a l'empresa

L'educació superior i de qualitat dels treballadors, així com la formació vocacional i contínua a l'empresa, permeten que les empreses puguin crear productes d'alt valor afegit i difícils d'imitar a partir de processos productius complexos (Sala-i-Martin et al., 2007).

Com en el cas de la salut i l'educació primària, els resultats sobre coneixements dels estudiants de secundària, la infradotació i poc interès pels estudis de formació professional o la pràctica inexistència de la formació permanent configuren un panorama poc afalagador per al futur de les Comarques Gironines (Fluvià & Rigall i Torrent, 2006).

Eficiència del mercat de béns

El foment de la competència entre empreses (a nivell nacional i internacional), la manca de traves per part del govern i l'exigència dels consumidors cap a les empreses resulten en eficiència i productivitat empresarial, de manera que només sobreviuen aquelles empreses que produeixen els béns demandats pel mercat (Sala-i-Martin et al., 2007).

L'Estat Espanyol no surt gaire ben parat en aquest aspecte en el rànquing del Fòrum Econòmic Mundial, on ocupa el lloc 40 (World Economic Forum, 2007). Especialment en el cas català, persisteixen lleis i regulacions (com, per exemple, les restriccions que afecten el comerç o la Llei catalana d'Intervenció Integral de l'Administració Ambiental) que introdueixen distorsions i afecten de manera negativa l'eficiència del mercat de béns.

Eficiència del mercat de treball

La flexibilitat en el mercat de treball permet assignar els treballadors de manera eficient als llocs de treball disponibles i els proporciona els incentius adequats per esforçar-se adequadament (Sala-i-Martin et al., 2007). Cal notar que la productivitat es veu afectada per la proporció de la força de treball disponible que es troba ocupada. La productivitat global i la capacitat de crear prosperitat d'un territori es veuen afectades negativament quan una part important de la força de treball potencial no participa en la generació de valor a l'economia (Porter et al., 2007).

En aquest sentit, és especialment necessari implementar mesures tendents a mantenir les superiors taxes d'activitat (on la diferència favorable de les Comarques Gironines en relació a la resta de Catalunya i de l'Estat ha anat disminuint, vegeu els darrers números de l'*Informe FOEG*), especialment de les dones, que són el col·lectiu per al qual existeix un marge de maniobra més alt.

Per tal d'incidir en aquest aspecte, les polítiques orientades a facilitar l'accés al mercat laboral són fonamentals. Polítiques com ara les relacionades amb la millora de la mobilitat laboral i les mesures que afavoreixen la incorporació de la dona al món laboral com, per exemple, guarderies, serveis de tele-assistència o presencials per la gent gran (Fluvià & Rigall i Torrent, 2006).

Sofisticació dels mercats financers

L'eficiència dels mercats financers permet assignar els recursos estalviats a l'economia als usos més productius. Tot i que el sistema financer espanyol no està entre els primers del món en termes de sofisticació (World Economic Forum, 2007), no existeixen diferències entre províncies que justifiquin una pèrdua de competitivitat de l'economia gironina en aquest aspecte.

Preparació tecnològica

Indica l'agilitat amb què una economia adopta les tecnologies existents amb la finalitat d'impulsar la productivitat de les seves empreses (Sala-i-Martin et al., 2007). Existeix consens general que la inversió en R+D+i és un element clau de la competitivitat de les empreses i de les economies, una de les forces bàsiques del creixement econòmic i del progrés social i una de les inversions socialment més rendibles. També existeix consens que aquesta és una assignatura pendent de l'economia espanyola, catalana i també gironina, amb algun matís menor sobre la magnitud del problema.

Cal notar que a Girona, Catalunya i Espanya el problema va més enllà de la paradoxa comuna a Europa (bons resultats en la producció científica que no es tradueixen en aplicacions útils per a la indústria), ja que patim una molt insuficient inversió en R+D. Després de reiterats esforços per augmentar-la, Espanya avui inverteix només l'1,07% del PIB en R+D, situant-se conjuntament amb Irlanda, Grècia i Portugal a la cua de la UE-15 (1,95% del PIB de mitjana) i molt per sota de la mitjana de l'OCDE (2,24%). La situació no és massa millor a l'economia catalana: si bé és, conjuntament amb Navarra,

Madrid i el País Basc, de les que inverteixen més (1,44%), l'esforç inversor no sembla suficient. La situació a Girona no sembla que sigui millor.

A més, la distribució privada/pública de la tasca de R+D continua sent anòmla. Als Estats Units, el sector privat realitza el 82% de la R+D i el sector públic el restant 18%; al Japó, respectivament, 65% i 35%; a la UE-15, 50% i 50%; a Catalunya, 38% i 62%; i al conjunt espanyol, 24% i 76%.

Per millorar la preparació tecnològica de les empreses cal, d'una banda, augmentar la inversió en R+D+i, però, de l'altra, també cal fer més eficient la inversió. En particular, cal que el sector privat s'impliqui de manera molt més decidida en les tasques de recerca finançades públicament. A Girona, existeix ara una oportunitat única en el Parc Científic i Tecnològic, una iniciativa que no hauria de quedar sols en mans de la universitat i dels acadèmics

Grandària del mercat

Mercats grans permeten que les empreses aprofitin les economies d'escala, és a dir, la reducció en el cost unitari de producció a mesura que augmenta l'escala de producció. En aquest sentit, el mercat de les empreses gironines (com a mínim les de la indústria) és ampli, ja que s'estén a la resta de Catalunya, de l'Estat, la Unió Europea i, encara que en menor mesura, la resta del món.

Sofisticació empresarial

La sofisticació empresarial és essencial en les etapes de creixement impulsat per la innovació, ja que la productivitat d'un territori ve determinada, en darrer terme, per la productivitat de les seves empreses (Porter et al., 2007). D'acord amb la perspectiva de la *cadena de valor* (Porter, 1985), la productivitat d'una empresa depèn de l'efectivitat operacional de les seves activitats; la capacitat de portar a terme estratègies diferenciades (tant pel que fa a posicionament com a la innovació en els mitjans de producció i de lliurament de serveis; i l'estructura de direcció corporativa.

Un informe del Consejo Económico y Social de España, CES, (Consejo Económico y Social, 2005) alertava recentment sobre "el dèbil dinamisme empresarial" a Espanya en general. Es constata la curta supervivència de les empreses noves, especialment pel que fa a les empreses de base tecnològica o d'alt valor afegit, així com les generadores d'ocupació.

Tant el CES com el Global Entrepreneurship Monitor de 2004 (De la Vega, Justo, Cruz, Coduras, & Nogueira, 2005) destacaven la importància que té un "entorn social propiciatori" per a l'aparició i consolidació de les iniciatives empresarials. Això inclou aspectes difícilment quantificables però determinants com és ara "el prestigi i reconeixement social de l'empresari" (aspectes en els quals Catalunya i el conjunt de l'Estat estan clarament pitjor que la majoria de països europeus) o la "por al fracàs", que invalida iniciatives i està lligada no sols a possibles aspectes culturals sinó també a uns costos de sortida de l'activitat superiors.

La política educativa sembla ser una variable estratègica per afrontar aquest repte. En aquest sentit, el GEM advoca per substituir part de l'atenció als jaciments d'ocupació per concentrar-la en els "jaciments d'empresaris", que són sobretot els universitaris i els directius d'empresa, sovint prejubilats. Pel que fa a l'educació primària i secundària, convé fomentar els valors de la creativitat, l'autosuficiència i la iniciativa personal. Convindria cercar fórmules per tal que l'empresa i els empresaris tinguessin presència a les aules, per tal que les empreses siguin vistes com un món més proper.

Innovació

La innovació és particularment important en l'etapa actual de desenvolupament de l'economia gironina, quan les empreses han d'elaborar productes nous i diferenciats i processos que els permetin aconseguir i mantenir el seu avantatge competitiu. Com s'ha comentat anteriorment, Girona, igual que la resta d'Europa, es caracteritza per uns bons resultats en producció científica que no es tradueixen en aplicacions útils per a la indústria.

Per solucionar aquest problema cal perseverar en fer interactuar les empreses i la recerca pública i en atraure la inversió privada per tal que introdueixi l'orientació al benefici en la recerca pública. En definitiva, es tracta de continuar i enfortir la política de parcs científico-tecnològics, dels vivers tecnològics i de mesures semblants (Fluvià & Rigall i Torrent, 2006).²

Estat de desenvolupament de clústers d'empreses

Constitueix un altre dels pilars essencials en una etapa de creixement impulsat per la innovació. Fa referència a les externalitats i complementarietats derivades de les aglomeracions en el territori d'empreses, proveïdors, empreses de serveis i institucions associades a un determinat sector productiu (Porter et al., 2007). La localització en un clúster permet a les empreses incrementar la seva especialització, productivitat i innovació.

A Girona existeixen els clústers de la indústria d'embotits, aigua mineral, filatures de cotó reciclat, fusta, suro, maquinària per a la indústria d'alimentació, carrosseries d'automoció i ceràmica (Hernández, Fontrodona, & Pezzi, 2005). El disseny de les polítiques públiques (en serveis, infraestructures, etc.) hauria de tenir present les particularitats d'aquests sistemes o clústers locals.

Qualitat de l'entorn empresarial

És el darrer dels pilars essencials en les etapes d'innovació. A part de la sofisticació a l'interior de les empreses individuals, la productivitat del sector empresarial depèn també de l'entorn en què operen les empreses. La qualitat de l'entorn empresarial s'ha d'entendre en termes de quatre àrees entrelaçades (Porter, 1990): la qualitat de les condicions dels factors de producció; el context de l'estratègia i la rivalitat empresarial;

² Vegeu el comentari referent a la preparació tecnològica de les empreses més amunt.

la qualitat de les condicions de demanda local; i la presència d'indústries relacionades i de suport.

Aquest pilar inclou, en certa mesura, la interacció entre els tres pilars anteriors (sofisticació empresarial, innovació i estat de desenvolupament de clústers d'empreses), de manera que no ens hi estendrem més.

5. Conclusions

El cost laboral unitari de producció ha augmentat fortament a les Comarques Gironines durant el període 2000-2006 en relació a la resta de Catalunya i de l'Estat. Aquest augment –causat per l'alça en els salaris en un marc de pobre creixement de la productivitat– ha tingut efectes molt negatius per a la competitivitat en costos de l'economia gironina. A més, el comportament dels preus del consum i de la producció ha acabat fent que el poder adquisitiu dels treballadors es mantingués gairebé constant i que es produís una reducció dels marges empresarials.

Aquesta evolució és típica d'una espiral de preus i salaris en un període de poc atur en què els augments salarials provoquen increments de preus que a la vegada generen noves demandes d'incrementos salarials i nous augments de preus. Una espiral d'aquest tipus va en perjudici tant de treballadors com d'empresaris, ja que l'increment en el nivell general de preus que en resulta no es trasllada a un major poder adquisitiu dels gironins, sinó que, en una economia oberta i amb molts competidors, fa que els productes i serveis de les Comarques de Girona siguin menys atractius per als compradors potencials.

La solució a aquesta espiral negativa de pèrdua de competitivitat ha de basar-se necessàriament en lligar els increments salarials als increments de la productivitat. Aquesta és clarament la solució a un problema de caire conjuntural. A més llarg termini el problema principal de pèrdua de competitivitat de l'economia gironina es troba bàsicament en l'escàs creixement de la productivitat, entesa com el valor dels béns i serveis produïts per unitat de recursos humans, de capital i naturals.

En l'etapa de desenvolupament en què es troba actualment l'economia gironina –i en un marc d'alta competència a nivell internacional–, només és possible pagar salaris elevats i mantenir alts nivells de vida quan les empreses són capaces de competir amb productes nous i diferenciats obtinguts a través de processos de producció innovadors i sofisticats.

Existeixen múltiples factors que acaben afectant aquesta capacitat d'innovació de les Comarques Gironines, dels quals els principals són les infraestructures; l'educació (primària, secundària i superior) i la formació vocacional i contínua a l'empresa; l'eficiència en el mercat de béns i de treball; la preparació tecnològica i la innovació; la sofisticació empresarial; l'estat de desenvolupament de clústers d'empreses; i la qualitat de l'entorn empresarial. La rapidesa i seriositat amb la qual s'ataquin les debilitats mostrades per les Comarques Gironines en cadascun d'aquests factors clau marcaran les expectatives futures de creixement del benestar dels gironins.

Referències

- Alcaide Inchausti, J., & Alcaide Guindo, P. (2007). *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias) Años 2000 a 2006*. Madrid: Fundación de las Cajas de Ahorros (FUNCAS).
- Consejo Económico y Social. (2005). *El Proceso de Creación de Empresas y el Dinamismo Empresarial*. Madrid: Consejo Económico y Social.
- De la Vega, I., Justo, R., Cruz, C., Coduras, A., & Nogueira, M. P. (2005). *Spain GEM 2004 Report*. Madrid: Global Entrepreneurship Monitor.
- Fluvià, M., & Rigall i Torrent, R. (2006). *Informe Socioeconòmic 2005 de la Ciutat de Girona*. Girona: Consell Econòmic i Social de Girona.
- Fluvià, M., & Rigall i Torrent, R. (2007). *Informe FOEG d'Indicadors de l'Economia Gironina: 1er i 2on Trimestres de 2007*. Girona: FOEG-La Caixa.
- González Cabezas, J. R. (2008, 2008/6/3). "España va a crecer lento durante años", entrevista a Olivier Blanchard. *La Vanguardia*, pp. 55-56, from www.lavanguardia.es
- Hernández, M., Fontrodona, J., & Pezzi, A. (2005). *Sistemes Locals de Producció Industrial*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Secretaria d'Indústria.
- Krugman, P. (1994). Competitiveness: A Dangerous Obsession. *Foreign Affairs*, 73(2), 28-44.
- Mas Ivars, M., Pérez García, F., Uriel Jiménez, E., Cucarella Tormo, V., Robledo Domínguez, J. C., & Serrano Martínez, L. (2006). *El Stock y los Servicios de Capital en España y su Distribución Territorial (1964-2003): Nueva Metodología*. Bilbao: Fundación BBVA.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2007). OECD Glossary of Statistical Terms. Retrieved 2008/07/08, from <http://stats.oecd.org/glossary/download.asp>
- Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage*. New York: The Free Press.
- Porter, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. New York: The Free Press.
- Porter, M. E., Ketels, C., & Delgado, M. (2007). The Microeconomic Foundations of Prosperity: Findings from the Business Competitiveness Index. In World Economic Forum (Ed.), *The Global Competitiveness Report 2007-2008* (pp. 51-81). New York: Palgrave MacMillan.
- Sala-i-Martin, X., Blanke, J., Drzeniek Hanouz, M., Geiger, T., Mia, I., & Paua, F. (2007). The Global Competitiveness Index: Measuring the Productive Potential of Nations. In World Economic Forum (Ed.), *The Global Competitiveness Report 2007-2008* (pp. 3-40). New York: Palgrave MacMillan.
- World Economic Forum. (2007). *The Global Competitiveness Report 2007-2008*. New York: Palgrave MacMillan.

FONTS DE DADES

Per a la realització d'aquest "Informe FOEG d'indicadors de l'economia gironina" s'han utilitzat dades recollides/elaborades per les fonts següents:

- "La Caixa", Informe Mensual
- Fundación de las Cajas de Ahorros, FUNCAS (2006): *Balance Económico Regional (Autonomías y Provincias), Años 2000 a 2005*
- Banco de España
- Consejo Superior de Cámaras
- Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya
- Dirección General de Tráfico
- Euribor.org
- Institut d'Estadística de Catalunya
- Institut National de la Statistique et des Études Économiques
- Instituto Nacional de Estadística
- Mas, M., Pérez García, F. i Uriel Jiménez, U. (2007): *El 'Stock' y los Servicios del Capital en España (1964-2005): Nueva Metodología*. Fundación BBVA
- Ministerio de Fomento
- Ministerior de Vivienda
- The Economist

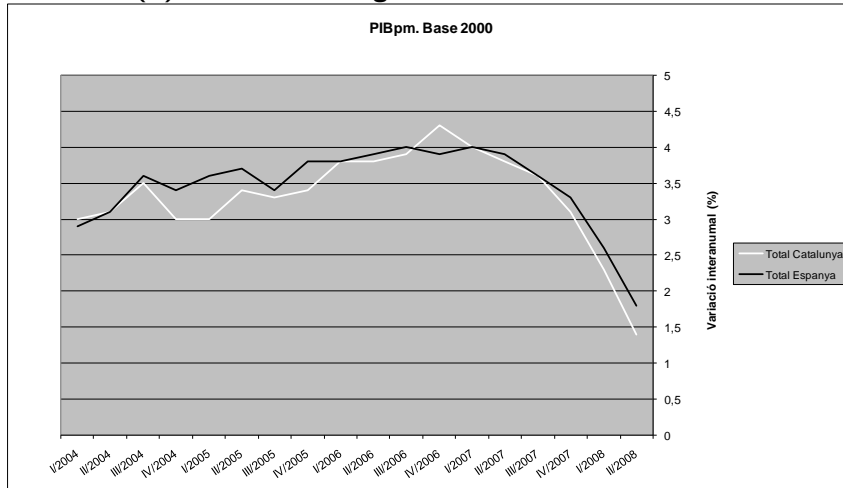
Informe: 2on trimestre de 2008

- Índex Informe 2on trimestre de 2008, 45
- Capítol 1: Conjuntura global, 47
 - *Producte Interior Brut català i espanyol*, 47
 - *Tipus d'interès*, 48
 - *Borsa*, 49
 - *Tipus de canvi*, 49
 - *Preu del petroli*, 50
 - *Preu mundial de les matèries primeres*, 50
- Capítol 2: Indústria, 51
 - *Població ocupada*, 51
 - *Índex de producció industrial*, 52
 - *Facturació d'energia elèctrica*, 54
 - *Índex de preus industrials*, 54
 - *Indicador de clima industrial total*, 55
- Capítol 3: Construcció, 57
 - *Població ocupada*, 57
 - *Producte Interior Brut construcció*, 57
 - *Habitatges en construcció*, 58
 - *Preu de l'habitatge*, 58
 - *Licitació oficial*, 58
- Capítol 4: Terciari i agricultura, 61
 - *Població ocupada en serveis*, 61
 - *Índex de vendes en grans superfícies i en comerç al detall*, 61
 - *Indicador de clima comercial urbà*, 62
 - *Aeroports*, 63
 - *Hotels*, 63
 - *Càmpings*, 64
 - *Apartaments turístics*, 65
 - *Preus agrícoles*, 66
- Capítol 5: Béns duradors, 67
 - *Índex de producció industrial de béns de consum i d'equipament*, 67
 - *Matriculació de vehicles*, 68
- Capítol 6: Comerç exterior, 69
 - *Exportacions*, 69
 - *Importacions*, 69
 - *Exportacions netes*, 70
 - *Exportacions i importacions per grans sectors*, 71
 - *Indicador de clima exportador total*, 72
- Capítol 7: Indicadors d'activitat, 75
 - *Activitat*, 75
 - *Afiliació a la Seguretat Social*, 75
 - *Creació i dissolució de societats anònimes*, 76
 - *Obertura de centres de treball*, 77
 - *Hores efectives treballades*, 77
- Capítol 8: Mercat de treball, 79

- *Atur, 79*
- *Ocupació, 79*
- Capítol 9: Evolució dels preus i dels salaris, 81
 - *IPC, 81*
 - *Incrementos salarials en negociació col·lectiva, 82*
 - *Costos laborals, 82*
- Capítol 10: Crèdits i dipòsits, 85
 - *Crèdits, 85*
 - *Dipòsits, 85*
 - *Hipoteques, 87*
- Capítol 11: Aspectes d'àmbit social, 89
 - *Activitat i sexe, 89*
 - *Atur i sexe, 89*
 - *Inactivitat, 90*
 - *Contractació indefinida, 92*
 - *Contractació d'estrangers, 93*
 - *Accidents en jornada laboral, 93*

■ Cada trimestre que passa el producte interior brut a preus de mercat (PIBpm) creix a un ritme menor. L'increment a nivell català va ser de l'1,4% durant el segon trimestre de 2008 en relació al mateix trimestre de l'any anterior, inferior al del PIB espanyol, que va ser de l'1,8% (Gràfic 25). Aquesta taxa de creixement està sensiblement per sota de la dels darrers anys.

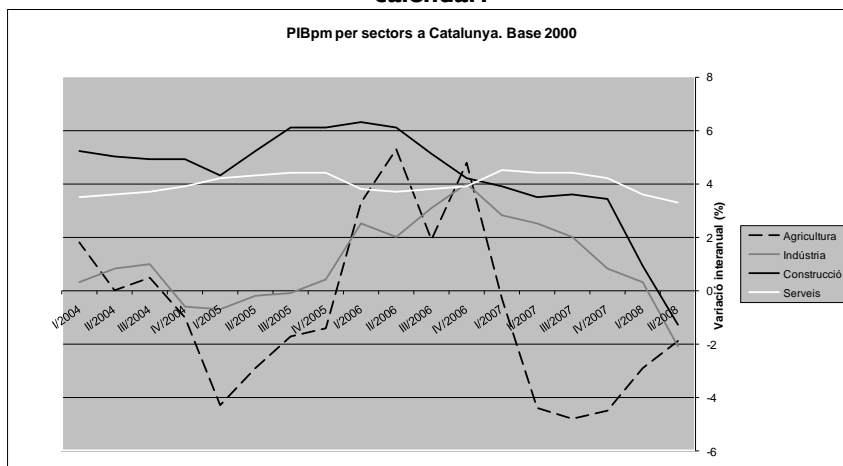
Gràfic 25: Producte Interior Brut a preus de mercat (PIBpm). Base 2000. Oferta. Variació interanual (%) en volum corregida d'efectes estacionals i de calendari

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ Tot i mostrar signes de frenada, el sector serveis (amb un increment del 3,3% en relació al mateix trimestre de l'any anterior) és el pilar sobre el que es fonamenta el creixement de l'economia catalana. La producció de la indústria i de la construcció decreix un 2,1% i un 1,3%, respectivament. La indústria no havia crescut a taxes negatives des del tercer trimestre del 2005 i la construcció com a mínim des del 2000. L'agricultura (-1,3%) continua decreixent per sisè trimestre consecutiu (Gràfic 26).

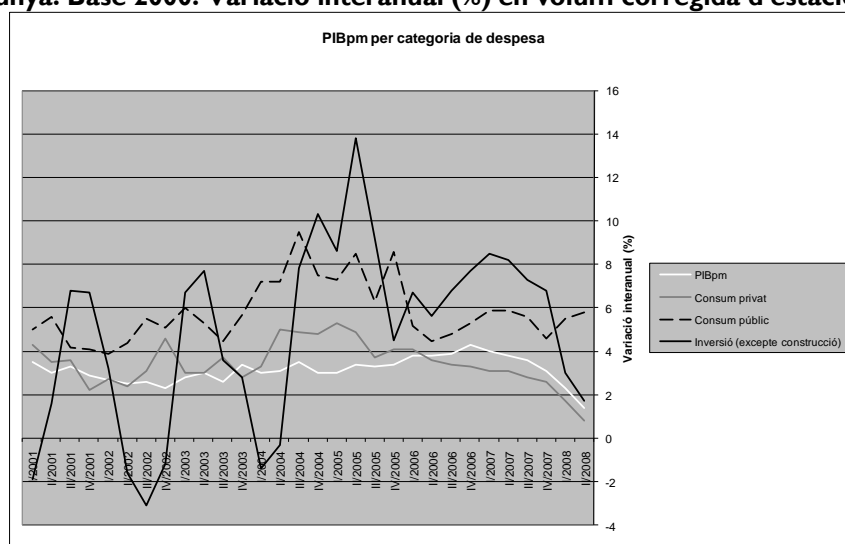
Gràfic 26: Producte Interior Brut a preus de mercat (PIBpm) per sectors a Catalunya. Base 2000. Oferta. Variació interanual (%) en volum corregida d'efectes estacionals i de calendari

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ Per categoria de despesa, el consum privat (0,8%) continua un trimestre més augmentant en menor mesura que el PIB, mentre que el consum públic i la inversió en béns d'equipament (excloent la construcció) van créixer un 5,8% i un 1,7% respectivament (Gràfic 27), per sobre de la taxa total de creixement del PIB. Amb l'excepció del consum públic, que repunta lleugerament, tant el consum privat com la inversió presenten una clara tendència a la baixa.

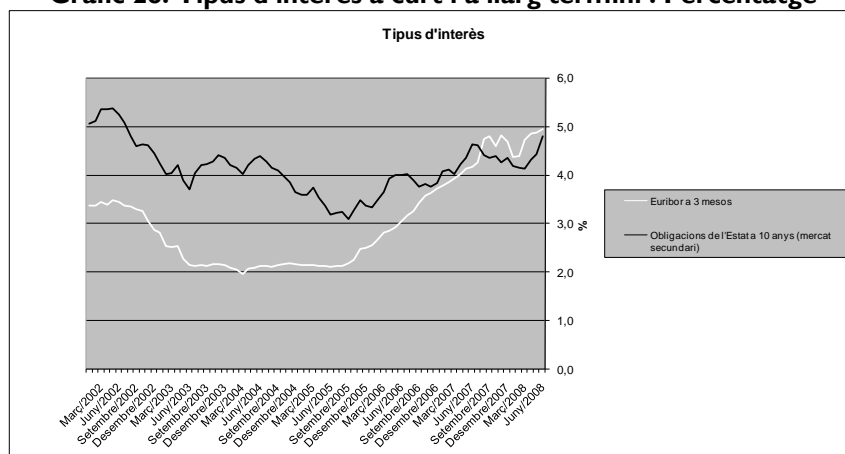
Gràfic 27: Producte Interior Brut a preus de mercat (PIBpm) per categoria de despesa a Catalunya. Base 2000. Variació interanual (%) en volum corregida d'estacionalitat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ L'Euribor a 3 mesos ha continuat augmentant i ha assolit un valor de 4,947% el darrer dia del mes de juny, superior al del mes de març i molt proper al 5% (Gràfic 28). El tipus d'interès a llarg termini (capturat per les Obligacions de l'Estat a 10 anys en el mercat secundari) ha assolit un valor de 4,79% el darrer dia del mes de juny, canviant d'aquesta manera la tendència a mantenir-se o decreixer lleugerament dels mesos anteriors. Tot i que, com ve sent habitual des del tercer trimestre de 2007, el tipus d'interès a curt termini supera el tipus a llarg, les diferències es redueixen considerablement.

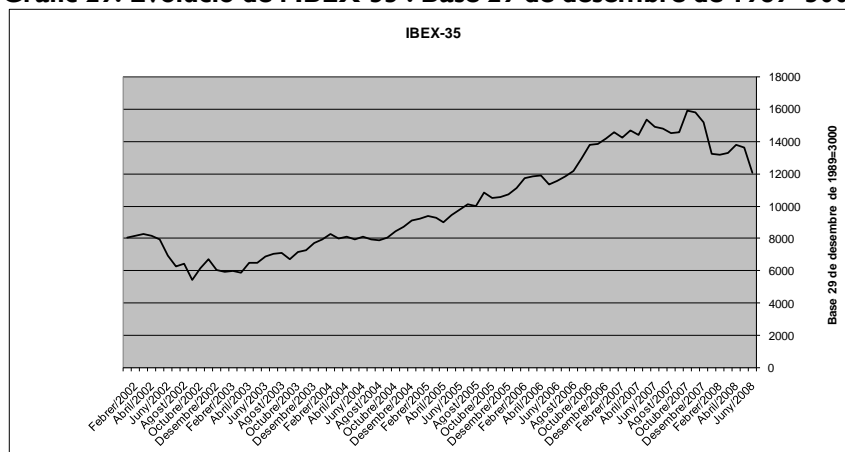
Gràfic 28: Tipus d'interès a curt i a llarg termini . Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de Espanya i d'euribor.org

■ S'accentua la tendència a la baixa en el preu de les accions cotitzades a borsa (reflectida a l'evolució de l'IBEX-35). A finals de juny de 2008, l'IBEX-35 havia disminuït un 19,1% en relació al mateix període de l'any anterior. Donat el caràcter d'indicador avançat del cicle econòmic que té aquest indicador, el comportament de la borsa en el segon trimestre de 2008 confirma clarament tant la manca de confiança dels agents econòmics com de les males les expectatives futures sobre l'evolució de l'economia.

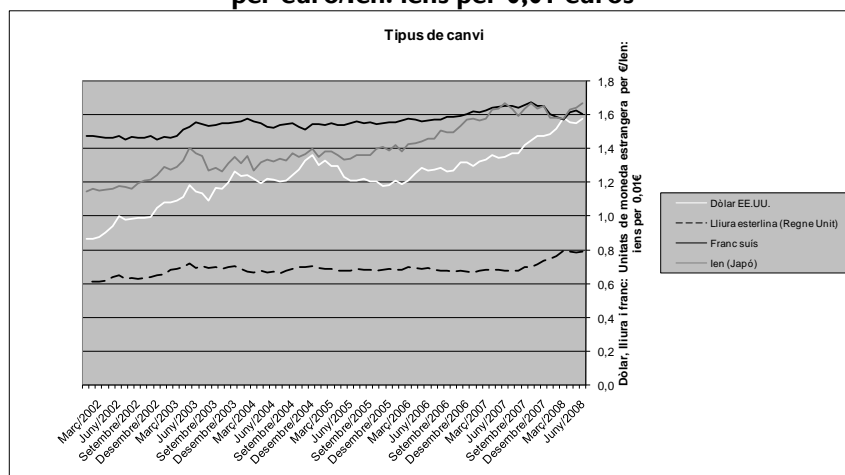
Gràfic 29: Evolució de l'IBEX-35 . Base 29 de desembre de 1989=3000

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de Espanya

■ L'euro ha continuat la seva apreciació (Gràfic 30) en relació a les quatre principals divises de referència. Concretament, entre la mitjana de la cotització del darrer dia dels mesos gener, febrer i març i la mitjana del darrer dia d'abril, maig i juny, la moneda europea s'ha apreciat més d'un 4,1% en relació al ien japonès, un 2,6% envers la lliura esterlina, un 2,1% en relació al dòlar nord-americà i un 1,7% pel que fa al franc suís. En relació a ara fa un any, l'euro s'ha apreciat gairebé un 17% enfront del dòlar.

Gràfic 30: Tipus de canvi. Dòlar, lliura esterlina i franc suís: unitats de moneda estrangera per euro/ien: iens per 0,01 euros

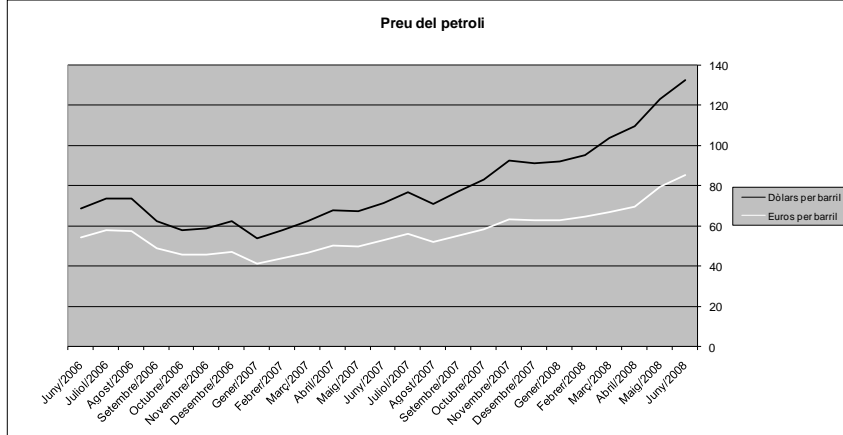

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de Espanya

■ El preu del barril de petroli de referència a Europa ha continuat un trimestre més amb la seva trajectòria a l'alça, tant en dòlars com en euros, assolint un preu de 85,2€ el juny (Gràfic 31). Es frena la tendència a l'alça (Gràfic 32) del preu de les matèries

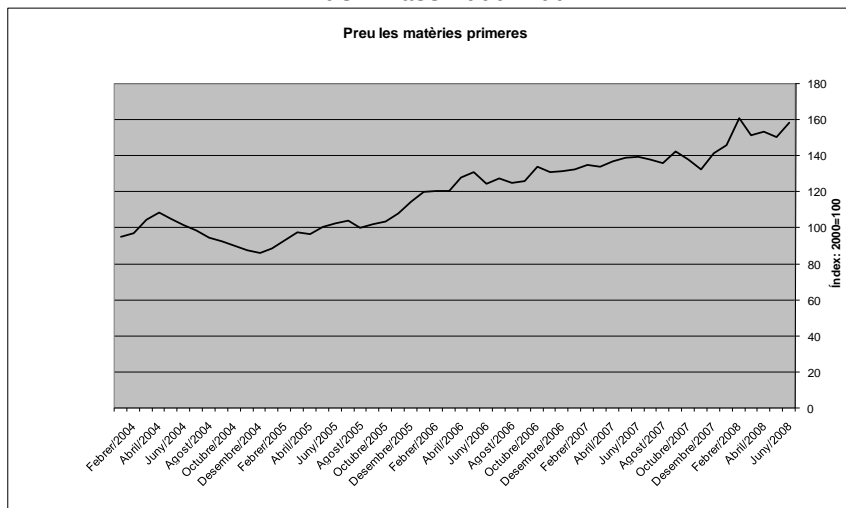
primeres, un indicador que (juntament amb el preu del petroli) avança les pressions sobre els costos empresarials i la inflació (Gràfic 33).

Gràfic 31: Preu del petroli. Preu spot a Rotterdam del barril de Brent

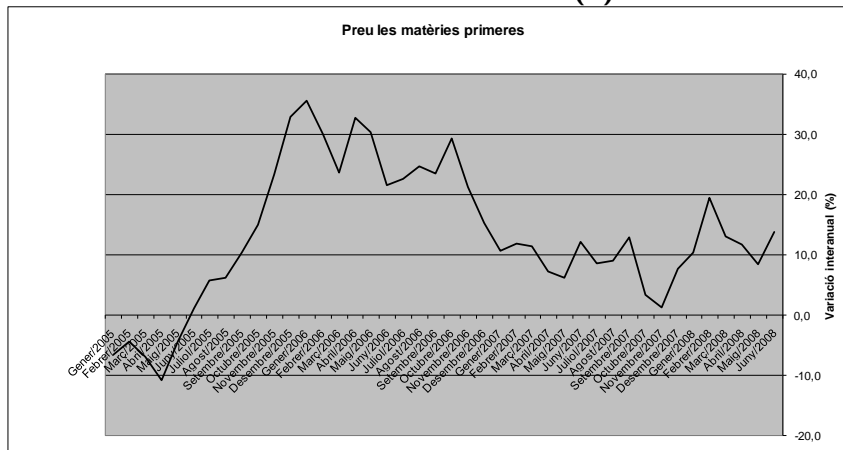
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut National de la Statistique et des Études Économiques

Gràfic 32: Preu mundial de les matèries primeres. The Economist commodity-price Euro index: Base 2000=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de The Economist

Gràfic 33: Preu mundial de les matèries primeres. The Economist commodity-price Euro index: Variació interanual (%)

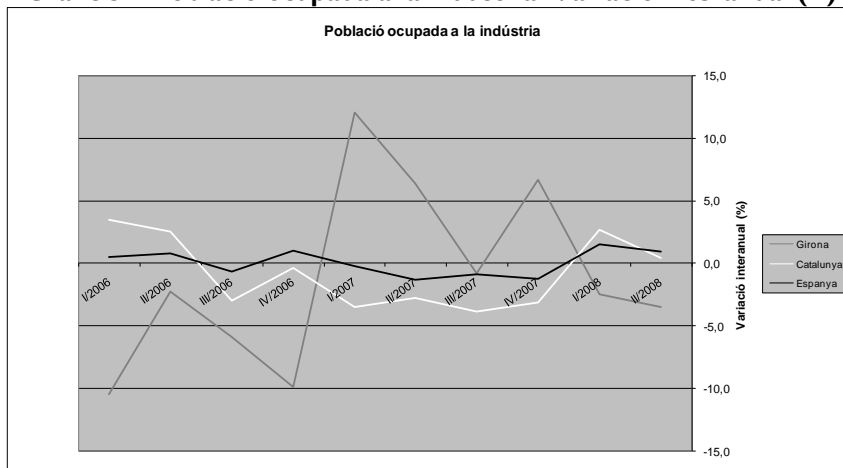

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de The Economist

CAPÍTOL 2. INDÚSTRIA

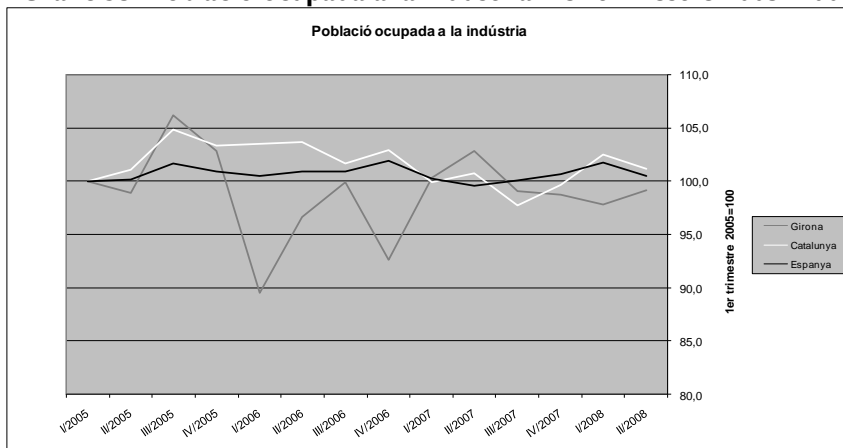
■ La població ocupada en la indústria a Girona ha disminuït un 3,5% en termes interanuals durant el segon trimestre de 2008, accentuant-se la disminució que ja s'havia produït durant el primer trimestre de 2008 (Gràfic 34). D'aquesta manera, la població ocupada a la indústria a Girona en el segon trimestre de 2008 ha estat de 71.100 persones, 2.600 menys que en el mateix trimestre de 2008. Aquesta disminució contrasta amb els lleugers augments experimentats per Catalunya (0,4%) i Espanya (0,9%).

Gràfic 34: Població ocupada a la indústria. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

Gràfic 35: Població ocupada a la indústria. 1er trimestre 2005=100

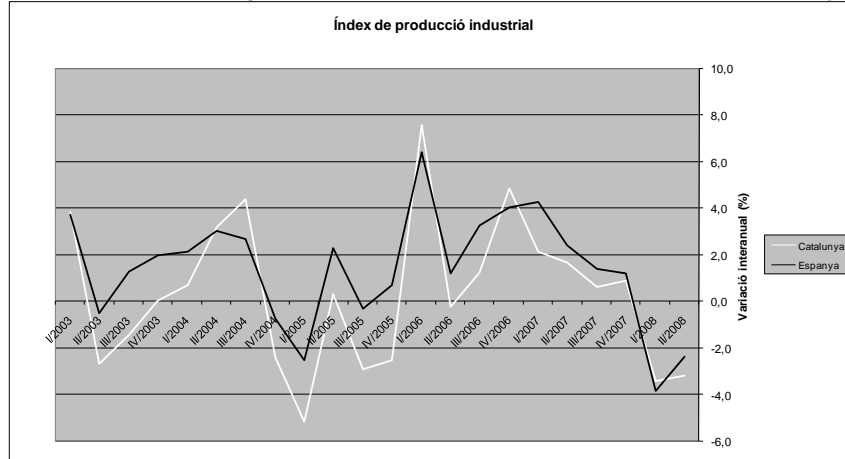

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

■ Com ja va passar en el primer trimestre de l'any, la producció industrial ha patit una forta davallada en el segon trimestre de 2008 (Gràfic 36) tant a Catalunya (variació interanual del -3,2%) com a Espanya (-2,4%). Es consoliden d'aquesta manera els signes de recessió en la producció industrial (Gràfic 37). Per grans sectors industrials, els béns de consum (Gràfic 38) experimenten una disminució menor (0,5%) que la de la de la producció industrial en conjunt, mentre que els béns d'equipament (Gràfic 39) i els béns intermedis (Gràfic 40), amb disminucions respectives del 6,5% i del 6,7% a Catalunya, presenten davallades sensiblement superiors. Un trimestre més la

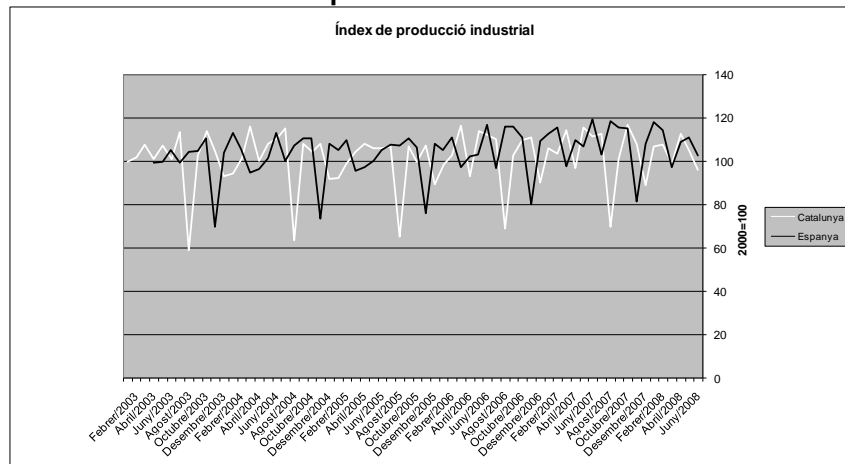
producció d'energia mostra un comportament clarament oposat al de la resta de sectors, augmentant en un 10,3% (Gràfic 41).

Gràfic 36: Índex de producció industrial total. Variació interanual (%)

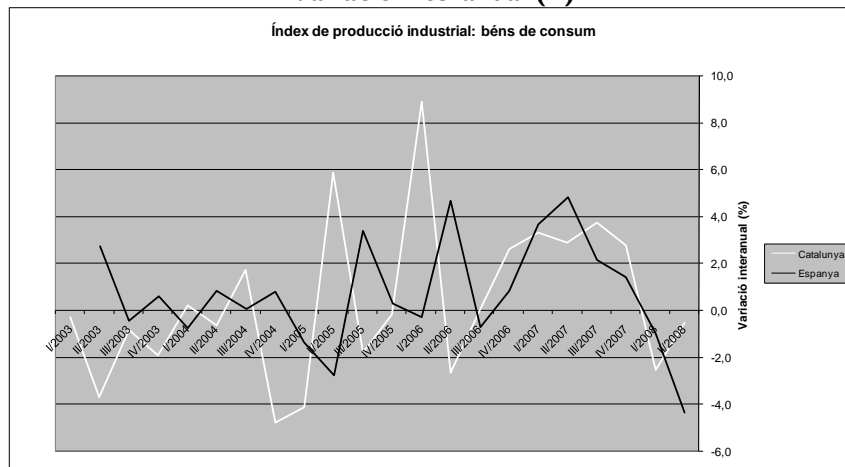
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 37: Índex de producció industrial total. 2000=100

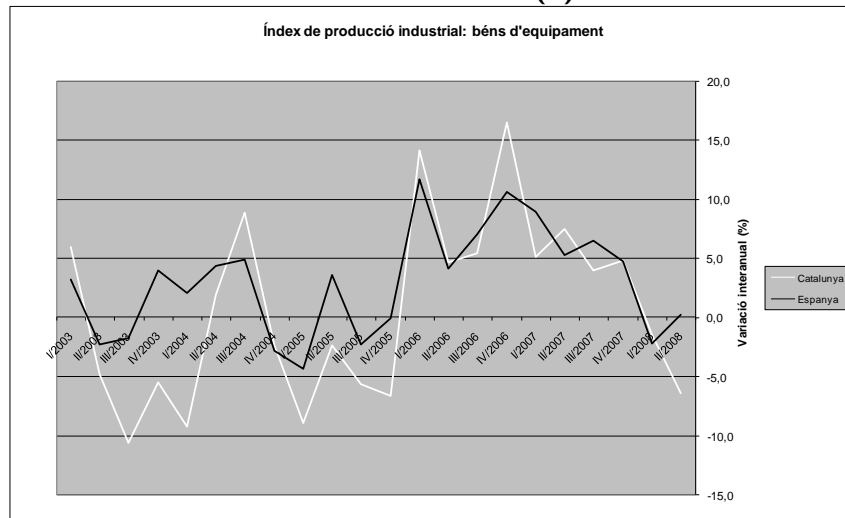
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 38: Índex de producció industrial per grans sectors industrials: béns de consum. Variació interanual (%)

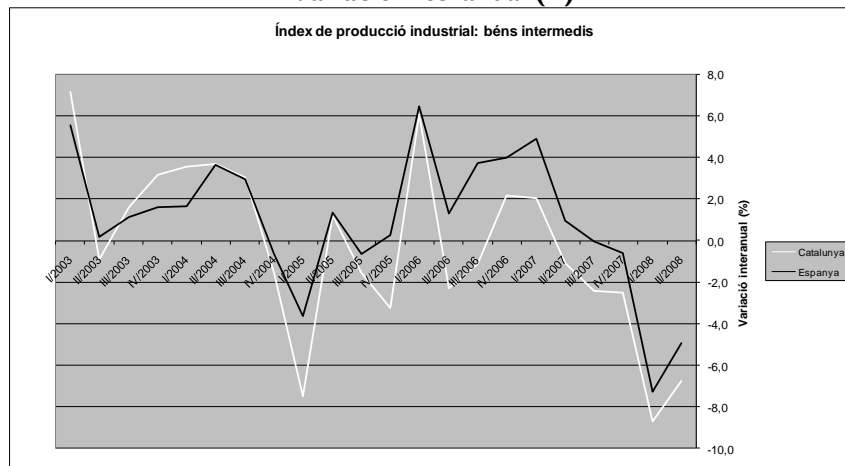
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 39: Índex de producció industrial per grans sectors industrials: béns d'equipament. Variació interanual (%)

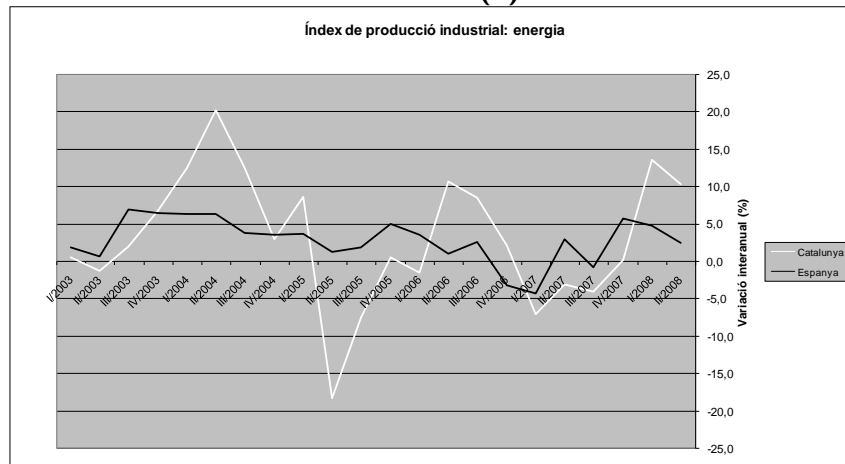
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 40: Índex de producció industrial per grans sectors industrials: béns intermedis. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Institut d'Estadística de Catalunya

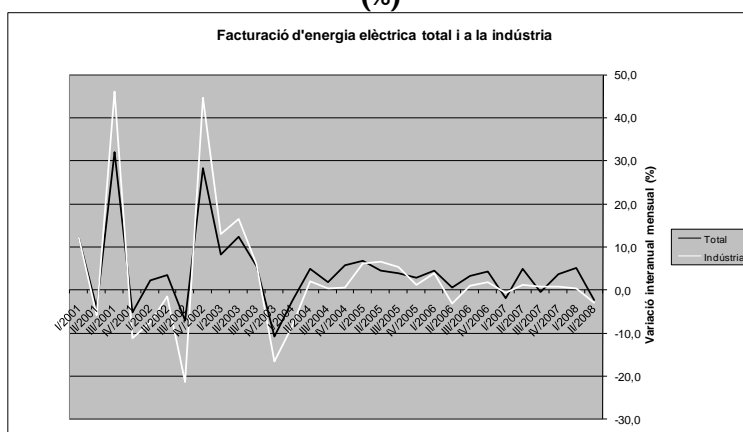
Gràfic 41: Índex de producció industrial per grans sectors industrials: energia. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Institut d'Estadística de Catalunya

■ Després de mantenir-se gairebé constant durant el primer trimestre de 2008, la facturació d'energia elèctrica a la indústria catalana va disminuir un 3% en termes interanuals, una disminució superior a la caiguda del 2,3% que va patir la facturació d'energia elèctrica total (Gràfic 42). La caiguda més important en la facturació (4,3%) es va produir al sector terciari, mentre que en el sector domèstic, per contra, va augmentar en un 1,2%. La tendència de la variació de la facturació total en els darrers trimestres és lleugerament a la baixa.

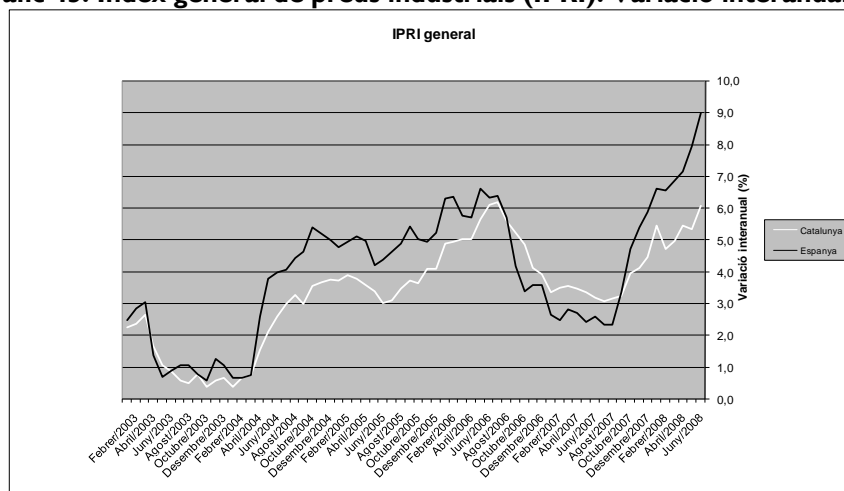
Gràfic 42: Facturació d'energia elèctrica (industrial i total) a Catalunya. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

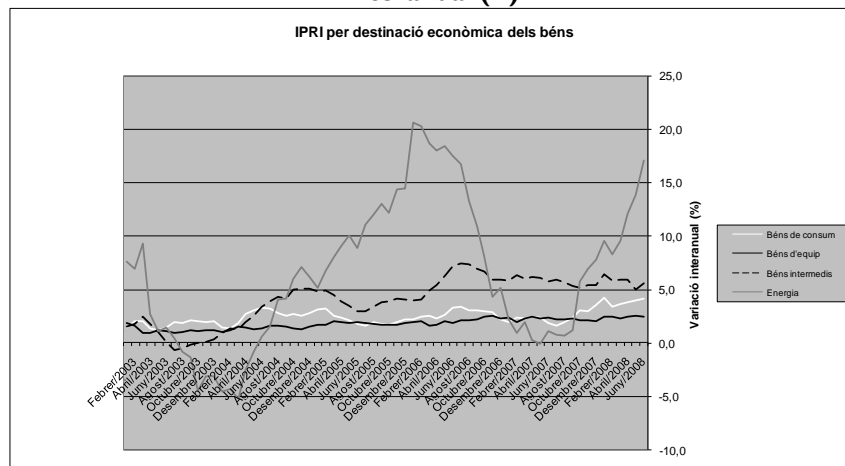
■ El ritme de creixement de l'índex general de preus industrials a Catalunya ha continuat augmentant en relació als trimestres anteriors (Gràfic 43) a causa principalment del gran increment en els preus de l'energia. Tot i això, el creixement a Catalunya (5,63% de mitjana en els tres primers mesos de l'any) ha continuat essent inferior al del conjunt d'Espanya (8,03%). Per destinació econòmica (Gràfic 44), els principals increments es produeixen amb diferència en l'energia (14,3% en termes interanuals). La resta de preus augmenten per sota de l'índex general i a taxes molt semblants a les dels trimestres precedents. Concretament, els preus dels béns intermedis creixen un 5,5%, els dels béns de consum un 4% i el dels béns d'equipament un 2,4%.

Gràfic 43: Índex general de preus industrials (IPRI). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

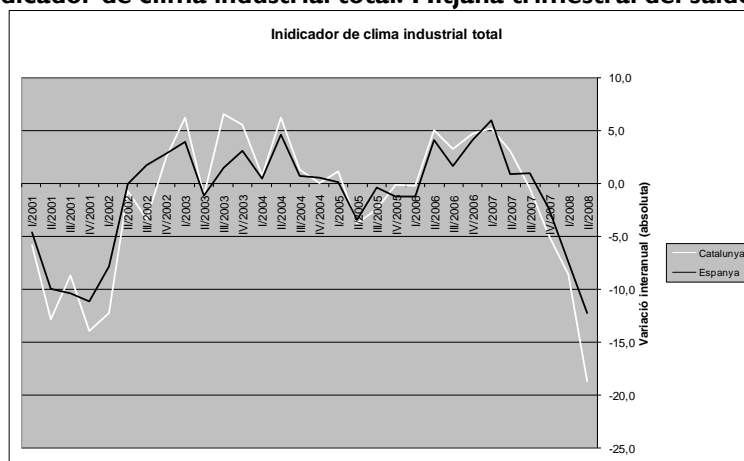
Gràfic 44: Índex de preus industrials (IPRI) per destinació econòmica a Catalunya. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ Les expectatives de futur de les empreses industrials, capturades per l'indicador de clima industrial (Gràfic 45), mostren que el pessimisme dels empresaris s'accentua considerablement. La mitjana trimestral d'aquest indicador va assolir en el segon trimestre de 2008 un valor de -18,8 a Catalunya (-12,3 a Espanya), quan el trimestre anterior s'havia situat en -8,6 (-7,5 a Espanya). Tots els components de l'indicador (cartera de comandes, estoc de productes acabats, tendència de la producció, béns d'inversió, béns intermedis i béns de consum) presenten valors negatius. Un trimestre més, són especialment importants les disminucions en els béns intermedis (-26) i la cartera de comandes (-23,4).

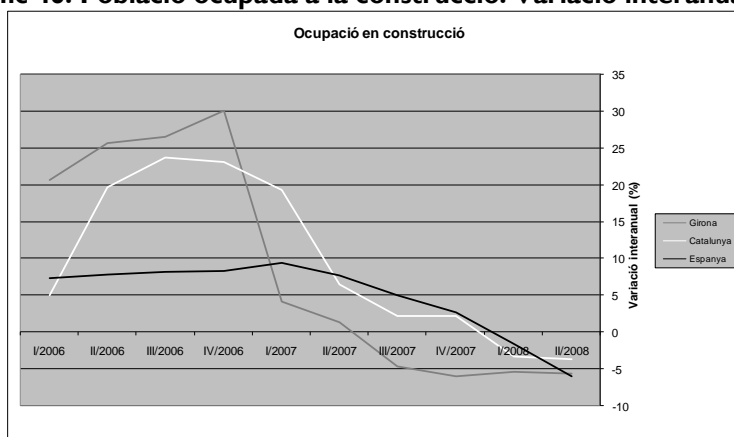
Gràfic 45: Indicador de clima industrial total. Mitjana trimestral del saldo de respostes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

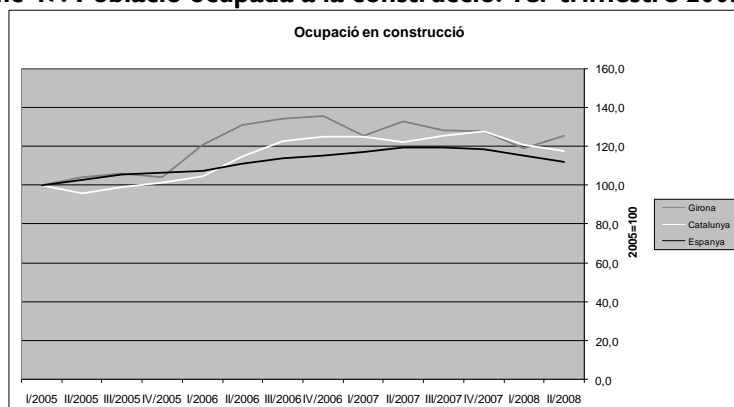
■ Per quart trimestre consecutiu, la taxa de creixement en termes interanuals de l'ocupació en la construcció ha estat negativa. Concretament, en el segon trimestre de 2008 l'ocupació en aquest sector ha disminuït en un 5,6% a les Comarques Gironines (Gràfic 46). Aquesta disminució en l'ocupació és sensiblement superior a l'experimentada pel conjunt de Catalunya (3,7%), però inferior a la patida pel conjunt d'Espanya (6%). En termes absoluts, la construcció ocupava 57.600 persones a les Comarques Gironines en el segon trimestre de 2008, 3.700 menys que un any abans (Gràfic 47).

Gràfic 46: Població ocupada a la construcció. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

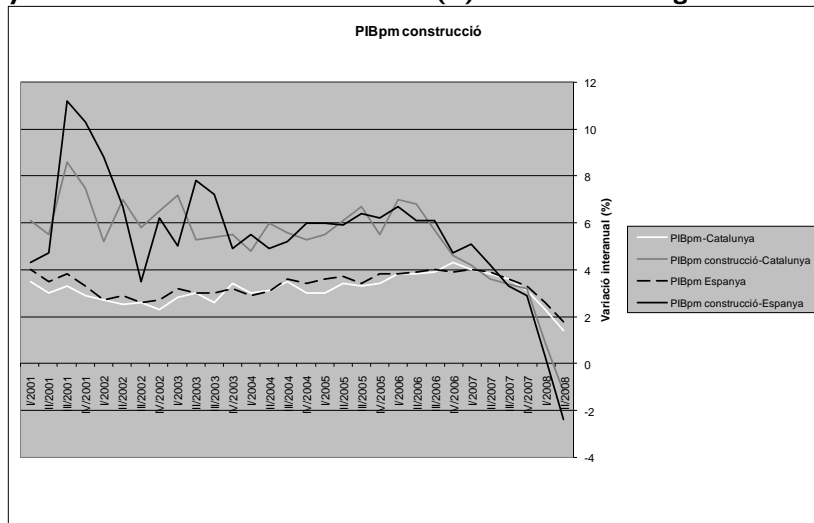
Gràfic 47: Població ocupada a la construcció. 1er trimestre 2005=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

■ La taxa de creixement del PIB corresponent a demanda del sector de la construcció ha passat a ser negativa en el segon trimestre tant a Catalunya com a (encara en major mesura) a Espanya (Gràfic 48). Concretament, l'increment interanual durant el segon trimestre de 2008 ha estat de -1,2% a Catalunya i de -2,4% a Espanya. Aquesta contracció confirma els mals auguris sobre el sector que d'altres indicadors ja havien avançat fa temps. És el primer cop des de com a mínim l'any 2000 que la construcció decreix tant a Catalunya com a Espanya.

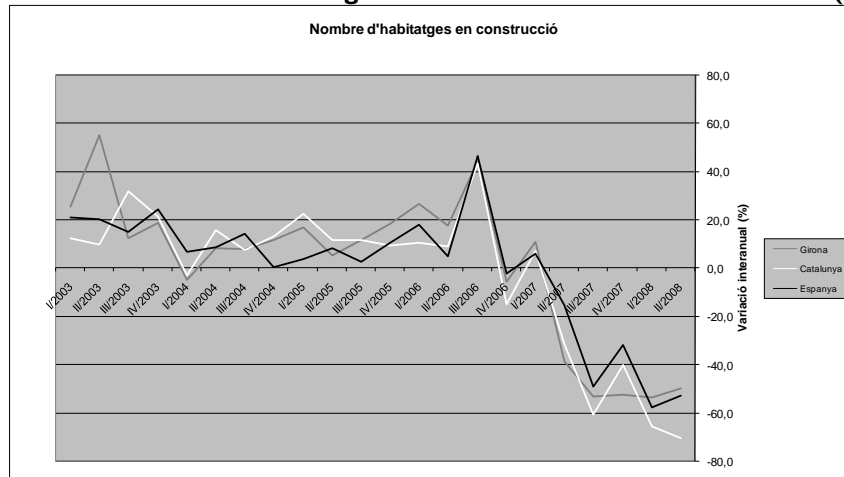
Gràfic 48: Producte Interior Brut a preus de mercat (PIBpm): despesa en construcció a Catalunya. Base 2000. Variació interanual (%) en volum corregida d'estacionalitat

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

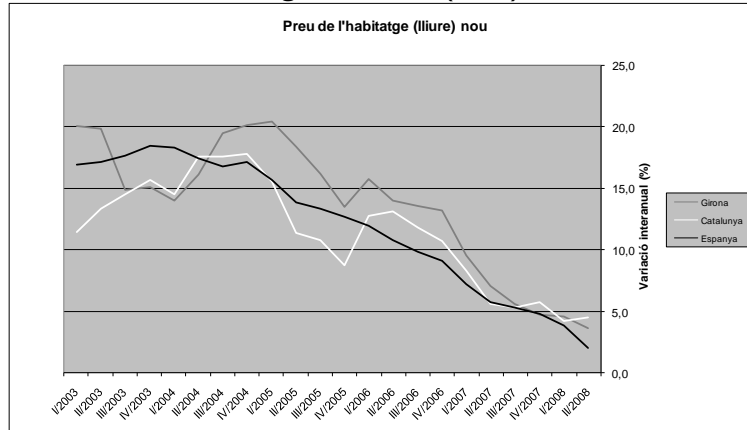
■ El mercat immobiliari a Girona continua amb taxes de creixement interanuals negatives. El nombre d'habitatges en construcció (Gràfic 49) continua disminuint de forma molt accentuada (un 49,7% en relació al mateix període de 2007 després d'haver disminuït un 53,5% en el primer trimestre i un 52,3% durant el quart trimestre de 2008). Com ja havia passat en el primer trimestre de l'any, la davallada en el nombre d'habitatges en construcció a Girona és menys accentuada que a Catalunya i Espanya. Tot i seguir augmentant, els preus del metre quadrat de l'habitatge lliure nou continuen moderant-se tant a Girona com al conjunt d'Espanya (Gràfic 50). En el segon trimestre de 2008 el metre quadrat d'habitatge lliure nou es va situar en els 2.197€ a Girona (en comparació a 2.490€ a Catalunya i 2.096€ a Espanya), xifra que representa un increment interanual del 3,7%, l'increment més petit des del tercer trimestre de 1997. Els preus a Girona tornen a augmentar a Girona a una taxa superior a la del conjunt d'Espanya (2%), però aquest trimestre ho fan per sota a la del conjunt de Catalunya (4,5%). En darrer terme, no es confirmen els indicis que la licitació oficial en construcció vulgui agafar el relleu de la construcció d'habitatges, ja que durant el segon trimestre de l'any va disminuir tant a Catalunya com a Espanya (Gràfic 51).

Gràfic 49: Nombre d'habitatges en construcció. Variació interanual (%)

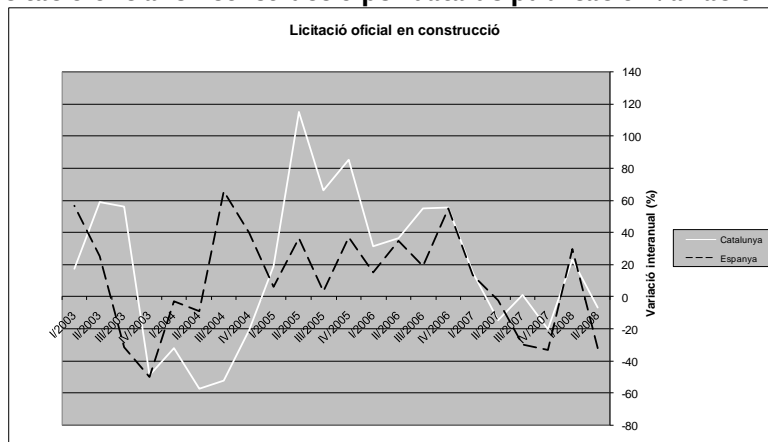
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Fomento

Gràfic 50: Preu de l'habitatge lliure nou (€/m²). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Ministerio de Vivienda

Gràfic 51: Licitació oficial en construcció per data de publicació. Variació interanual (%)

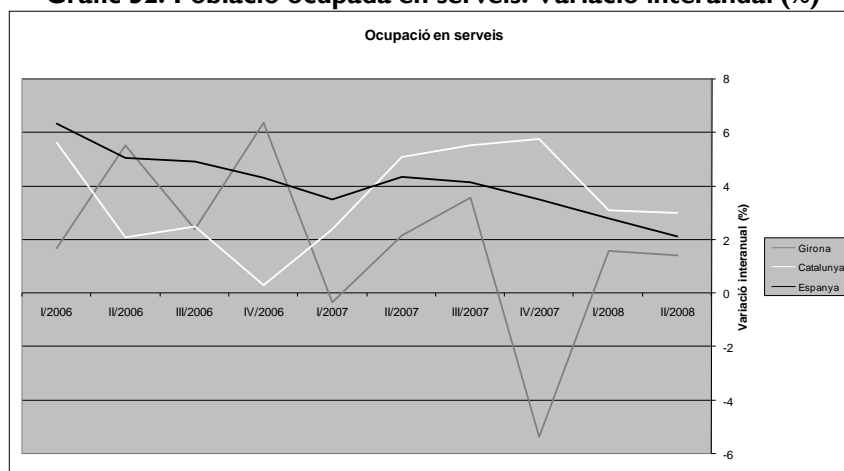

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

CAPÍTOL 4. TERCIARI I AGRICULTURA

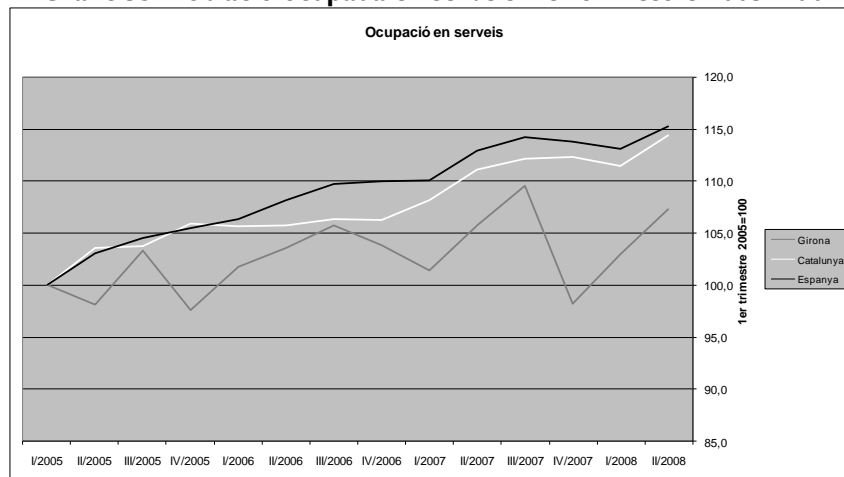
■ La població ocupada en el sector serveis ha augmentat un 1,4% en termes interanuals en el segon trimestre de l'any a Girona, un increment lleugerament menor al del primer trimestre de 2008 (Gràfic 52). L'increment en l'ocupació a les Comarques Gironines ha tornat a ser clarament inferior a l'experimentat al conjunt de Catalunya (3%) i, en menor mesura, a Espanya (2,1%). En termes absoluts, la població ocupada en el sector serveis en el primer trimestre de ha augmentat en 3.000 persones en relació al mateix trimestre de 2007 (Gràfic 53). Cal recordar que, donades les característiques del sector serveis, la població ocupada és un dels indicadors més fiables de la seva activitat.

Gràfic 52: Població ocupada en serveis. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

Gràfic 53: Població ocupada en serveis. 1er trimestre 2005=100

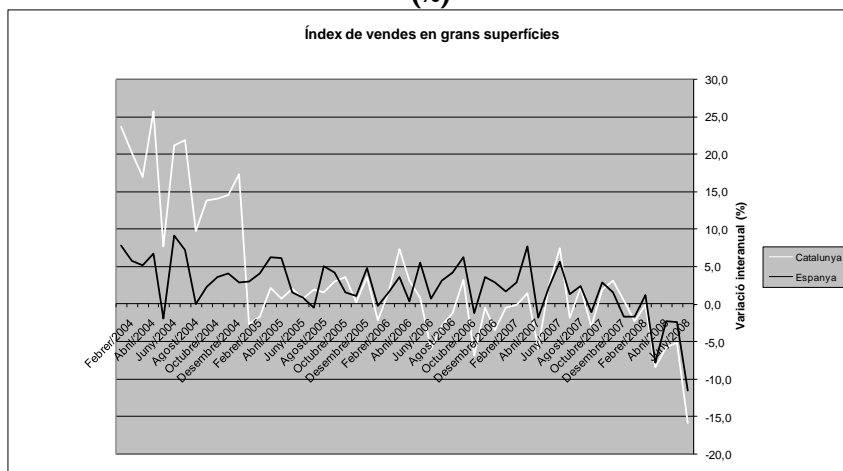

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

■ L'índex total de vendes en grans superfícies a Catalunya a preus constants ha continuat disminuint en cadascun dels tres mesos del segon trimestre (Gràfic 54). La tendència dels darrers mesos és de clara davallada tant a Catalunya com a Espanya, amb variacions interanuals respectives del -15,9% i del -11,5% en el mes de juny. Les perspectives que es desprenen del comportament del comerç al detall no permeten ser tampoc gaire optimistes. La taxa de creixement interanual de l'índex de vendes en

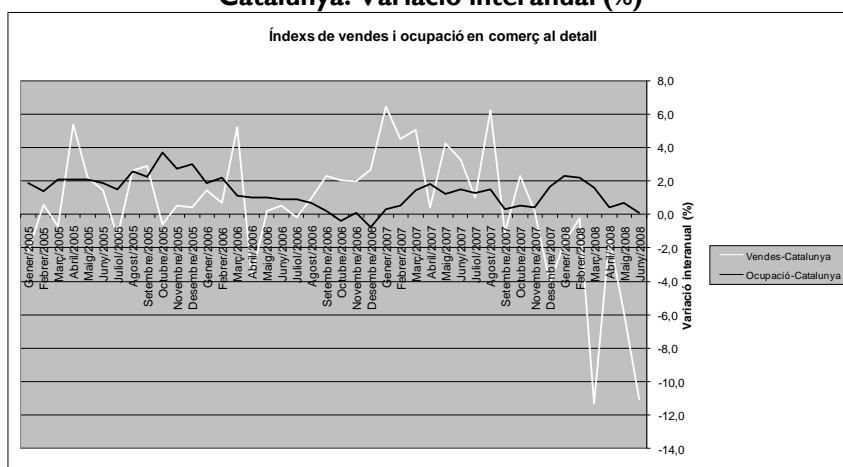
el segon trimestre de 2008 a Catalunya ha tornat a ser negativa (per tercer trimestre consecutiu) i sensiblement inferior a la dels trimestres anteriors: la taxa de variació mitjana dels tres mesos del segon quadrimestre ha estat de -6,1% (Gràfic 55). L'índex d'ocupació en aquest sector, amb un increment del 0,4%, s'ha mantingut pràcticament constant.

Gràfic 54: Índex total de vendes en grans superfícies (preus constants). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

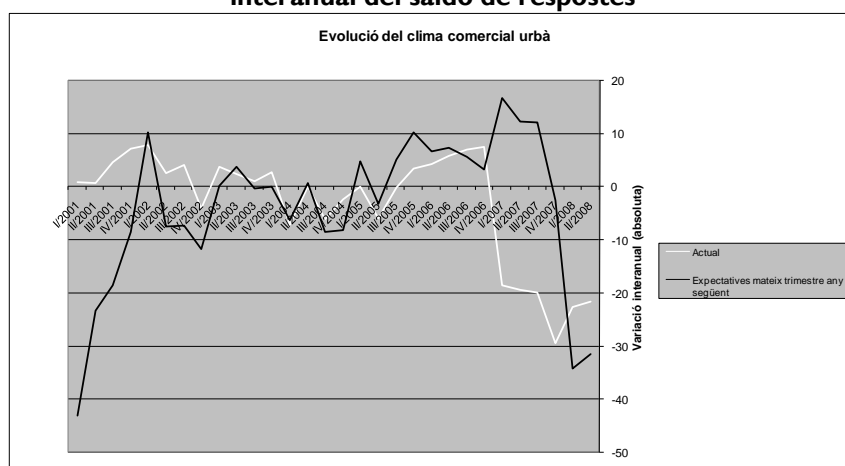
Gràfic 55: Índex general de vendes de comerç al detall (preus constants) i d'ocupació a Catalunya. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ Un trimestre més (el sisè consecutiu), l'indicador de clima comercial urbà actual de marxa del negoci a Catalunya (Gràfic 56) mostra valors clarament negatius. La variació interanual del saldo de respostes en el segon trimestre de 2008 ha estat de -21,6. Les expectatives de les empreses (per al segon trimestre de l'any 2009) de marxa futura del negoci confirmen un elevat pessimisme en l'entorn empresarial, ja que la variació interanual del saldo de respostes ha assolit un valor de -31,6 (que és negatiu per tercer trimestre consecutiu, després d'haver estat positiu durant nou trimestres).

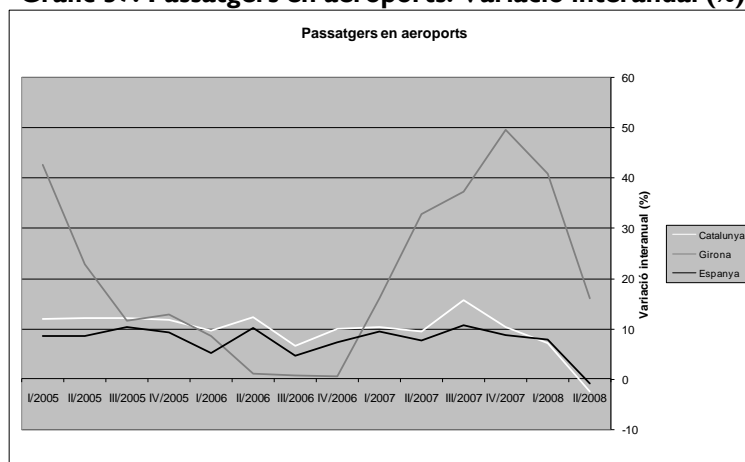
Gràfic 56: Indicador de clima comercial urbà (marxa del negoci) a Catalunya. Variació interanual del saldo de respostes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ La taxa de creixement del nombre de passatgers a l'aeroport de Girona ha continuat sent molt elevada (assolint valors de dos dígits) per sisè trimestre consecutiu. Concretament, l'augment en el segon trimestre de 2008 ha estat de més del 16% en relació al mateix trimestre de 2007 (Gràfic 57). Aquest creixement contrasta amb les disminucions experimentades al conjunt de Catalunya (2,5%) i d'Espanya (0,9%). En total, durant el segon trimestre de l'any gairebé 1.500.000 passatgers van utilitzar l'aeroport de Girona, 207.100 més que l'any anterior.

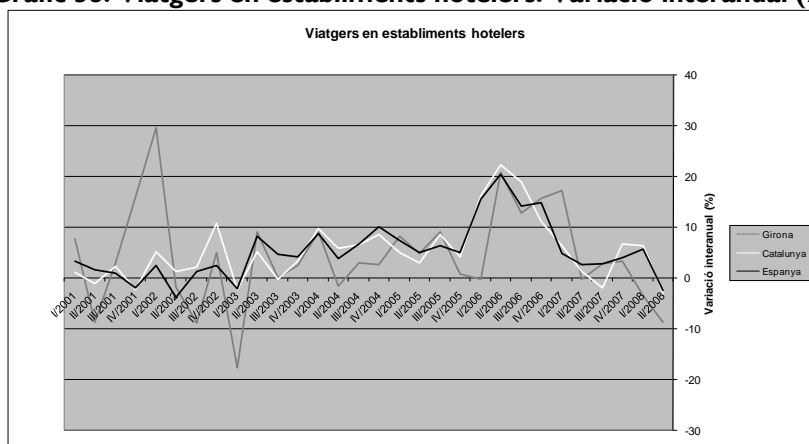
Gràfic 57: Passatgers en aeroports. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

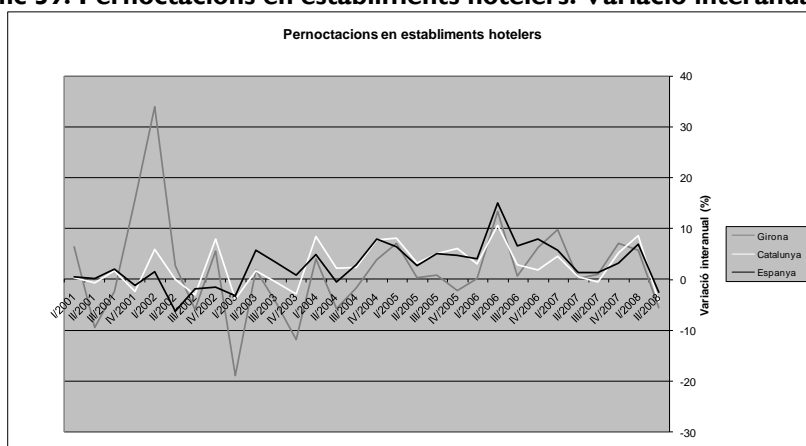
■ El nombre de viatgers en establiments hotelers de les Comarques Gironines ha disminuït un 8,8% durant el segon trimestre de 2008 (Gràfic 58). És el segon trimestre consecutiu de disminució. Després de nou trimestres de creixement, el nombre de pernотacions en hotels ha disminuït un 5,6% (Gràfic 59). En el segon trimestre de 2008, més de 917.000 viatgers es van allotjar en establiments hotelers gironins, generant més de 3.171.000 pernотacions a Girona. Tot i aquesta disminució, l'estada mitjana durant el segon trimestre de l'any 2008, 3,46 pernотacions per viatger, ha estat lleugerament superior a la de l'any anterior (3,34). Les evolucions tant del nombre de viatgers com de pernотacions a Girona presenten unes trajectòries clarament pitjors a les de Catalunya i Espanya.

Gràfic 58: Viatgers en establiments hotelers. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

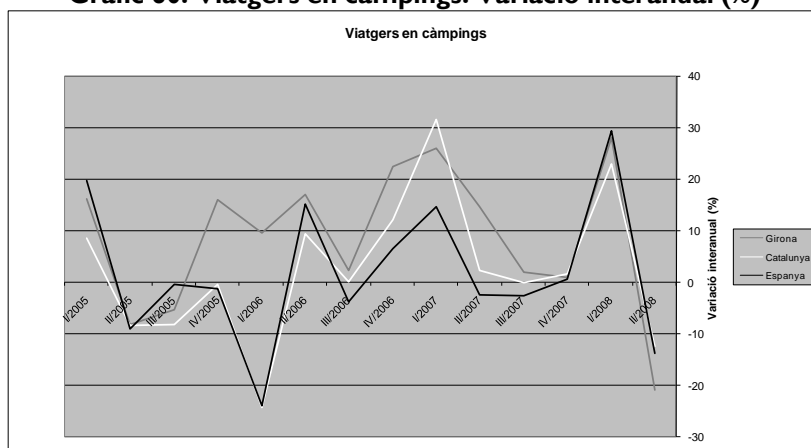
Gràfic 59: Pernoctacions en establiments hotelers. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

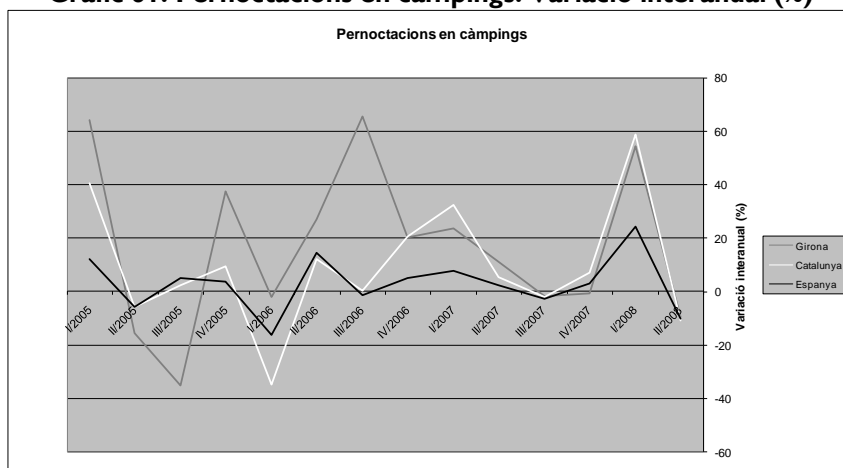
■ Tant el nombre de viatgers en càmpings (Gràfic 60) com el de pernoctacions (Gràfic 61) presenten disminucions molt importants a Girona. En el segon trimestre de 2008 es van allotjar en càmpings gironins més de 250.000 viatgers (gairebé 67.000 menys que l'any anterior), que van generar més d'1.400.000 pernoctacions (gairebé 150.000 menys que ara fa un any). La variació interanual de viatgers i de pernoctacions en càmpings va ser de -21% i de -9,6%, respectivament.

Gràfic 60: Viatgers en càmpings. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

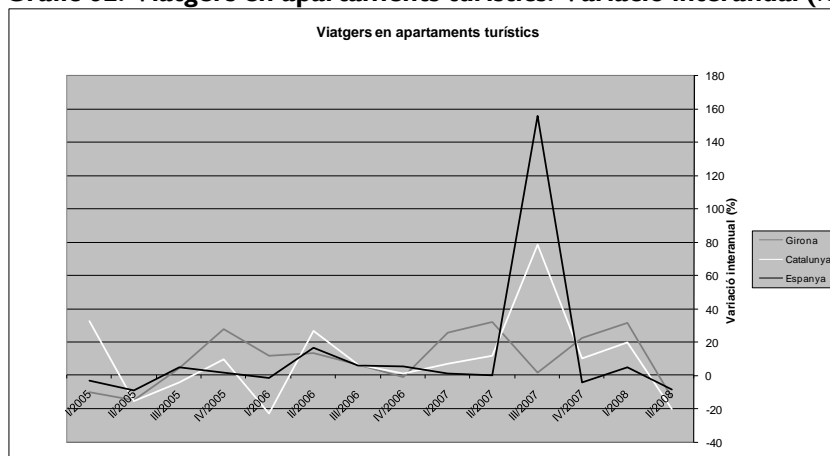
Gràfic 61: Pernoctacions en càmpings. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

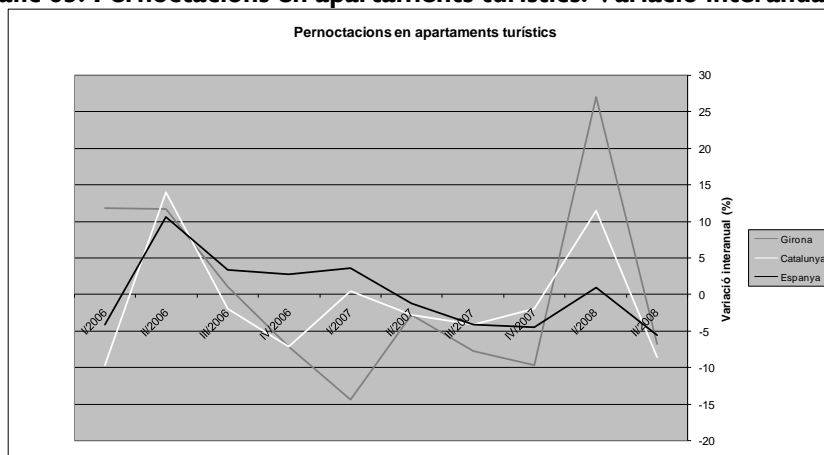
■ Tant el nombre de viatgers en apartaments turístics (Gràfic 62) com el nombre total de pernoctacions (Gràfic 63) han disminuït a Girona durant el segon trimestre de 2008. Els apartaments van acollir gairebé 69.000 viatgers, que van generar més de 462.000 pernoctacions. La variació interanual de viatgers i de pernoctacions en apartaments turístics ha estat de -13,7% i de -6,9%, respectivament.

Gràfic 62: Viatgers en apartaments turístics. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

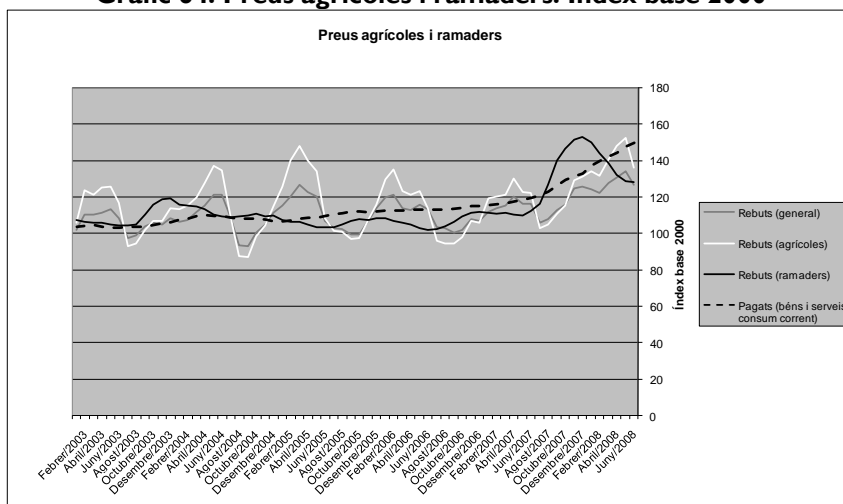
Gràfic 63: Pernoctacions en apartaments turístics. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

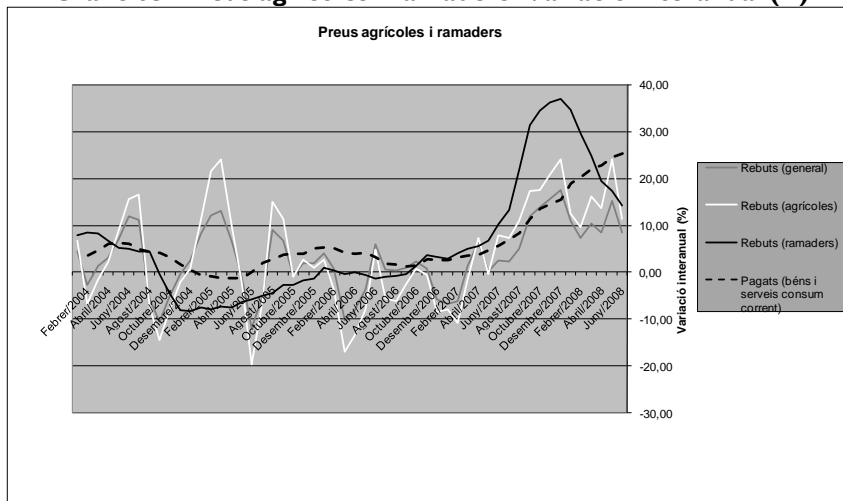
■ La població ocupada a l'agricultura ha disminuït un 52,2% en el segon trimestre de l'any. És el quart trimestre consecutiu de disminució (Gràfic 93 i Gràfic 94). Els preus agrícoles i ramaders han continuat augmentant (Gràfic 64). Tot i això, els preus rebuts en general han consolidat en el darrer trimestre la moderació en el seu creixement (10,8% de mitjana en el segon trimestre) en relació als preus pagats per béns i serveis de consum corrent, que han augmentat el seu creixement (24,3%) en relació al primer trimestre de 2008 (Gràfic 65). Els preus rebuts agrícoles i ramaders han augmentat al 16,3% i al 17,1%, respectivament.

Gràfic 64: Preus agrícoles i ramaders. Índex base 2000

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

Gràfic 65: Preus agrícoles i ramaders. Variació interanual (%)

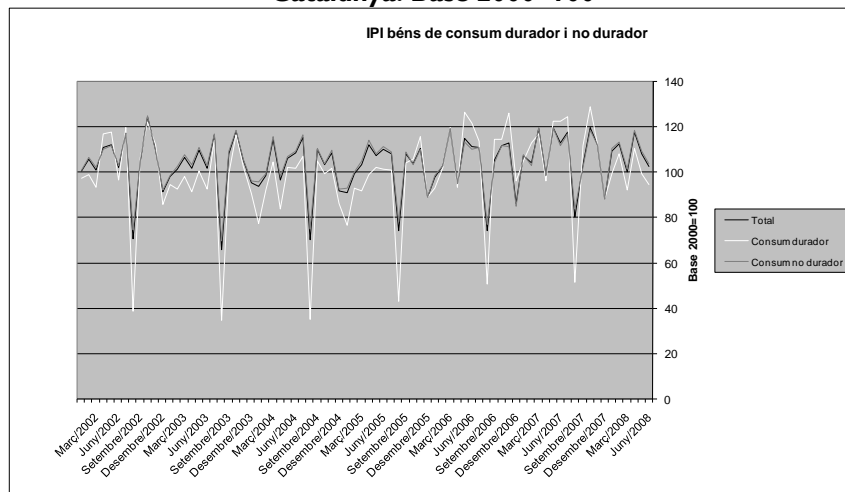

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

CAPÍTOL 5. BÉNS DURADORS

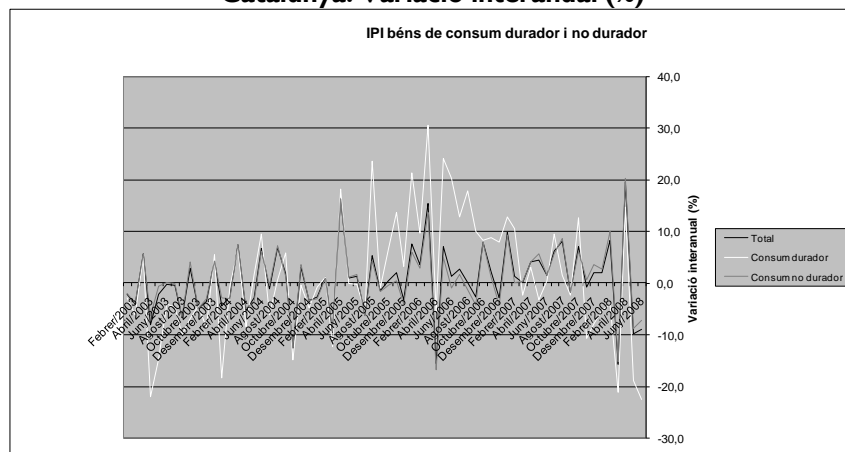
■ Tot i haver augmentat un 14,6% a l'abril en termes interanuals, la producció de béns duradors (un dels principals indicadors avançats del cicle econòmic), ha mostrat un comportament molt dolent durant els mesos de maig i juny, amb disminucions respectives del 18,9% i del 22,6% (Gràfic 66). De fet, la producció industrial ha disminuït en set dels darrers vuit mesos (Gràfic 67). Per tant, tot i les oscil·lacions erràtiques, és clar que la tendència recent és de davallada.

Gràfic 66: Índex de producció industrial (IPI) de béns de consum durador i no durador a Catalunya. Base 2000=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

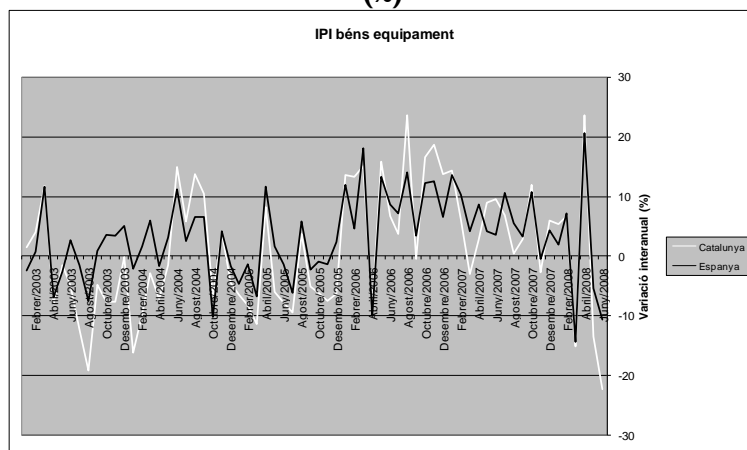
Gràfic 67: Índex de producció industrial (IPI) de béns de consum durador i no durador a Catalunya. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

■ De manera semblant als béns de consum duradors, tot i l'augment del 23,6% a l'abril, l'índex de producció industrial de béns d'equipament a Catalunya ha disminuït molt durant el maig (13,5%) i el juny (22,3%). De fet, les taxes de creixement de la producció de béns d'equipament han estat negatives en tres dels darrers quatre mesos. Es confirma, per tant, el canvi cap a pitjor en la tendència que ja s'havia intuït en el primer trimestre de 2008. Com en el cas dels béns de consum, la tendència a la baixa és cada cop més accentuada a mesura que passen els trimestres (Gràfic 68).

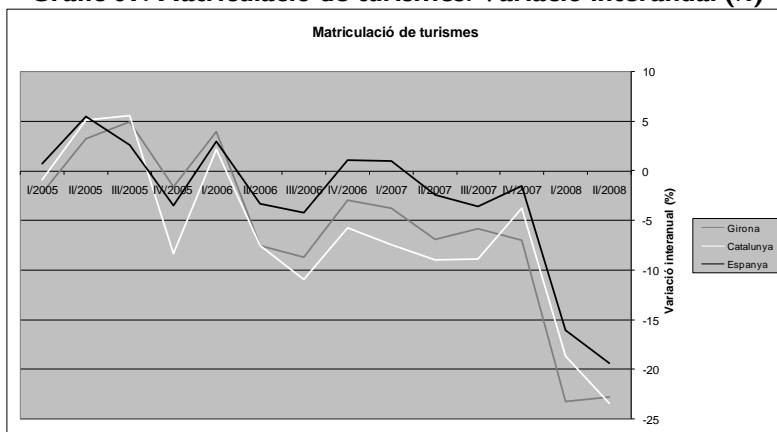
Gràfic 68: Índex de producció industrial (IPI) de béns d'equipament. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

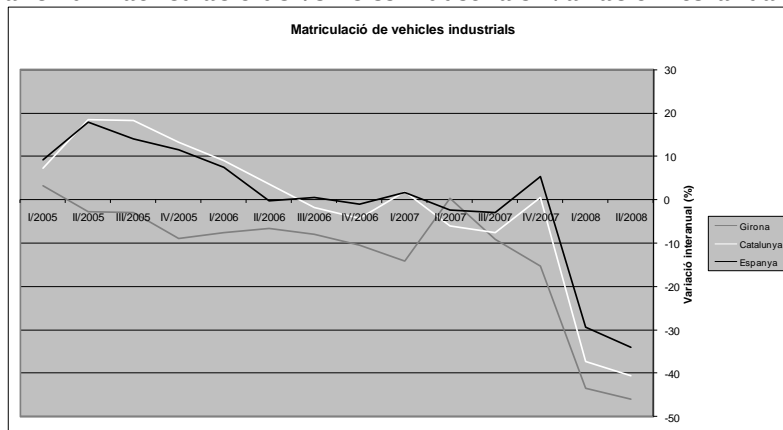
■ Amb una disminució del 22,7% en termes interanuals en el segon trimestre de 2008, la matriculació de turismes a Girona continua reduint-se per novè trimestre consecutiu (Gràfic 69). Pel que fa a la matriculació de vehicles industrials (Gràfic 70), la disminució en el segon trimestre ha estat de gairebé el 46%. De fet, les matriculacions d'aquests vehicles a Girona han disminuït en dotze dels darrers tretze trimestres.

Gràfic 69: Matriculació de turismes. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Tràfic

Gràfic 70: Matriculació de vehicles industrials. Variació interanual (%)

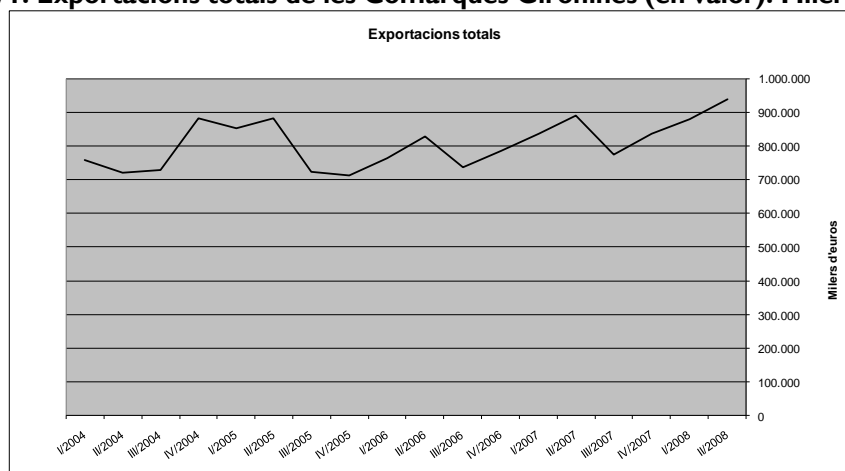

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Tràfic

CAPÍTOL 6. COMERÇ EXTERIOR

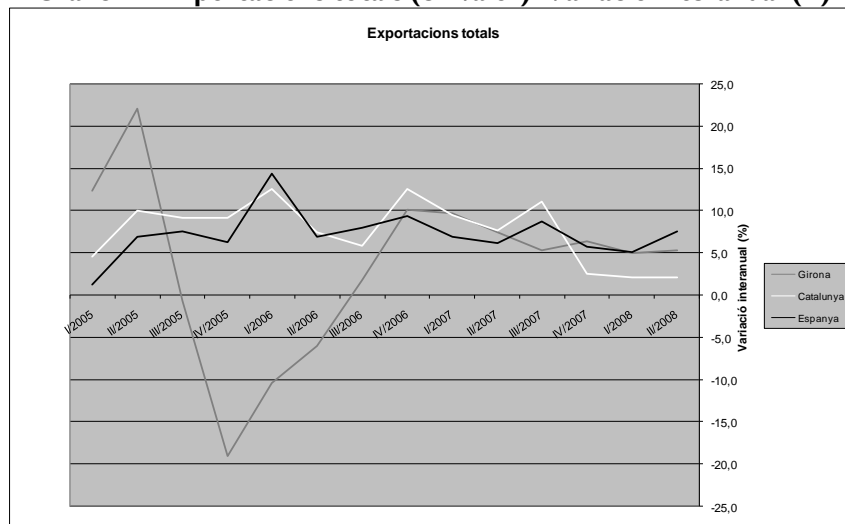
■ Les exportacions de les Comarques Gironines han continuat creixent a bon ritme durant el segon trimestre de 2008. L'augment de les exportacions a Girona (5,3% en termes interanuals) ha estat superior al del primer trimestre de l'any (5%). Els increments de les exportacions gironines continuen superant els experimentats a Catalunya, però són inferiors als del conjunt de l'Estat (Gràfic 72). En total, les exportacions gironines han assolit un valor de més de 937 milions d'euros (Gràfic 71), la xifra més alta des de com a mínim l'any 2004.

Gràfic 71: Exportacions totals de les Comarques Gironines (en valor). Milers d'euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

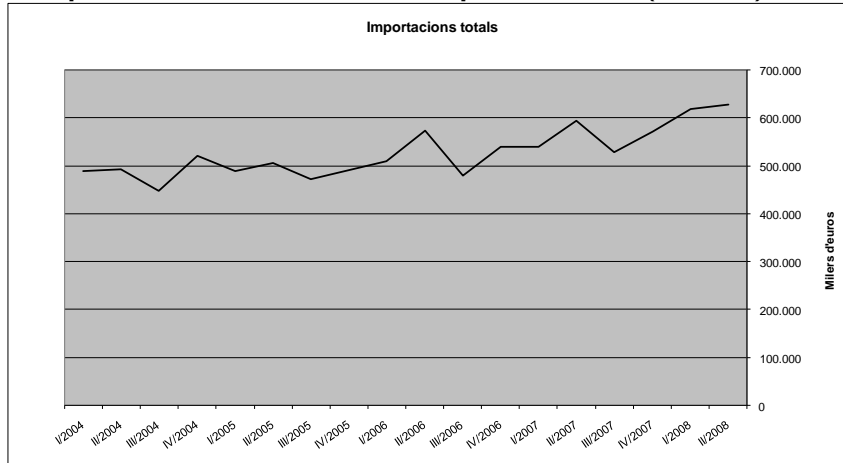
Gràfic 72: Exportacions totals (en valor). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

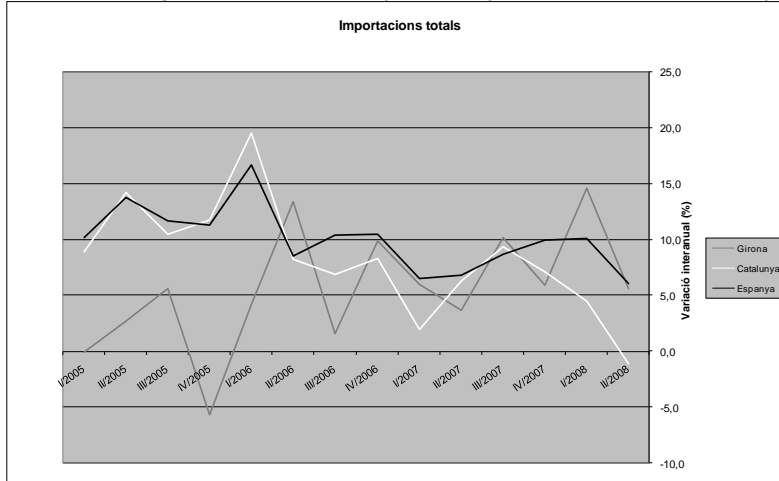
■ En un marc d'euro apreciat i d'alentiment de l'activitat, les importacions de les Comarques Gironines han augmentat per desè trimestre consecutiu (en termes interanuals), assolint un valor de més de 628 milions d'euros, que, per segon trimestre consecutiu, representa una xifra rècord (Gràfic 73). L'increment interanual de les importacions (5,6%) ha estat superior a l'esdevingut a Catalunya (on les importacions han disminuït després de molts trimestres de creixement continuat), però inferior al d'Espanya (Gràfic 74).

Gràfic 73: Importacions totals de les Comarques Gironines (en valor). Milers d'euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

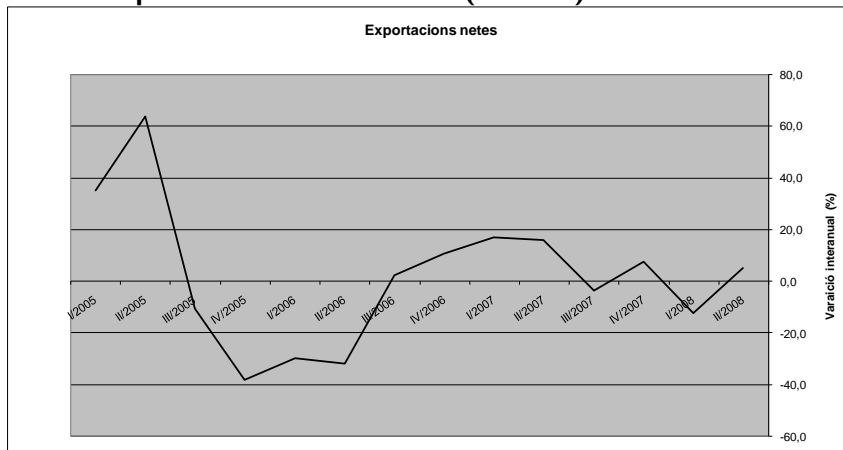
Gràfic 74: Importacions totals (en valor). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

■ Un trimestre més, a diferència de Catalunya i Espanya, les exportacions gironines segueixen superant amb escreix (308,5 milions d'euros) les importacions. El creixement del saldo net ha Girona ha estat del 4,8%. En termes absoluts, es tracta del saldo més gran des del segon trimestre de 2005 (Gràfic 75).

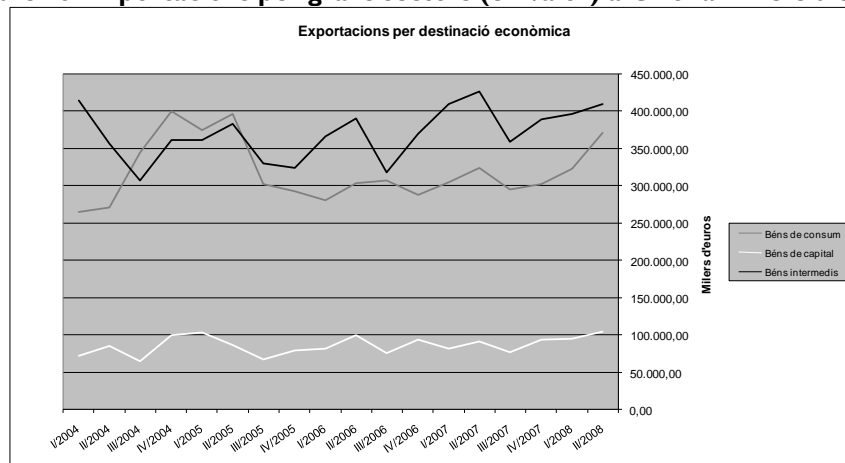
Gràfic 75: Exportacions netes a Girona (en valor). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

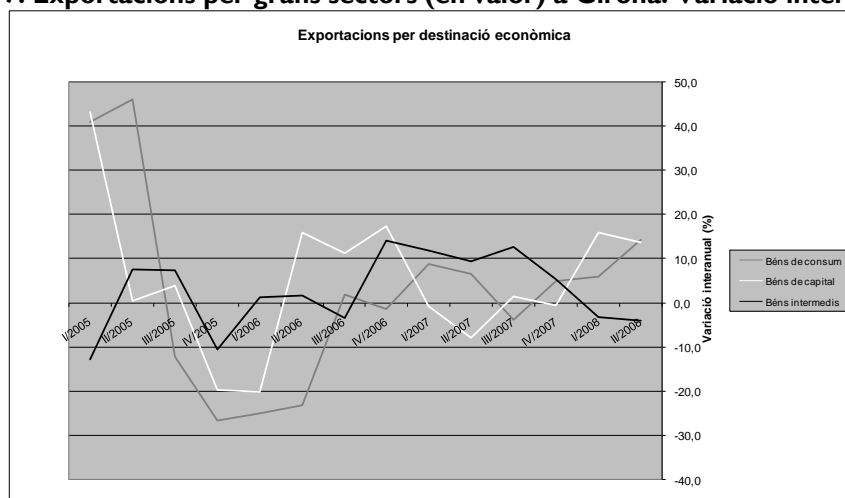
■ Els béns intermedis continuen sent el primer tipus d'exportació de l'economia gironina, amb 410,4 milions d'euros (Gràfic 76), tot i decreïxer un 3,9% en termes interanuals, (Gràfic 77). Superen clarament les exportacions de béns de capital (que augmenten un 13,6% i signifiquen 104,4 milions d'euros), però estan cada cop més a prop de les exportacions de béns de consum (que creixen un 14,4% i totalitzen gairebé 371 milions). Com en els trimestres anteriors, tant les taxes de creixement de les exportacions de béns de consum, com les de béns intermedis i de capital segueixen presentant unes trajectòries força erràtiques.

Gràfic 76: Exportacions per grans sectors (en valor) a Girona. Milers d'euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

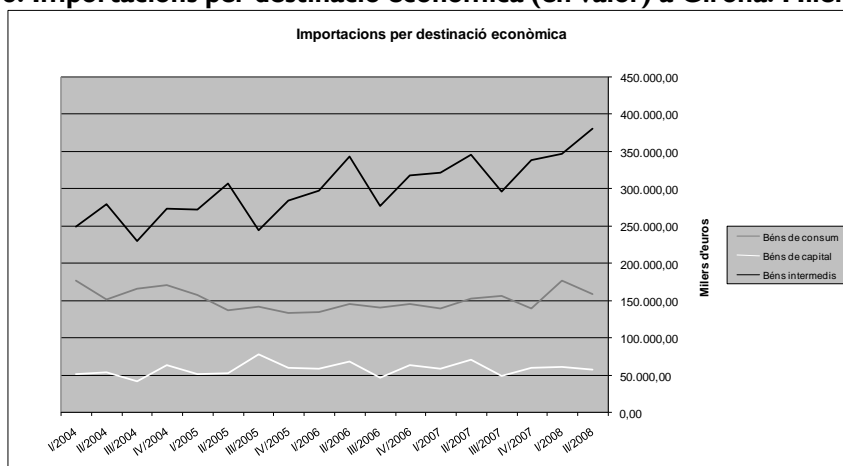
Gràfic 77: Exportacions per grans sectors (en valor) a Girona. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

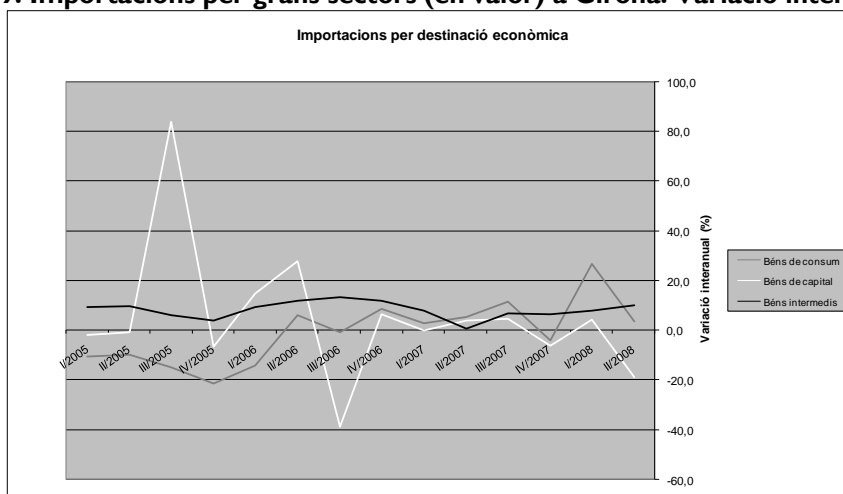
■ Amb un augment del 10,3% en relació al segon trimestre de 2007 (Gràfic 78) i un valor total de 381 milions d'euros el segon trimestre de 2008 (Gràfic 79), els béns intermedis segueixen constituint el gruix principal de les importacions gironines, seguits de lluny pels béns de consum (159,6 milions) i de capital (57,8 milions). En aquest trimestre destaca especialment la disminució de les importacions de béns de capital (18,9%). De la seva banda, les importacions de béns intermedis i de consum han augmentat, respectivament, en un 10,3 i un 3,6%.

Gràfic 78: Importacions per destinació econòmica (en valor) a Girona. Milers d'euros

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

Gràfic 79: Importacions per grans sectors (en valor) a Girona. Variació interanual (%)

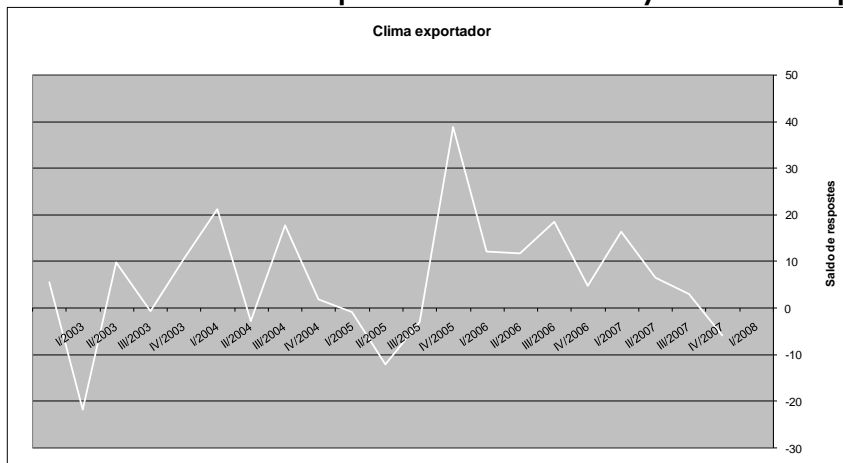

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Consejo Superior de Cámaras

■ Després de vuit trimestres consecutius presentant un valor positiu, el saldo de respostes del nivell global d'activitat exportadora³ a Catalunya (Gràfic 80) ha passat a ser negatiu (-6,1). Es confirma, doncs, l'empitjorament de l'índex que ja s'havia detectat en els trimestres previs. El nivell global de clima exportador (Gràfic 81), que ja havia patit una davallada important en el darrer trimestre de 2007 en relació al mateix període de l'any anterior (una variació interanual del saldo de respostes de -15,5), confirma l'empitjorament de les expectatives empresarials en el primer trimestre de 2008, amb una variació interanual en el saldo de respostes que ha estat de -10,7.

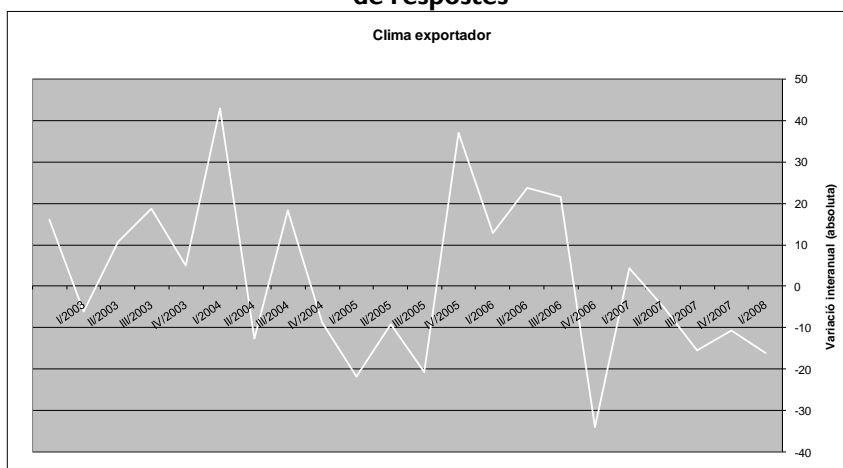
³ Les dades corresponents al 2on trimestre de 2008 encara no estaven disponibles al tancament d'aquest Informe.

Gràfic 80: Indicador de clima exportador total a Catalunya. Saldo de respostes

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 81: Indicador de clima exportador total a Catalunya. Variació interanual del saldo de respostes

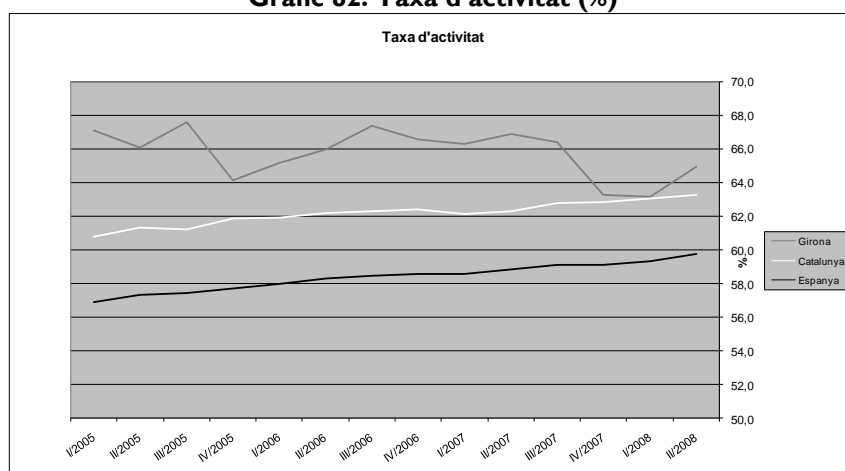

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

CAPÍTOL 7. INDICADORS D'ACTIVITAT

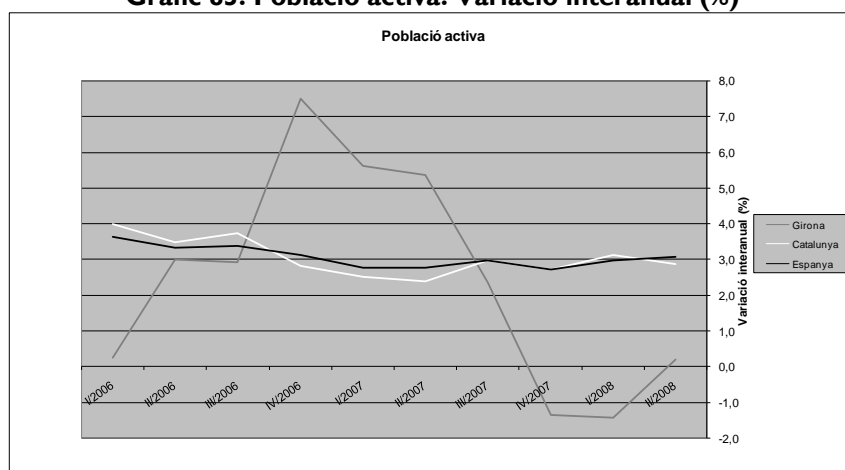
■ Després de dos trimestres consecutius de disminució, durant el segon trimestre de 2008 ha augmentat la taxa d'activitat a les Comarques Gironines (Gràfic 82). La població activa ha passat del 63,1% en el segon trimestre de 2008 (percentatge que representava un total de 375.800 persones) al 64,9% en el trimestre actual (389.000 persones). Això significa un augment del 0,2% de la població activa en termes interanuals. D'aquesta manera tornen a augmentar les diferències en relació a les taxes d'activitat a Catalunya (63,2%) i Espanya (59,8%), àmbits en els quals la població activa ha augmentat al voltant del 3% en termes interanuals (Gràfic 83).

Gràfic 82: Taxa d'activitat (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

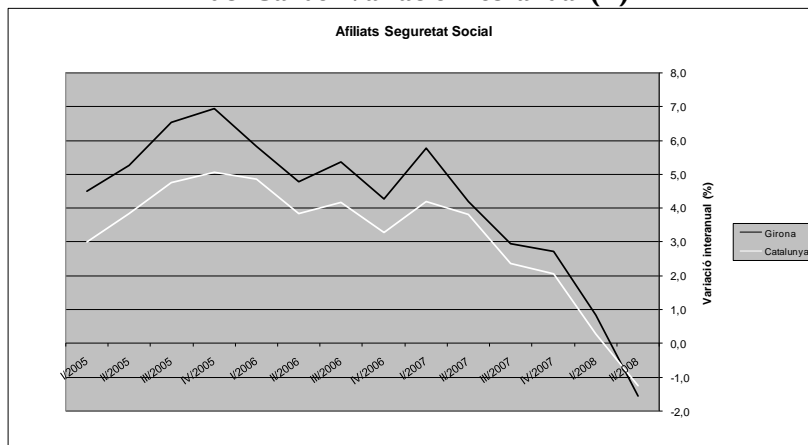
Gràfic 83: Població activa. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

■ El nombre d'Afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de la Minería i del Carbó ha disminuït a les Comarques Gironines i al conjunt de Catalunya després de diversos trimestres de creixement (Gràfic 84). Concretament, el nombre d'afiliats ha disminuït a Girona un 1,6% en termes interanuals durant el segon trimestre de 2008, per una reducció de l'1,3% al conjunt de Catalunya. El nombre d'afiliats al conjunt de Girona es situa en més de 261.000 persones.

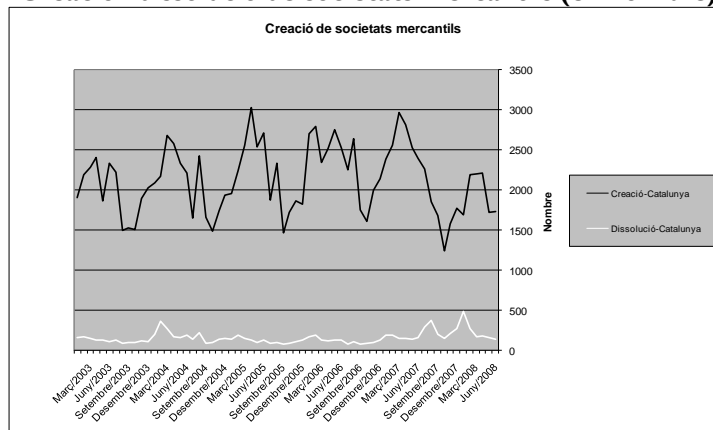
Gràfic 84: Afiliats al Règim General de la Seguretat Social i al Règim Especial de la Mineria i del Carbó. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

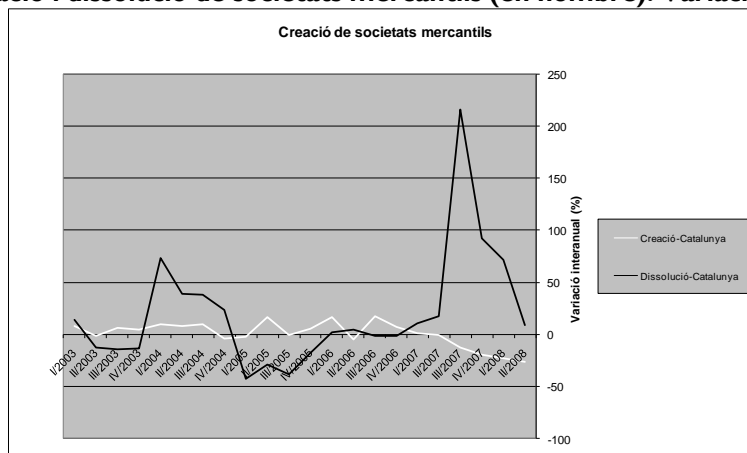
■ La creació de societats mercantils a Catalunya continua disminuint cada cop més, mentre que el ritme de dissolució s'ha frenat (Gràfic 85). En termes interanuals, en el segon trimestre de 2008 ha disminuït en gairebé un 27% el nombre de societats creades i en un 37% el capital de les empreses creades (Gràfic 86). La dissolució ha augmentat un 9%.

Gràfic 85: Creació i dissolució de societats mercantils (en nombre). Nombre

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

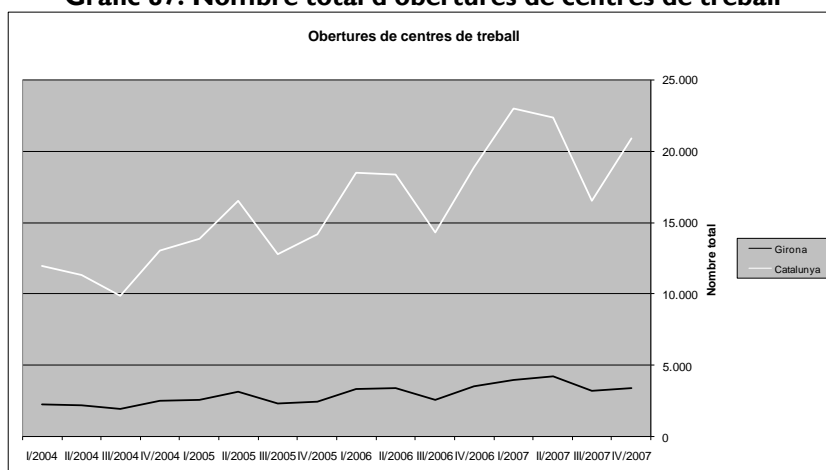
Gràfic 86: Creació i dissolució de societats mercantils (en nombre). Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

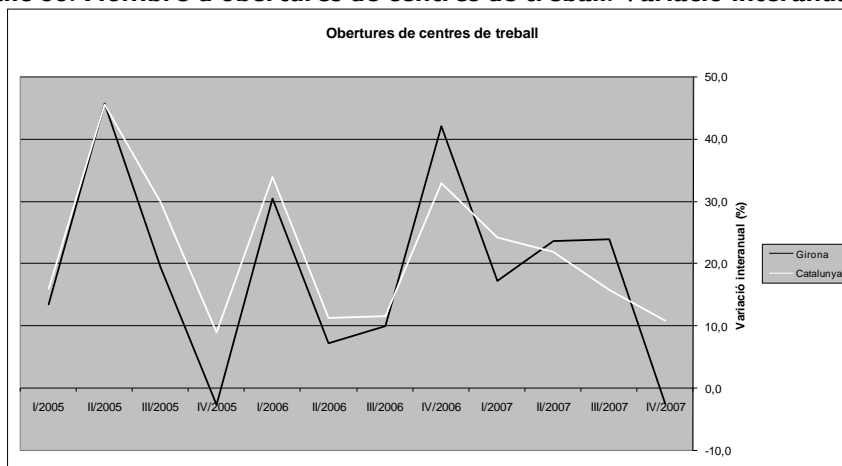
■ Després d'augmentar a taxes superiors al 15% en els quatre trimestres previs, el nombre d'obertures de centres de treball ha disminuït en termes interanuals durant el quart trimestre⁴ (essent la primera disminució des del quart trimestre de 2005). Aquesta davallada de les obertures de centres de treball a Girona (on se'n van obrir 3.433 en el quart trimestre de 2007) contrasta amb l'esdevingut a Catalunya, on se'n van obrir més de 20.800 (Gràfic 893). En percentatge, això significa que la taxa interanual de creixement de les obertures de centres va ser de -2,6% a Girona i de gairebé l'11% al conjunt de Catalunya (Gràfic 88).

Gràfic 87: Nombre total d'obertures de centres de treball

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 88: Nombre d'obertures de centres de treball. Variació interanual (%)

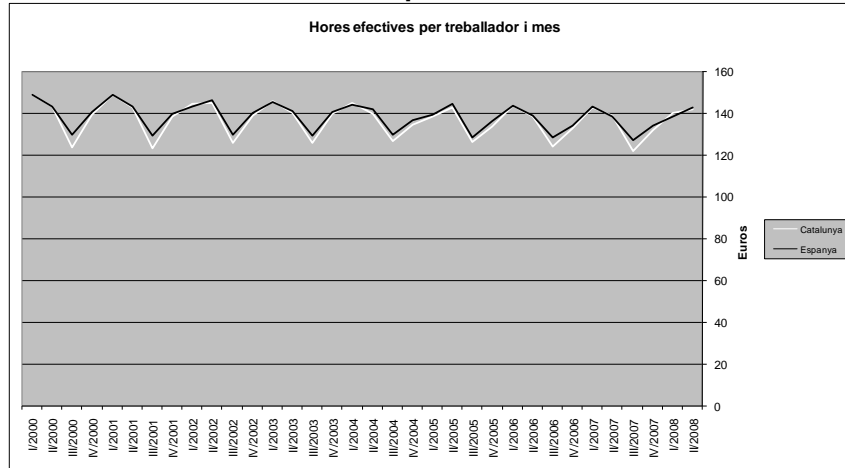

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

■ Les hores efectives treballades per treballador i mes segueixen mostrant un trimestre més tant un component cíclic important com una lleugera tendència a disminuir tant a Catalunya com a Espanya (Gràfic 89). Després de tres trimestres consecutius essent negativa, la variació interanual en el nombre d'hores treballades (Gràfic 90) ha augmentat un 2,2% a Catalunya. El nombre d'hores efectives per treballador i mes s'ha situat en 141,5.

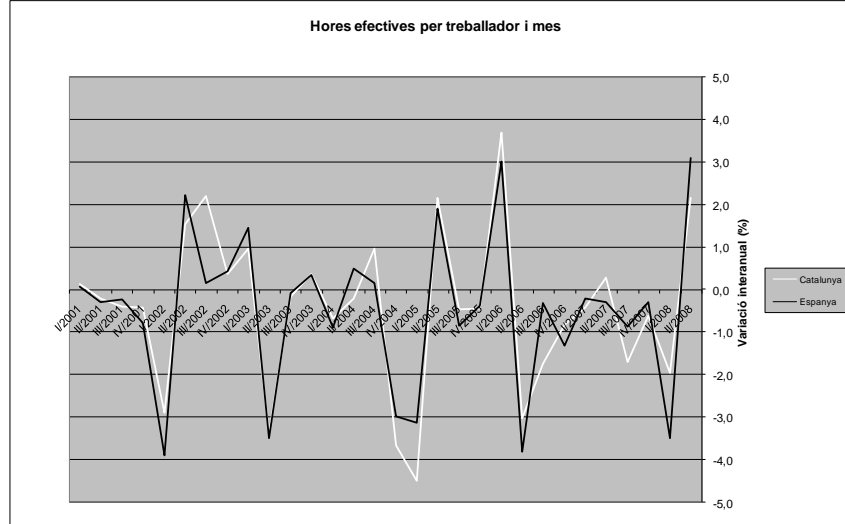
⁴ Les dades corresponents al 1er i 2on trimestres de 2008 encara no estaven disponibles al tancament d'aquest Informe.

Gràfic 89: Hores efectives per treballador i mes. Nombre

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

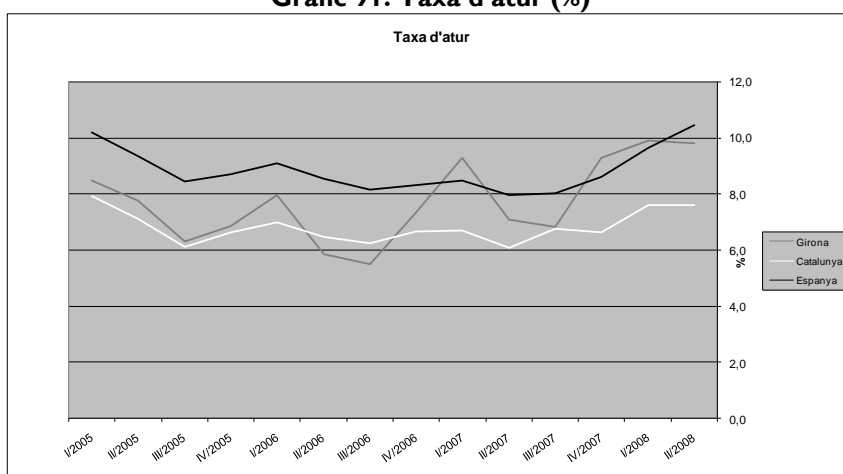
Gràfic 90: Hores efectives per treballador i mes. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

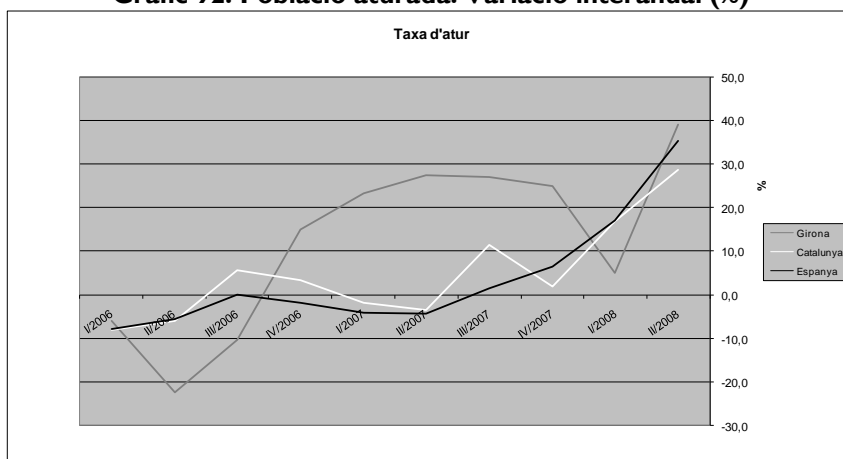
■ En termes absoluts, la taxa d'atur continua amb la seva tendència a l'alça a les Comarques Gironines en el primer trimestre de 2008, tot i que la taxa d'atur a Girona es situa per sota de la taxa d'Espanya (Gràfic 91). D'aquesta manera, la taxa d'atur a Girona (9,8%) supera amb escreix la catalana (7,6%), però és inferior a l'espanyola (10,4%). Pitjor és l'evolució en termes interanuals, ja que la població aturada a Girona ha augmentat un 39,1% en el segon trimestre de 2008 (quan l'augment en el primer trimestre de 2008 havia estat del 5,1%), mentre que a Catalunya i Espanya la població aturada ha augmentat en un 28,6% i un 35,3% respectivament (Gràfic 92). En total, 38.100 persones estaven aturades a les Comarques Gironines en el segon trimestre de 2008, 10.700 més que l'any anterior.

Gràfic 91: Taxa d'atur (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

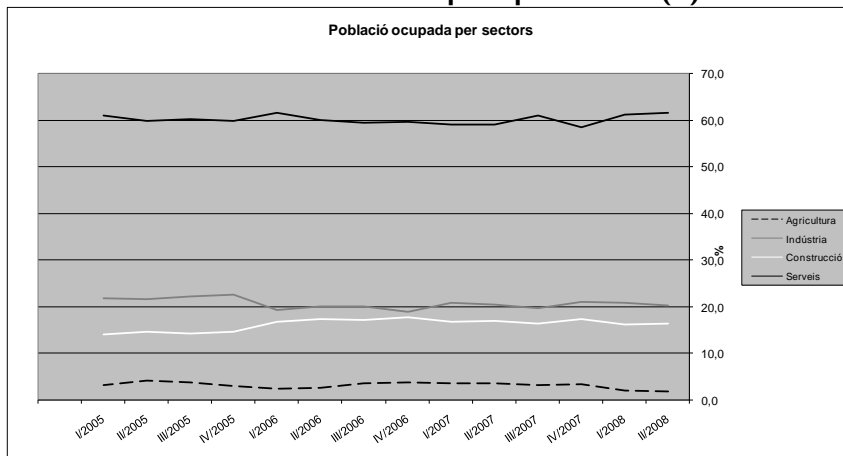
Gràfic 92: Població aturada. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

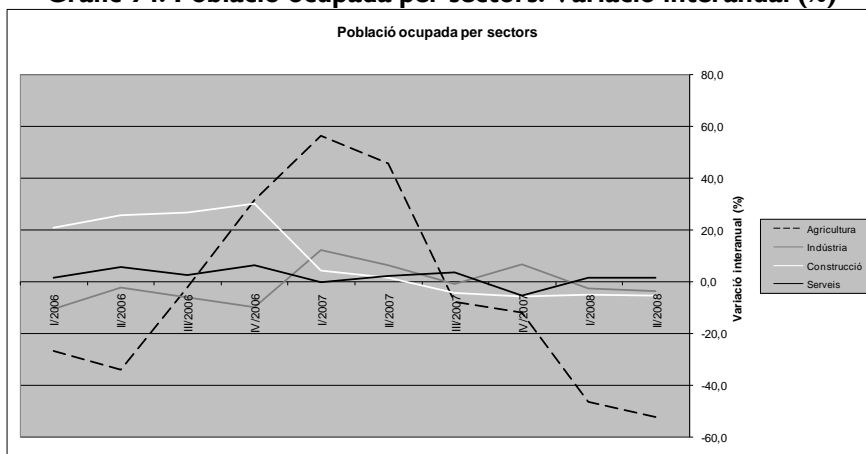
■ En el segon trimestre de 2008 el sector serveis ocupava 215.800 persones, xifra que representa un 61,5% del total (Gràfic 93), el percentatge més alt des del primer trimestre de 2006. Amb un creixement de l'1,4% en termes interanuals, el sector serveis ha estat per segon trimestre consecutiu l'únic que ha experimentat un increment positiu de l'ocupació (Gràfic 94).

Gràfic 93: Població ocupada per sectors (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

Gràfic 94: Població ocupada per sectors. Variació interanual (%)

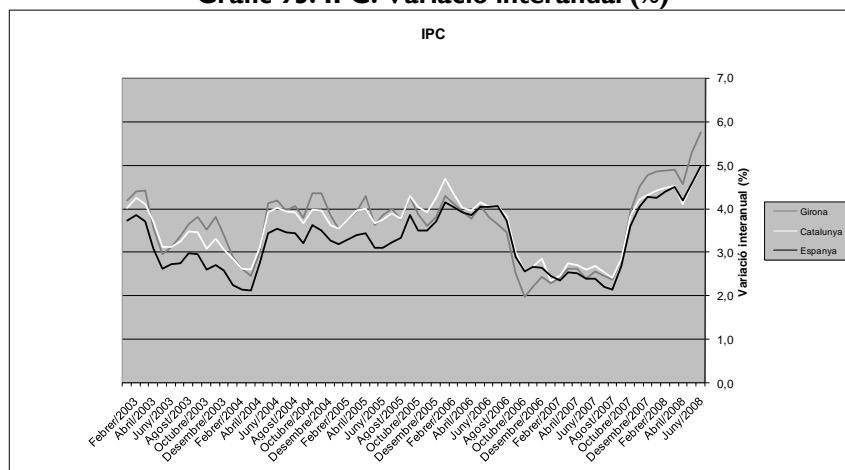

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

CAPÍTOL 9. EVOLUCIÓ DELS PREUS I DELS SALARIS

■ La variació en el nivell de preus a Girona, reflectida per l'IPC, ha tornat a mostrar en el segon trimestre de 2008 increments sensiblement superiors als experimentats per Catalunya i Espanya (Gràfic 95). La inflació interanual gironina va ser del 5,7% el mes de juny de 2008, un increment superior en, respectivament, 0,8 i 0,7 punts percentuals als increment català i espanyol. Pel conjunt de l'any 2008 els preus han augmentat més a Girona (3,07%) que a Catalunya (2,68%) i a Espanya (2,77%).

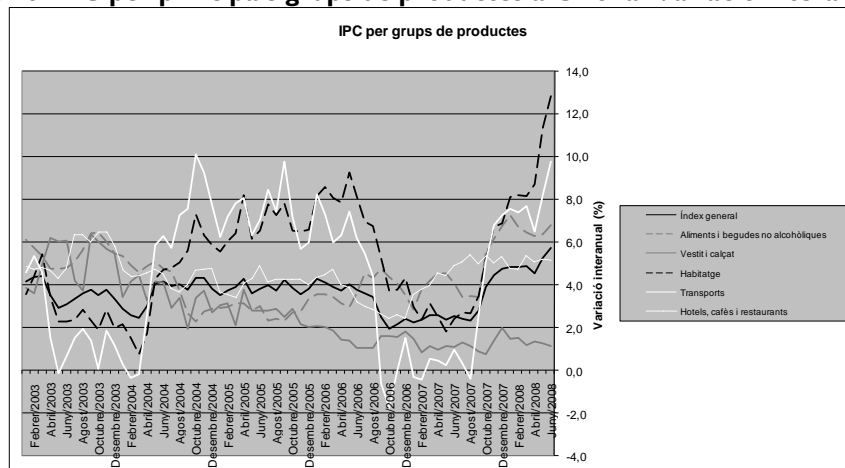
Gràfic 95: IPC. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

■ D'entre els components de l'IPC que representen una major part de la despesa de les famílies (gairebé un 70%), a Girona els increments més importants s'han donat en l'habitatge (amb un augment mitjà d'un 11% en termes interanuals durant el primer trimestre), els transports (8,1%), els aliments i begudes no alcohòliques (6,5%), amb augments superiors a l'índex general. D'altra banda, els preus dels hotels, cafès i restaurants (5,1%) l'ensenyament (4,6%), les begudes alcohòliques i el tabac (4%), els altres béns i serveis (3,6%), el parament de la llar (1,7%), la medicina (1,4%), el vestit i el calçat (1,3%), l'esbarjo i la cultura (0,3%) i les comunicacions (-0,4%) han crescut menys que l'índex general (Gràfic 96).

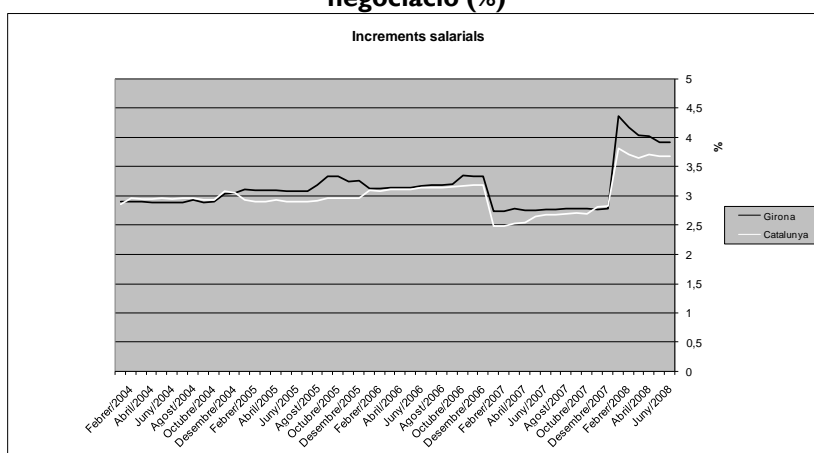
Gràfic 96: IPC per principals grups de productes a Girona. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

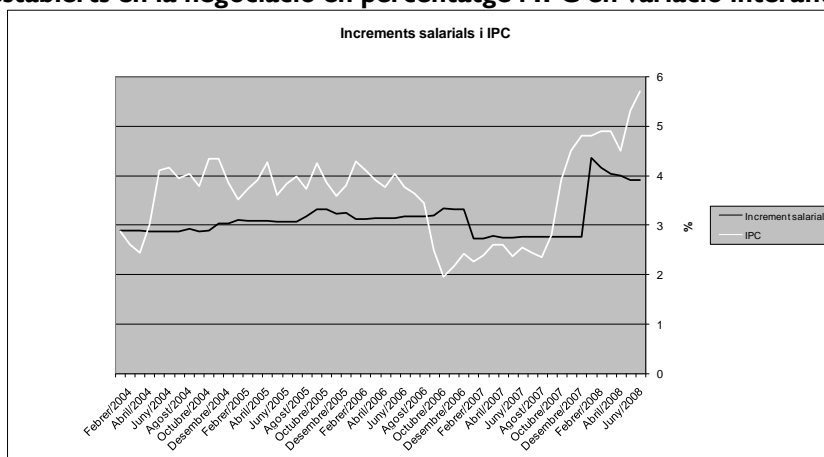
■ Tot i seguir elevada, la mitjana dels increments salarials en negociació col·lectiva s'ha moderat lleugerament a Girona, on l'increment mitjà dels tres primers mesos de 2008 ha estat del 3,94%, quan en el trimestre anterior havia estat del 4,18%. Aquest increment ha estat força superior al del conjunt de Catalunya (Gràfic 97), on els augments pactats en els salaris han estat del 3,7%. Els increments salarials negociats col·lectivament a Girona han estat per tercer trimestre consecutiu inferiors a l'augment en el nivell de preus (1,2 punts percentuals de mitjana en el primer trimestre), un increment superior al del primer trimestre de l'any (quan la diferència va ser de 0,7 punts percentuals).

Gràfic 97: Incrementos salarials en negociació col·lectiva. Incrementos establerts en la negociació (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

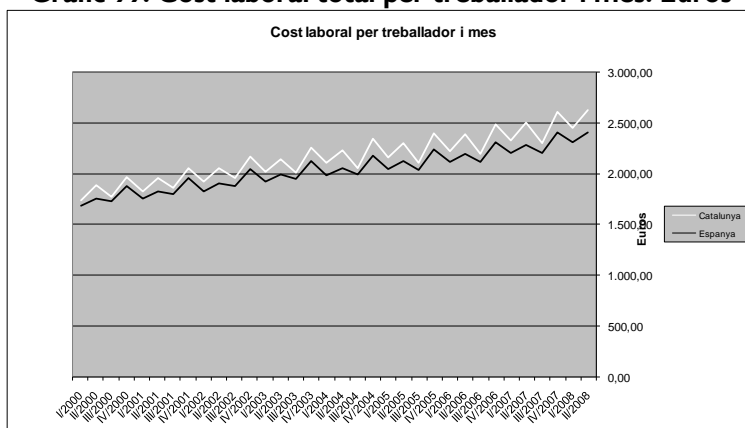
Gràfic 98: Incrementos salarials en negociació col·lectiva i IPC a Girona. Incrementos establerts en la negociació en percentatge i IPC en variació interanual

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

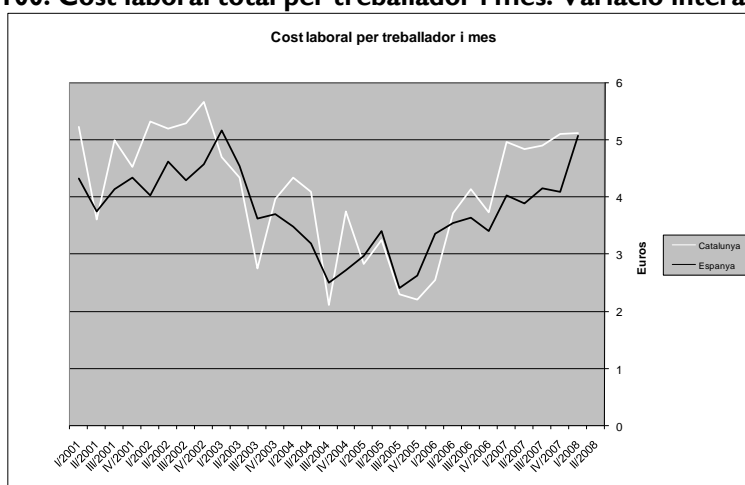
■ El cost laboral total per treballador i mes a Catalunya continua presentant una tendència creixent a Catalunya i Espanya (Gràfic 99). En termes interanuals, la taxa de creixement es continua mantenint positiva. En el segon trimestre de 2008, els costos laborals per treballador van augmentar en un 4,8% en relació a fa un any, un increment inferior a l'experimentat al conjunt d'Espanya, on l'increment va ser del 5,3% (Gràfic 100). Per sectors (Gràfic 101), a Catalunya els majors increments es van produir un trimestre més en la indústria (7,4%), mentre que a la construcció i als serveis els costos van augmentar un 5,6% i un 3,8%, respectivament.

Gràfic 99: Cost laboral total per treballador i mes. Euros

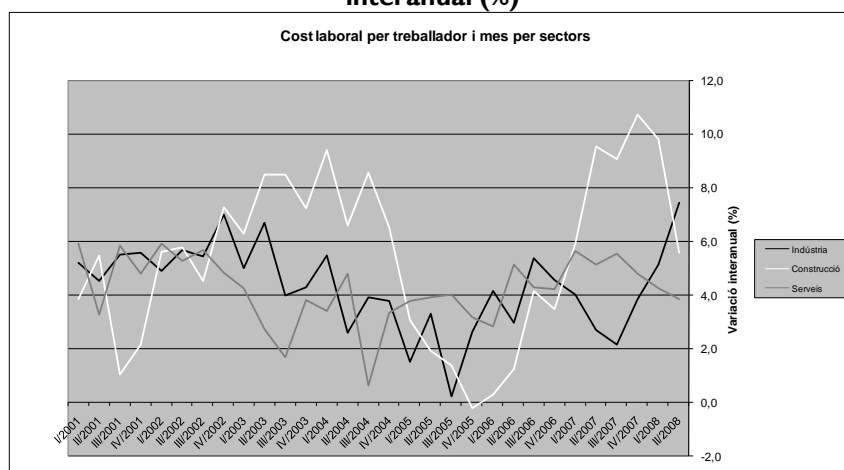
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 100: Cost laboral total per treballador i mes. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

Gràfic 101: Cost laboral total per treballador i mes per sector a Catalunya. Variació interanual (%)

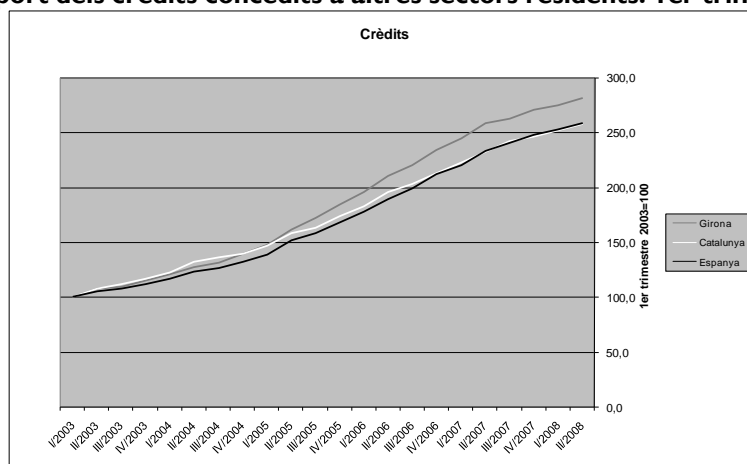

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya

CAPÍTOL 10. CRÈDITS I DIPÒSITS

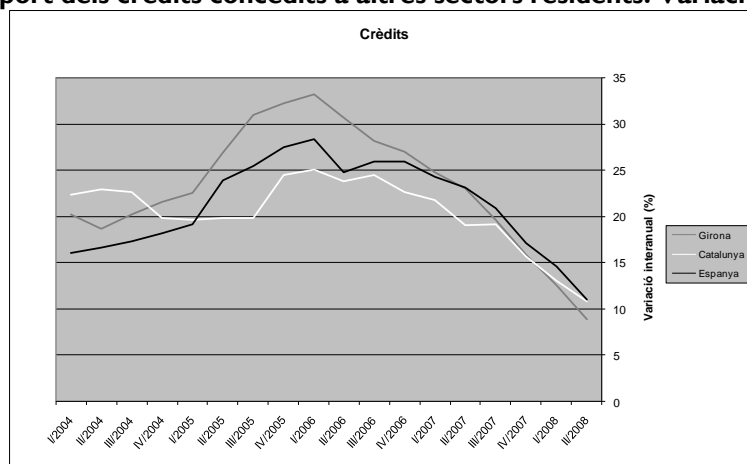
■ L'import total dels crèdits concedits a altres sectors residents a Girona ha continuat augmentant fins a superar els 25.600 milions d'euros en el segon trimestre de 2008, xifra que representa un augment de més del 181% des del primer trimestre de 2003. L'increment en els crèdits a Girona des de 2003 ha estat clarament superior a l'esdevingut a Catalunya i a Espanya (Gràfic 102). Els increments interanuals en els crèdits concedits, tot i elevats, continuen però moderant-se. D'aquesta manera, en el segon trimestre de 2008 el nombre de crèdits ha augmentat en un 8,8% en termes interanuals, l'increment més baix com a mínim des de 2004 (Gràfic 103).

Gràfic 102: Import dels crèdits concedits a altres sectors residents. 1er trimestre 2003=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España

Gràfic 103: Import dels crèdits concedits a altres sectors residents. Variació interanual (%)

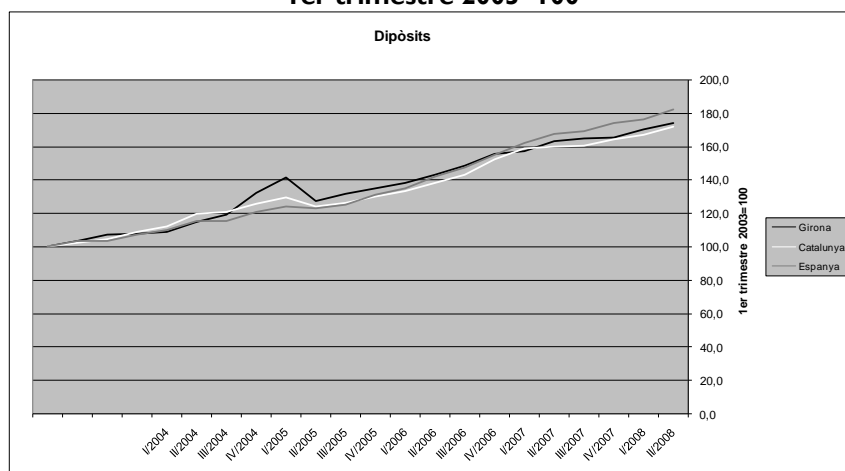

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España

■ Un trimestre més, els dipòsits d'altres sectors residents en entitats de dipòsit han seguit augmentant (Gràfic 104) a Girona (on s'han assolit gairebé els 14.400 milions d'euros), encara que a una taxa inferior a la del primer trimestre de 2008. A més, el ritme de creixement (6,8%, en termes interanuals) ha estat inferior que a Catalunya i a Espanya, on l'increment ha estat, respectivament, del 7,6% i del 8,7% (Gràfic 105). Per tipus de dipòsit, els dipòsits a termini (amb un increment de gairebé el 21% en termes interanuals) són els únics que augmenten a les Comarques Gironines, mentre que els

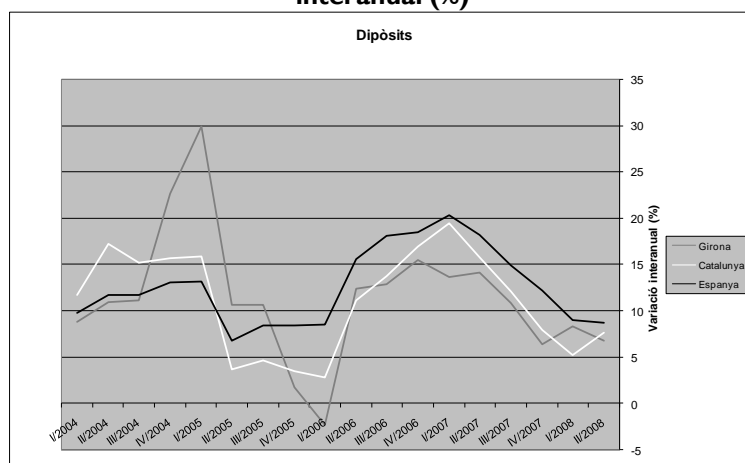
dipòsits d'estalvi disminueixen un 6,5% i els dipòsits a la vista més d'un 16% (Gràfic 106).

Gràfic 104: Import dels dipòsits d'altres sectors residents en entitats de dipòsit a Girona. 1er trimestre 2003=100

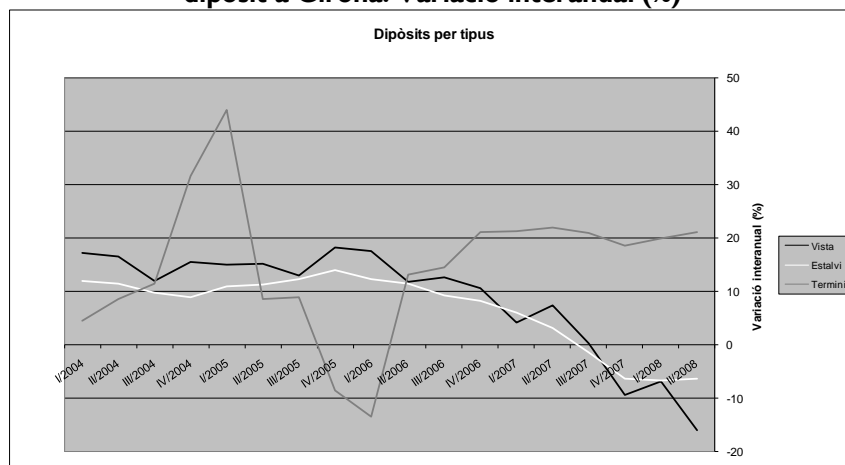
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España

Gràfic 105: Import dels dipòsits d'altres sectors residents en entitats de dipòsit. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España

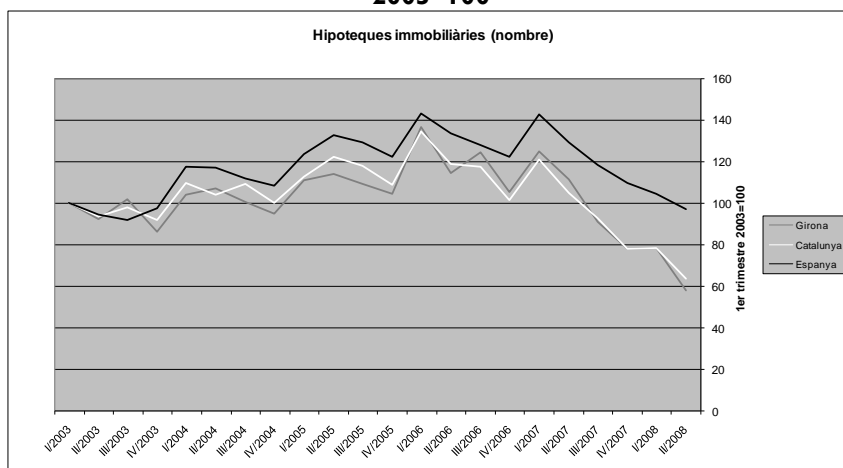
Gràfic 106: Import dels dipòsits d'altres sectors residents en entitats de dipòsit per tipus de dipòsit a Girona. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Banco de España

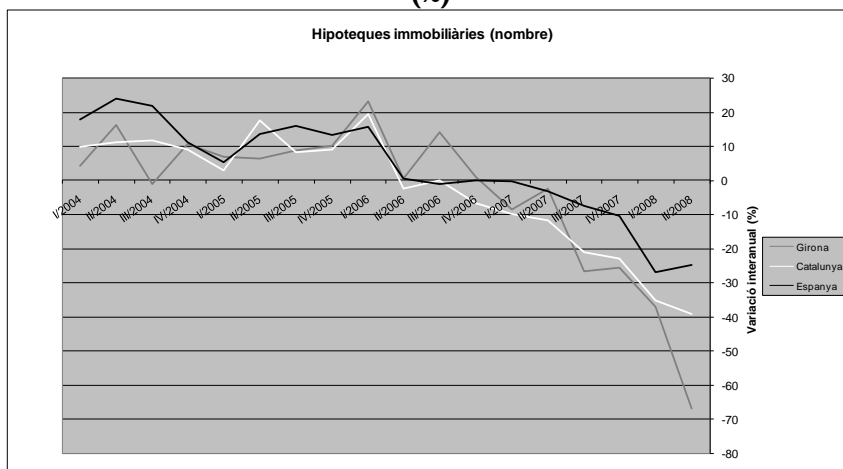
■ Durant el segon trimestre de 2008 tant en el nombre (Gràfic 107) com l'import total (Gràfic 109) de les hipoteques constituïdes a les Comarques Gironines han intensificat considerablement el seu ritme de disminució. Al llarg d'aquest primer trimestre de l'any s'han constituït 3.378 hipoteques per un import de 911 milions d'euros. Això significa que en el segon trimestre de 2008 s'ha constituït més d'un 67% menys d'hipoteques que en el mateix període de l'any anterior (Gràfic 108). Aquest ha estat el sisè trimestre consecutiu amb una disminució en el nombre d'hipoteques constituïdes en termes interanuals. A més a més, l'import total de les hipoteques constituïdes a Girona (Gràfic 110) ha disminuït per quart trimestre consecutiu a taxes superiors a dos dígits (més d'un 56% en termes interanuals). Encara que amb unes disminucions sensiblement menors, l'evolució al conjunt de Catalunya i d'Espanya segueix un patró molt similar al de les Comarques Gironines, tant en nombre d'hipoteques com en import.

Gràfic 107: Nombre d'hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris. 1er trimestre 2003=100

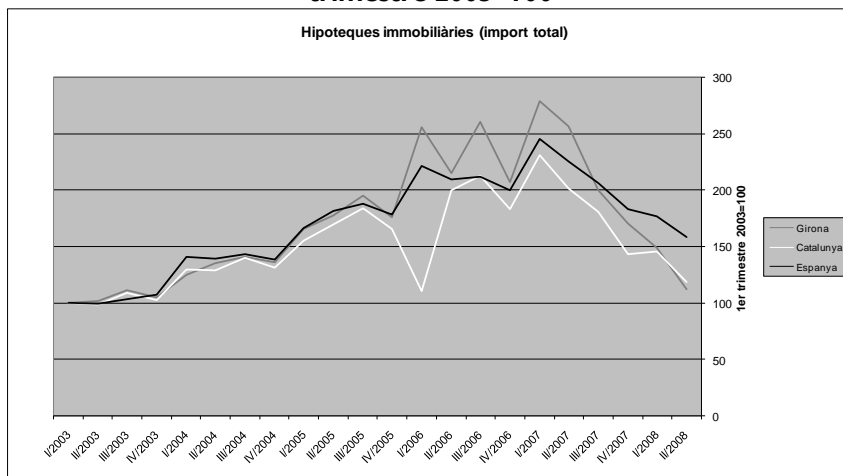
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

Gràfic 108: Nombre d'hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris. Variació interanual (%)

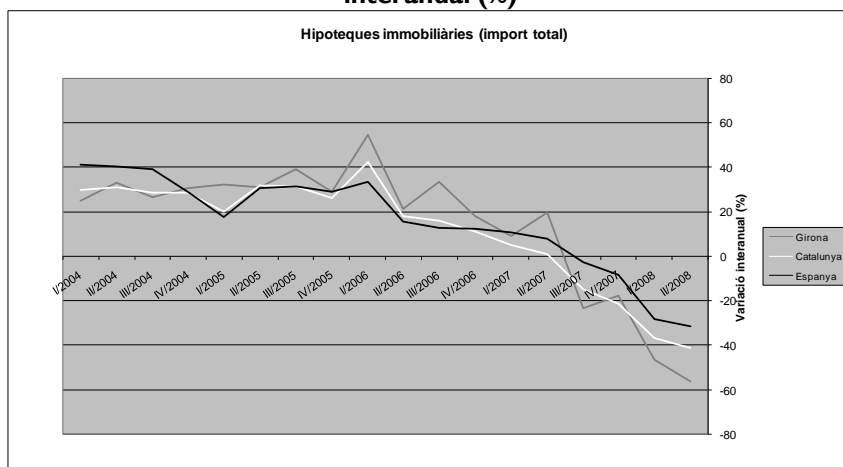
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

Gràfic 109: Import total de les hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris. 1er trimestre 2003=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

Gràfic 110: Import total de les hipoteques constituïdes sobre béns immobiliaris. Variació interanual (%)

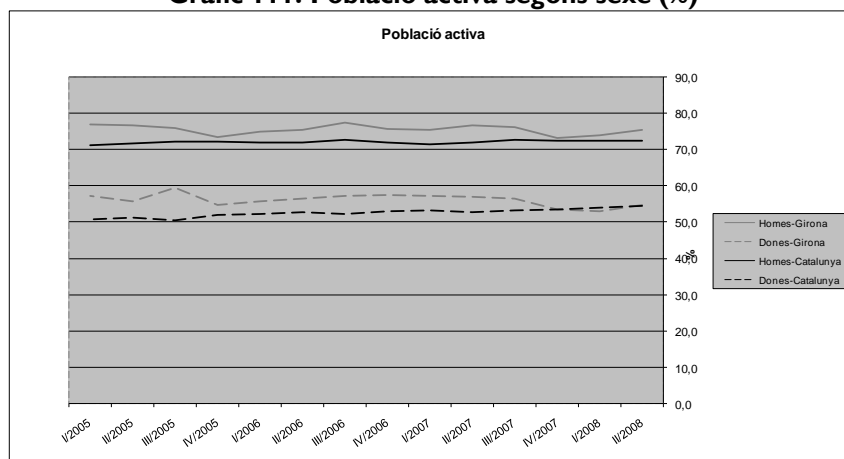

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya i Instituto Nacional de Estadística

CAPÍTOL II. ASPECTES D'ÀMBIT SOCIAL

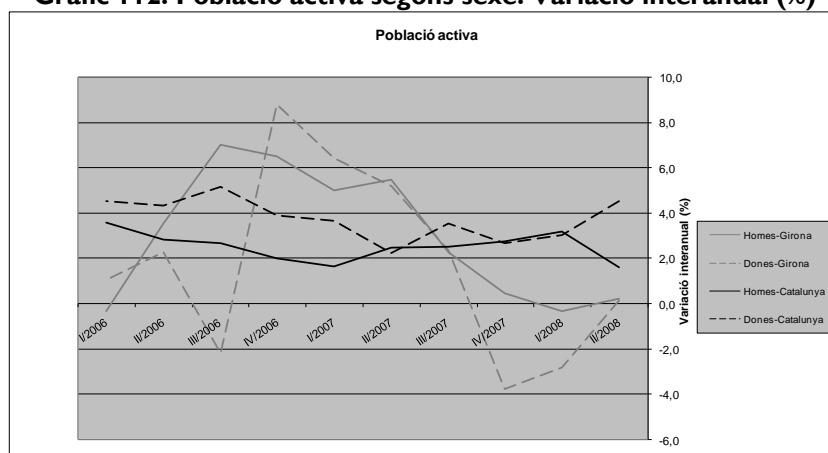
■ Un trimestre més es manté la gran diferència (que se situa en els 20,5 punts percentuals) entre les taxes d'activitat d'homes (75,3%) i dones (54,8%) a les Comarques Gironines (Gràfic 111). En termes interanuals el nombre de dones actives ha augmentat un 0,1% i el d'homes un 0,2% (Gràfic 112). Aquests increments són molt menors als que s'han produït a Catalunya (on el nombre de dones i homes actius ha augmentat, respectivament, en un 4,5% i un 1,6%). Tot i que el nombre d'homes i dones actius augmenta lleugerament en termes interanuals, les taxes d'activitat respectives disminueixen. És especialment important la caiguda de la taxa d'activitat femenina (que disminueix un 4,1% per un 1,8% la masculina). La taxa d'activitat dels homes continua essent més gran a Girona que al conjunt de Catalunya (72,4%), mentre que en el cas de les dones la taxa d'activitat gironina segueix aproximant-se a la del conjunt de les catalanes (54,4%).

Gràfic 111: Població activa segons sexe (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

Gràfic 112: Població activa segons sexe. Variació interanual (%)

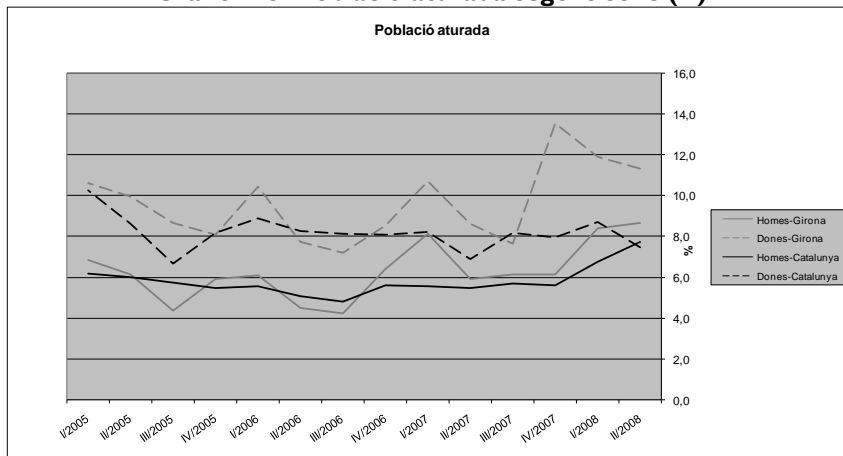

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

■ La taxa d'atur de les dones gironines ha estat de l'11,3% en el segon trimestre (Gràfic 113), xifra que significa una millora en relació al primer trimestre de 2008 (quan va ser de l'11,9%), però és un clar empitjorament quan es compara amb les dades dels segons trimestres de 2007 (8,6%), 2006 (7,7%) i 2005 (9,9%). La taxa d'atur

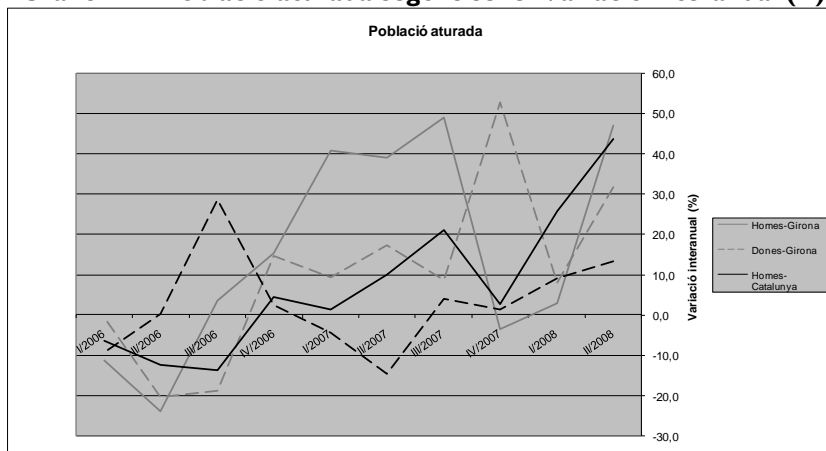
femenina passa a ser 2,7 punts percentuals superior a la masculina (que és del 8,7%). En termes absoluts, el nombre total de dones aturades (18.700) és inferior al d'homes (19.400). A diferència dels dos trimestres precedents, en termes interanuals el nombre de dones aturades a Girona ha crescut molt menys (31,7%) que el d'homes (47%). Tot i això, l'evolució de l'ocupació femenina a les Comarques Gironines durant el segon trimestre de 2008 ha estat molt pitjor que a la resta de Catalunya, on el nombre de dones aturades ha augmentat un 13,2% (Gràfic 114) i d'Espanya, on les dones aturades en el segon trimestre eren un 22,4% més que ara fa un any.

Gràfic 113: Població aturada segons sexe (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

Gràfic 114: Població aturada segons sexe. Variació interanual (%)

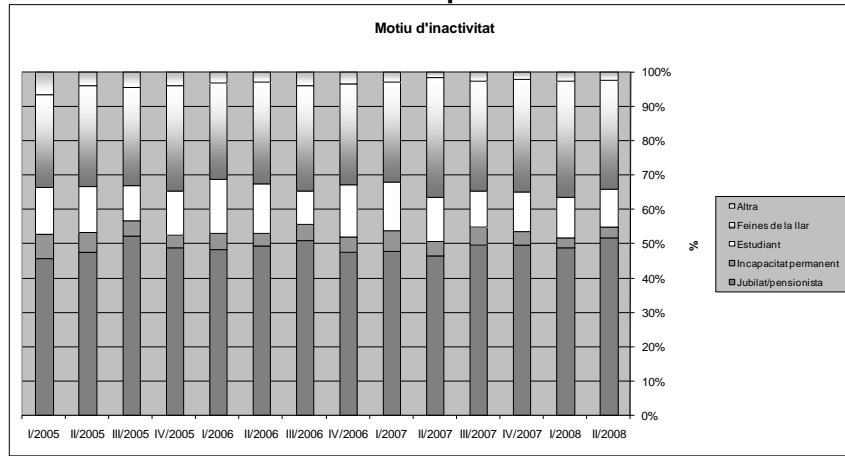

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

■ La major part de la població inactiva (51,7%) segueix estant formada per jubilats i/o pensionistes, grup de població incrementa el seu pes en 5,2 punts percentuals en relació al segon trimestre de 2008. El següent grup (un 31,9% de la població inactiva en el segon trimestre de 2008, un total de 74.700 persones, quan a Catalunya representen el 29,5% i a Espanya un 30,8%) està format per persones que es dediquen a les feines de la llar, que perden pes significativament en relació a ara fa un any (Gràfic 115). Un trimestre més, a diferència dels estudiants (Gràfic 116), el percentatge de persones inactives dedicades a les feines de la llar no mostra un perfil estacional d'augment de l'activitat en els períodes d'estiu i disminució durant la resta de l'any (Gràfic 117). Finalment, els inactius que fan feines a la llar, amb un augment superior al 41%,

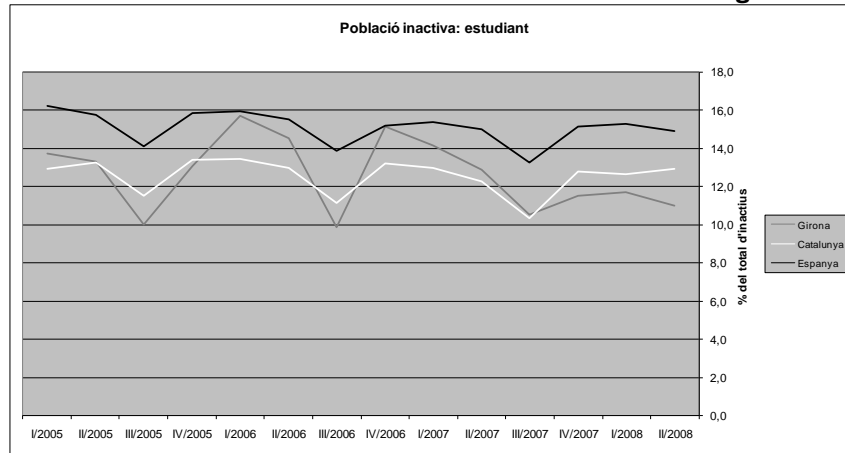
continuen representant el col·lectiu que més ha augmentat des del primer trimestre de 2005 (Gràfic 118).

Gràfic 115: Població inactiva a Girona per motiu d'inactivitat. Percentatge

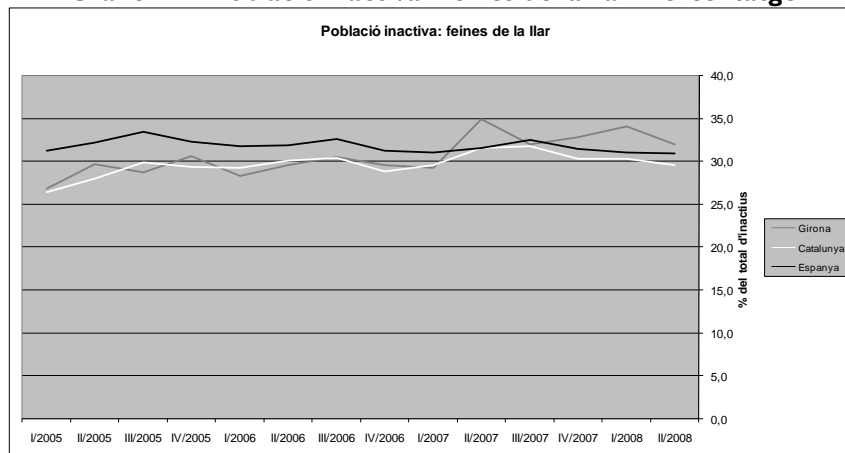
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

Gràfic 116: Població inactiva: Estudiants. Percentatge

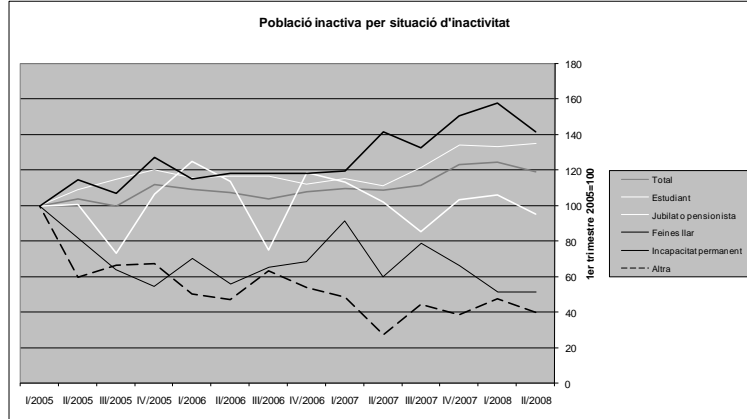
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

Gràfic 117: Població inactiva: Feines de la llar. Percentatge

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

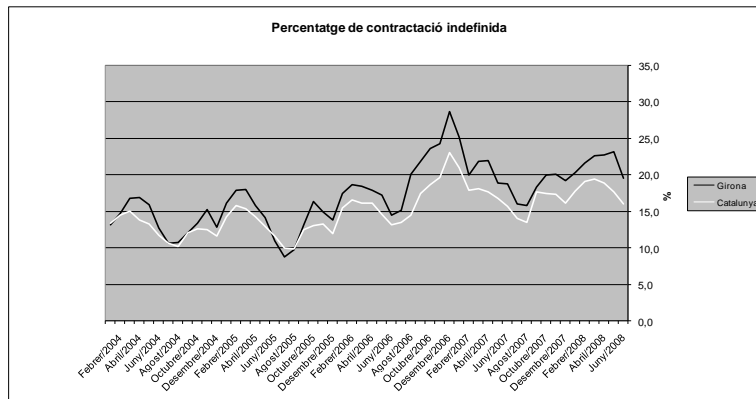
Gràfic 118: Població inactiva per situació d'inactivitat. 1er trimestre 2007=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut Nacional de Estadística

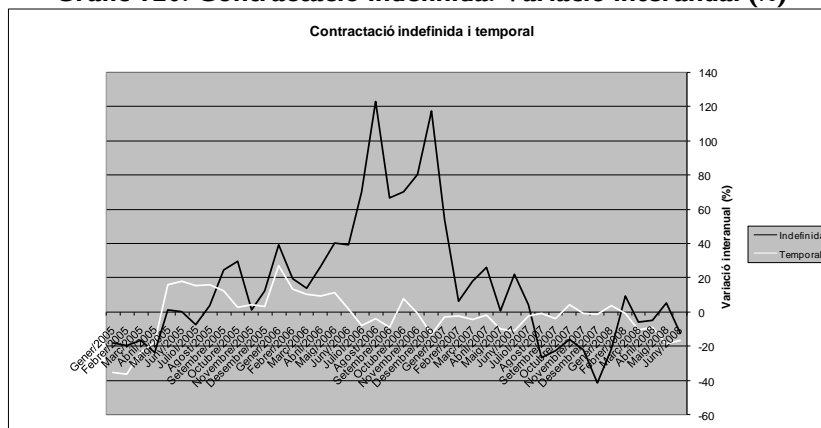
■ En termes de percentatge de contractes realitzats, la contractació indefinida s'ha mantingut a un nivell lleugerament superior al d'ara fa un any (Gràfic 119). En el mes de juny de 2008 gairebé el 20% dels contractes realitzats a Girona han estat de duració indefinida, gairebé quatre punts percentuals per sobre de Catalunya. Tot i això, el percentatge de contractació indefinida encara està lluny del 28,7% assolit el mes de desembre de 2006. En termes interanuals, el nombre de contractes indefinits a Girona va disminuir en un 12,5% el juny de 2008, mentre que el nombre de contractes temporals ho va fer en un 16,5% (Gràfic 120).

Gràfic 119: Contractació indefinida en relació al total de contractes (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

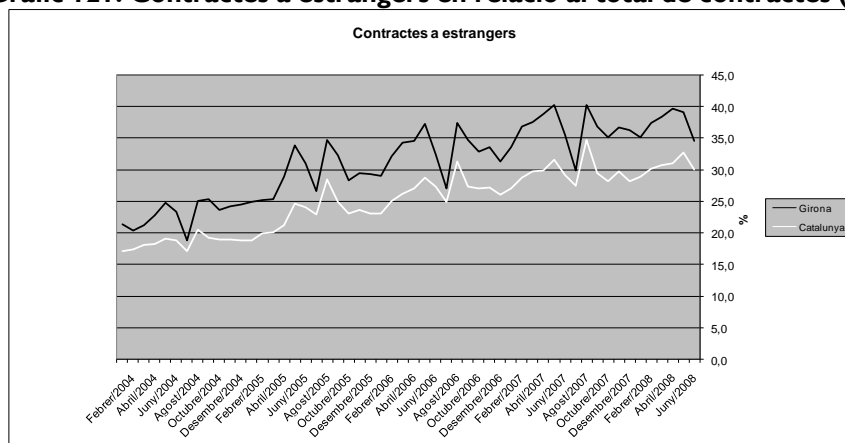
Gràfic 120: Contractació indefinida. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

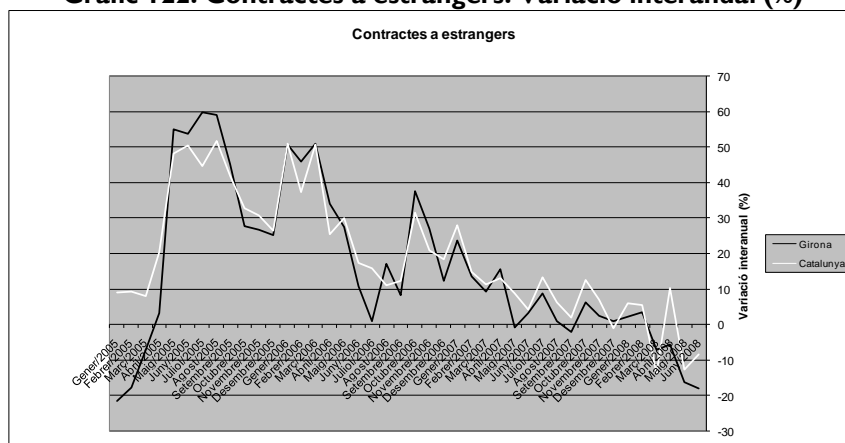
■ Els signes d'estancament que ja s'havien observat en els trimestres previs en la contractació d'estrangers donen pas a una davallada d'aquest tipus de contractes tant a les Comarques Gironines com al conjunt de Catalunya en el segon trimestre de 2008 (Gràfic 121). En el mes de juny es van formalitzar 7.151 contractes a estrangers a Girona (gairebé 66.500 a tot Catalunya), xifra que representa una disminució del 18% en relació al mateix període de l'any anterior (Gràfic 122).

Gràfic 121: Contractes a estrangers en relació al total de contractes (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

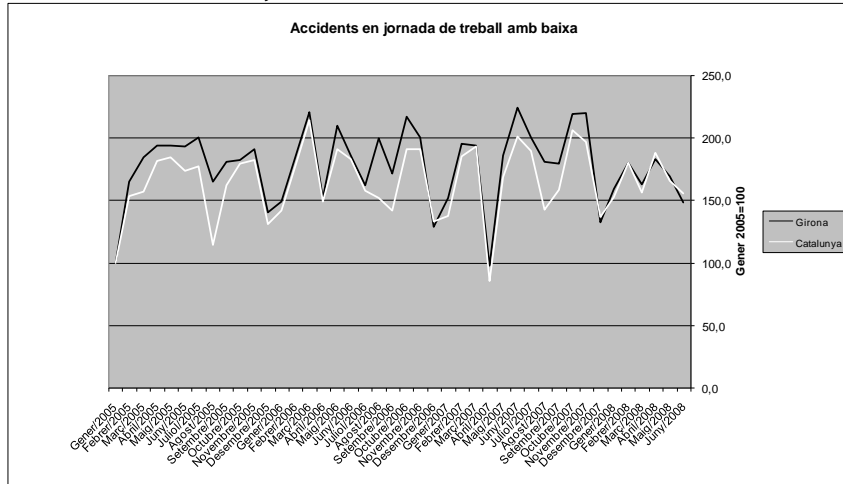
Gràfic 122: Contractes a estrangers. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

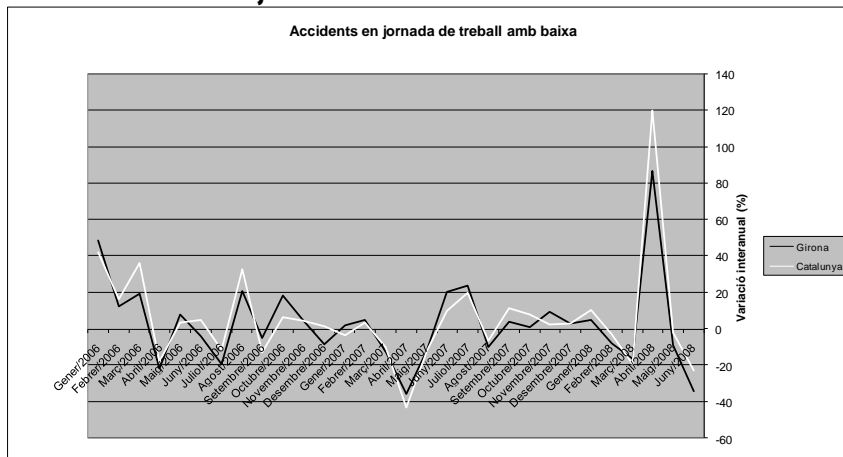
■ Tot i continuar estant sotmès a oscil·lacions importants, el nombre total d'accidents en jornada de treball amb baixa segueix mantenint una tendència planera molt semblant tant a Girona com a Catalunya (Gràfic 123). La taxa de creixement interanual mitjana del nombre d'accidents en els tres primers mesos del 2008 es situa entorn del 14,7% a Girona i del 32% a Catalunya (Gràfic 124). Cal notar que el fort increment interanual del mes d'abril és segurament fictici, degut principalment a l'entrada en funcionament de la nova versió del sistema de declaració electrònica d'accidents Delt@2 a mitjans d'abril de 2007.

Gràfic 123: Accidents en jornada de treball amb baixa. Base Gener 2005=100

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya

Gràfic 124: Accidents en jornada de treball amb baixa. Variació interanual (%)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya